

EUROJUST

Vuosikertomus 2014

© Eurojust, 2015

Tämä julkaisu kattaa 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2014 välisen ajan

Luettelonumero: QP-AA-15-001-FI-N

ISBN: 978-92-9490-014-2

ISSN: 2443-664X

DOI: 10.2812/446432

Tiedustelut:

Puhelin: + 31 70 412 5000

Sähköposti: info@eurojust.europa.eu

Verkkosivusto: www.eurojust.europa.eu

Vuosikertomus 2014

Eurojustin vuosikertomus 2014 on käännetty suomeksi alkuperäisestä
englanninkielisestä versiosta

Eurojustin tehtävänä on tutkinta- ja syytetoimien koordinoinnin ja toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön tehostaminen ja parantaminen jäsenvaltioissa vakavan rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa

Sisällysluettelo

Eurojust-päätöksen nimitystä koskeva huomautus.....	5
Lyhenteet.....	5
Alkusanat.....	7
Tiivistelmä	8
1. EUROJUST LYHYESTI / EUROJUSTIN TYÖKALUT.....	12
1.1 Eurojust lyhyesti	13
1.2 Eurojustin työkalut	13
1.2.1 Koordinaatiokokoukset.....	13
1.2.2 Koordinaatiokeskukset.....	15
1.2.3 Tietojenvaihto ja asianhallintajärjestelmä	19
1.2.4 Eurojust ja yhteiset tutkintaryhmät.....	21
2. EUROJUSTIN TAPAUKSET	26
2.1 Ensisijaisten rikollisuuden alojen käsittely Eurojustissa	27
2.1.1 Petokset.....	28
2.1.2 Korruptiorikokset.....	29
2.1.3 EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset (PIF-rikokset).....	29
2.1.4 (Liikkuvat) järjestäytyneet rikollisryhmät.....	30
2.1.5 Huumausainerikokset.....	31
2.1.6 Kyberrikokset	32
2.1.7 Laiton maahanmuutto.....	33
2.1.8 Terrorismi	35
2.1.9 Ihmiskaupparikokset	36
2.2 Eurojustin tuki muilla rikollisen toiminnan aloilla.....	38
2.2.1 Rahanpesurikokset.....	38
2.2.2 Ympäristörikokset	38
2.2.3 Merirosvous.....	38
2.2.4 Lapsiin kohdistuvien rikosten yhteyshenkilö Eurojustissa	38
Operaatio BlackShades: Vuoden tapaus.....	39
2.3 Eurojustin yhteistyösuhteet.....	42
2.3.1 Yhteistyö Europolin kanssa	42
2.3.2 Yhteistyö OLAF:n kanssa	42
2.3.3 Yhteistyö oikeus- ja sisäasioiden virastojen kanssa.....	42
2.3.4 Suhteet kolmansiin maihin ja EU:n ulkopuolisiin organisaatioihin.....	43
3. HAASTEET JA PARHAAT KÄYTÄNNÖT	48
3.1 Yleistä	49
3.2 Huumausainerikokset	49
3.3 Kyberrikokset.....	51
4. EUROJUSTIN VUODEN PAINOPISTEALA: EUROOPPALAINEN PIDÄTYSMÄÄRÄYS	52
5. EUROJUSTIN HALLINTO	58

6. EUROJUST JA TOIMIJAVERKOSTOT	62
6.1 Euroopan oikeudellinen verkosto	63
6.2 JIT-ryhmien verkosto	63
6.3 Joukkotuhonnan vastainen verkosto	64
6.4 Neuvoa-antava ryhmä.....	64
TEEMA: ARVIOINTI JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄT	66
NEUVOSTON PÄÄTELMIEN SEURANTA	69
ASIAKIRJOJEN JULKINEN SAATAVUUS.....	70
KIITOS JA NÄKEMIIN	
<i>Tapaukset vuosina 2002 - 2014.....</i>	<i>9</i>
<i>Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset vuosina 2010 - 2014.....</i>	<i>9</i>
<i>Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset jäsenmaittain.....</i>	<i>10</i>
<i>Pyyntöjä esittäneet/vastaanottaneet jäsenvaltiot</i>	<i>10</i>
<i>Koordinointikokoukset.....</i>	<i>16</i>
<i>Koordinointikokouksiin osallistuneet kolmannet valtiot ja yhteistyökumppanit</i>	<i>16</i>
<i>Koordinointikeskukset.....</i>	<i>18</i>
<i>13 artiklan mukaisten tapausten määrä</i>	<i>20</i>
<i>Eurojustin tukemat JIT-ryhmät ja pääasialliset rikostyypit</i>	<i>21</i>
<i>Eurojustin JIT-rahoitus (2009/12 - 2014/8).....</i>	<i>23</i>
<i>Eurojustin tapaukset prioriteettirikoslajeissa</i>	<i>27</i>
<i>International cooperation in the BlackShades case.....</i>	<i>39</i>
<i>Pääasialliset rikosalat, joihin liittyy kolmansia valtioita</i>	<i>44</i>
<i>Pääasialliset rikosalat, joihin liittyy kolmansia valtioita</i>	<i>45</i>
<i>Yhteyssyyttäjien vuosina 2010-2014 käsittelemät tapaukset</i>	<i>45</i>
<i>Eurojust contact points</i>	<i>46</i>
<i>Maailmanlaajuinen medianäkyvyys</i>	<i>61</i>
<i>Käynnit verkkosivustolla</i>	<i>61</i>

Eurojust-päätöksen nimitystä koskeva huomautus

Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdystä neuvoston päätöksestä, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Eurojustin vahvistamisesta 16 päivänä joulukuuta 2008 tehdyllä neuvoston pää-

töksellä 2009/426/YOS, käytetään vuosikertomuksessa nimitystä ”Eurojust-päätös”. Neuvoston pääsihteeristön laatima [Eurojust-päätöksen konsolidoitu versio](#) on luettavissa Eurojustin verkkosivustolla.

Lyhenteet

CMS	Asianhallintajärjestelmä (Case Management System)
COSI	Sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvä komitea (Council Standing Committee on Internal Security)
EAW	Eurooppalainen pidätysmääräys (European Arrest Warrant)
EJN	Euroopan oikeudellinen verkosto (European Judicial Network)
ENCS	Eurojustin kansallinen koordinoitijärjestelmä (Eurojust National Coordination System)
EMPACT	Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi (European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats)
EPPO	Euroopan syyttäjänvirasto (European Public Prosecutor’s Office)
JIT	Yhteinen tutkintaryhmä (Joint investigation team)
JSB	Eurojustin yhteinen valvontaviranomainen (Joint Supervisory Body of Eurojust)
MASP	Monivuotinen strategiasuunnitelma (Multi-Annual Strategic Plan)
MLA	Keskinäinen oikeusapu (Mutual legal assistance)
MOCG	(Liikkuva) järjestäytynyt rikollisryhmä ((Mobile) Organised crime group)
MPJM	Merirosvouden oikeudellinen valvonta (Maritime Piracy Judicial Monitor)
MTIC	Karusellipetos (Missing Trader Intra-Community)
OAP	Operatiivinen toimintasuunnitelma (Operational Action Plan)
OCC	Päivystävä koordinointi (On-Call Coordination)
OCG	Järjestäytynyt rikollisryhmä (Organised Crime Group)
PFI	Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen (Protection of the financial interests of the European Union)
SOCTA	Vakavan järjestäytyneen rikollisuuden uhka-arvio (Serious Organised Crime Threat Assessment)
TCM	Terrorismia koskevien tuomioiden seuranta (Terrorism Convictions Monitor)
TE-SAT	Terrorismin tilannetta ja suuntauksia Euroopan unionissa koskeva selvitys (Terrorism Situation and Trend Report)
TFEU	Sopimus Euroopan unionin toiminnasta (Treaty on the Functioning of the European Union)
THB	Ihmiskaupparikokset (Trafficking in human beings)

Euroopan unionin toimijana Eurojust on sitoutunut rooliinsa juridisen ja oikeudellisen asiantuntemuksen keskuksena ja tekee läheistä yhteistyötä kaikkien asianosaisten kumppanien kanssa

Alkusanat

Minulla on ilo esitellä Eurojustin 13. vuosikertomus, jossa kerrotaan Eurojustin kehityksestä ja toiminnasta, sekä sen panoksesta ja tuesta kansainvälisen oikeudellisen yhteistyön parantamiseksi jäsenvaltioiden välillä vuonna 2014. Eurojust käsittelee joka vuosi yhä enemmän tapauksia, eikä tämä vuosi ollut poikkeus.

Niiden tapausten määrä, joissa jäsenvaltiot pyysivät Eurojustin apua, kasvoi 14,5 prosenttia. Vuonna 2014 tapauksia oli 1 804. Eurojustin ainutlaatuinen palvelu, koordinaatiokoordinaatiokokoukset, toi Eurojustiin 1 882 ulkopuolista toimijaa, mukaan lukien syyttäjiä, tuomareita ja poliiseja. Näin tehostettiin operaatioita, helpotettiin koordinaatiota ja yhteistyötä strategisissa ja operatiivisissa toiminnoissa, sekä ratkaistiin oikeudellisia ja käytännöllisiä ongelmia, jotka johtuvat Euroopan unionin 30 eri oikeusjärjestelmän eroista. Sen lisäksi koordinaatiokeskukset tarjosivat reaaliaikaista tukea.

Yhteiset tutkintaryhmät, koordinaatiokokoukset ja koordinaatiokeskukset auttavat jäsenvaltioita keräämään ja yhdistelemään tärkeitä tapauksiin liittyviä tietoja. Nämä välineet varmistavat nopean, tuloslähtöisen yhteistyön.

Eurojust antaa edelleen tukea yhteisten tutkintaryhmien (JIT) perustamiseen ja toimintaan. Eurojustin tukemien JIT-ryhmien määrä kasvoi yli 20 prosenttia. Myös Eurojustin rahoittamien JIT-ryhmien määrä kasvoi merkittävästi, mikä osoittaa, että jäsenvaltiot käyttävät tätä välinettä yhä enemmän.

Tämänvuotisen vuosikertomuksen painopisteitä ovat EAW (eurooppalainen pidätysmääräys), huumekauppatapausten ja kyberrikostapausten haasteet ja parhaat käytännöt. Eurojust järjesti kolme seminaaria, joissa käsiteltiin huumekaupparikoksia, kyberrikoksia ja eurooppalaisia pidätysmääräyksiä. Huumausainerikoksia käsitelleessä seminaarissa keskityttiin valvottuihin läpilaskuihin, uusiin psykoaktiivi-

siin aineisiin ja (esi)lähdeaineisiin. Kyberrikosseminaarin aiheena oli todisteiden hyödynnettävyys, kun taas EAW-seminari keskittyi EAW-toiminnan ongelmiin ja parhaisiin käytäntöihin. Näillä osa-alueilla on huomattavia haasteita ja ongelmia toimijoille, ja tehokkaiden ratkaisujen löytymiseksi on tehtävä tiivistä yhteistyötä.

Käsittelemme myös kyberrikostapausta nimeltä BlackShades, joka on yksi vuoden 2014 menestystarinoita. Nämä onnistumiset ovat seurausta Eurojustin saamasta huomiosta ja lisääntyneestä käytöstä. Tämä näkyy tapausten määrän kasvuna.

Jäsenvaltioiden kansallisten tutkinta- ja syyteviranomaisten välisessä koordinaatiossa ja yhteistyössä on tapahtunut jatkuvaa edistystä, mitä tulee vakaviin rajat ylittäviin rikostapauksiin ja parempaan yhteistyöhön kolmansien valtioiden kanssa. Vuonna 2014 Eurojust teki yhteistyösopimuksen Moldovan kanssa, vahvisti suhdettaan oikeus- ja sisäasioiden virastoihin ja allekirjoitti kaksi yhteisymmärryspöytäkirjaa Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA) kanssa.

Keskinäisten arviointien kuudes kierros saatiin päätökseen ja Eurojust hyväksyi toimintasuunnitelman jossa käsitellään suosituksia. Vuonna 2014 alettiin myös valmistella ulkopuolisia arviointeja. Nämä arvioinnit edesauttavat Eurojustin tehokasta ja tuloksellista toimintaa.

Eurojust toivotti tervetulleeksi kuusi uutta kansallista jäsentä ja odottaa innolla uuden yhteyssyyttäjän saapumista Sveitsistä vuonna 2015.

Tehostetun toimijoiden välisen tietojenvaihdon ja lisääntyneen saatavilla olevien työkalujen käytön perusteella on ilmeistä, että monialainen lähestymistapa on olennainen tehokkaassa taistelussa vakavaa rajat ylittävää rikollisuutta vastaan sekä sen torjunnassa. Euroopan unionin toimijana Eurojust on sitoutunut rooliinsa juridisen ja oikeudellisen asiantuntemuksen keskuksena ja tekee läheistä yhteistyötä kaikkien asianosaisten kumppanien kanssa.

Toivottavasti nautitte tämän raportin lukemisesta.

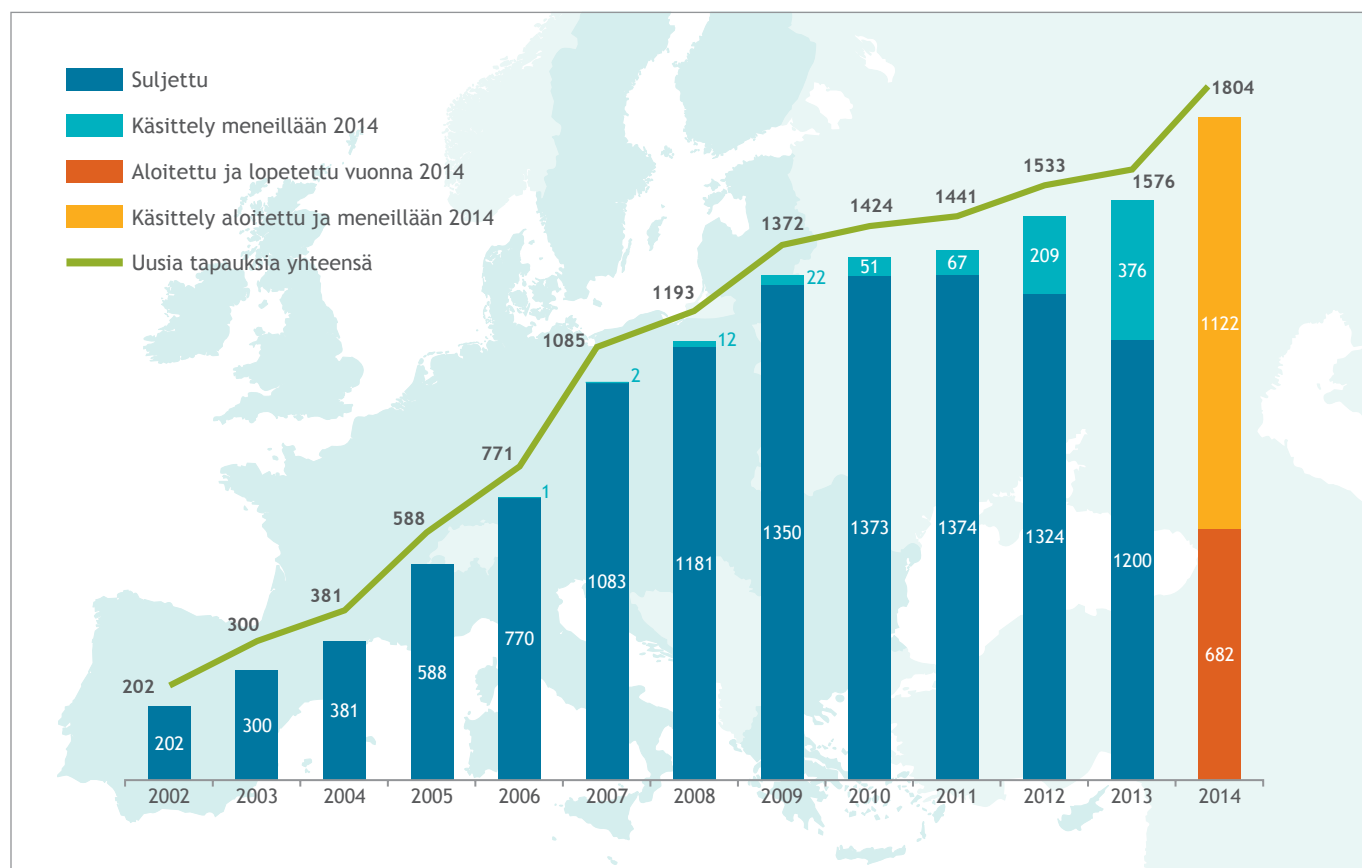

Michèle CONINSX
Eurojustin puheenjohtaja

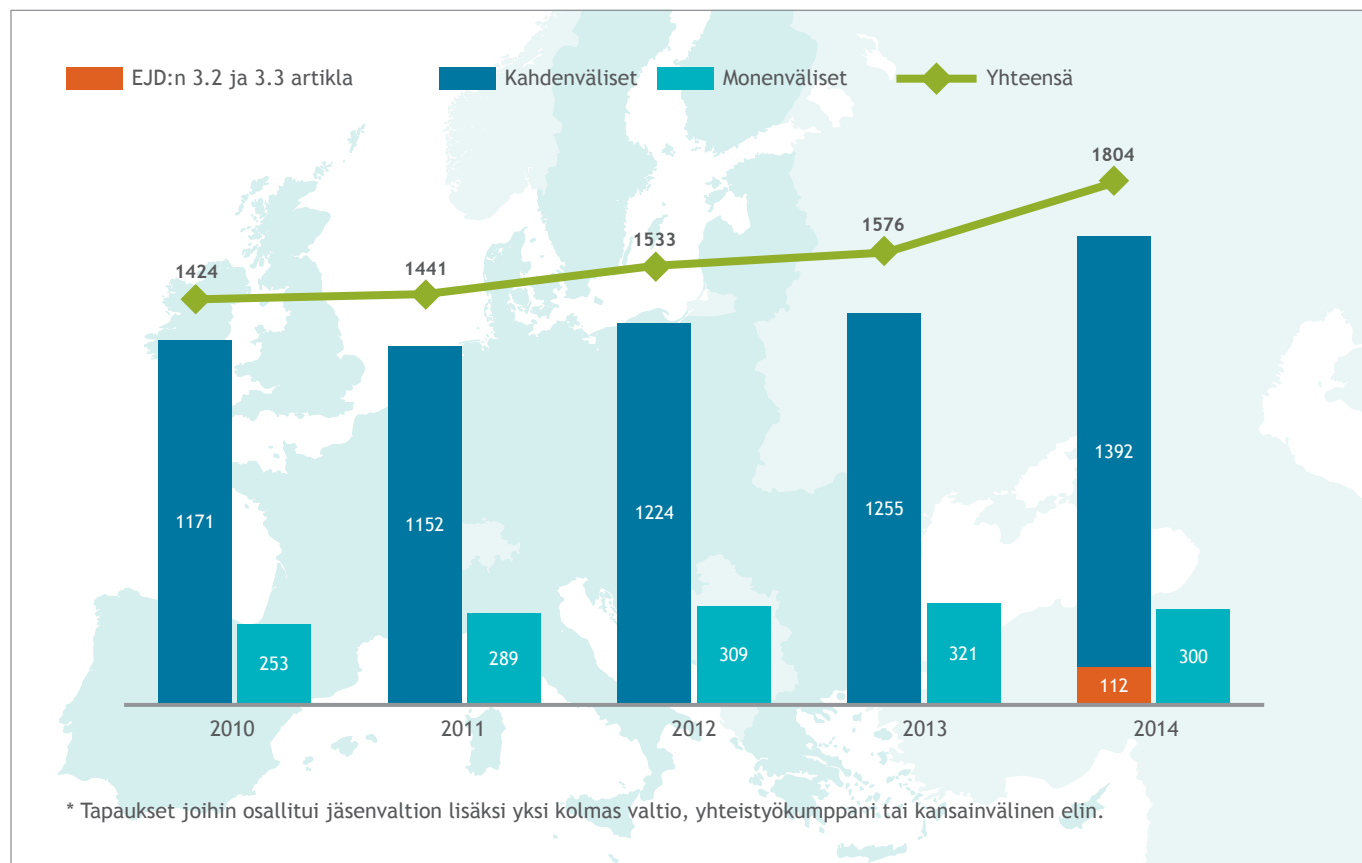
Tiivistelmä

- ▶ Niiden **tapausten määrä**, joissa jäsenvaltiot pyysivät Eurojustin apua vakavan rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa, kasvoi 14,5 prosenttia. Vuonna 2013 tapauksia oli 1 576 ja vuonna 2014 1 804.
- ▶ Kansallisten viranomaisten koordinoinnin ja yhteistyön tukemiseksi käytettiin **koordinaatiokokouksia** (197), **koordinaatiokeskuksia** (10) ja **yhteisiä tutkintaryhmiä**, ja Europol (98) ja Euroopan petostentorjuntavirasto (3) osallistuivat Eurojustin koordinaatiokokouksiin yhä useammin.
- ▶ **Eurojustin tukemien yhteisten** tutkintaryhmien määrä oli 122, joista 45 oli uusia, vuonna 2014 perustettuja tutkintaryhmiä. Lisäksi Eurojust tuki taloudellisesti 67:ää yhteistä tutkintaryhmää.
- ▶ **Eurojustin käsittelemät tapaukset** lisääntyivät seuraavilla rikollisuuden aloilla: huumausainerikokset, petokset, kyberrikokset, PIF-rikokset, laiton maahanmuutto, korruptionrikokset ja rahanpesurikokset.
- ▶ 266 tapauksessa Eurojustin apua pyydettiin **eurooppalaisten pidätysmääräysten** täytäntöönpanossa. Lisäksi Eurojust keskittyi tomissaan EAW:hen, raportoi sen tapauksista ja kokemuksista ja järjesti aiheesta strategiaseminaarin.
- ▶ Kuuden jäsenvaltion kanssa perustettiin **turvallinen yhteys** - yhteyksiä on nyt yhteensä 11 - helpottamaan turvallista tietojenvaihtoa.
- ▶ Eurojust osallistui toimintapoliittisen syklin 2014 - 2017 ja vuoden 2015 **operatiivisten toimintasuunnitelmien** kehittämiseen. Lisäksi Eurojust sijoitti kollegiojäsenen Euroopan verkkorikostorjuntakeskukseen (EC3) heinäkuussa.
- ▶ Eurojust järjesti kaksi **strategiaseminaaria** yhdessä **neuvoo-antavan ryhmän kokousten** kanssa Kreikan ja Italian toimiessa puheenjohtajina.
 - *The European Arrest Warrant: which way forward?* (eurooppalainen pidätysmääräys: miten tästä eteenpäin?) ja neuvoo-antavan ryhmän seitsemäs kokous 10. ja 11. kesäkuuta.
 - *Towards Greater Cooperation in Freezing and Confiscation of the Proceeds of Crime: a Practitioners' Approach* (kohti parempaa yhteistyötä rikoksen tuoton jäädyttämisessä ja takavarikoinnissa: toimijan näkökulma) ja neuvoo-antavan ryhmän kahdeksas kokous 11. ja 12. joulukuuta
- ▶ Eurojust järjesti myös kolme **strategiakokousta** ja yhden **taktisen kokouksen**:
 - *Vuosittainen strategiakokous terrorismista 4. kesäkuuta ja taktinen kokous terrorismista 5. kesäkuuta.*
 - *Strategiakokous huumarikollisuudesta 29. - 30. syyskuuta.*
 - *Strategiakokous kyberrikollisuudesta - 2000-luvun haasteisiin vastaaminen 19. ja 20. marraskuuta.*
- ▶ Eurojust järjesti Eurojustin yhteyshenkilöiden ja yhteyssyyttäjiä kokouksen 16. ja 17. lokakuuta ja toisen Eurojustin kansallisten yhteyshenkilöiden kokouksen 27. marraskuuta.
- ▶ Eurojust julkaisi muun muassa CBRNE-käsikirjan, terrorismirikoksia koskevien tuomioiden seurantaraportin (TCM) ja raportin ympäristör rikoksia koskevasta strategiahankkeesta.
- ▶ Tässä vuosikertomuksessa kerrotaan myös valvottuihin läpilaskuihin, uusiin psykoaktiivisiin aineisiin ja (esi)lähäaineisiin sekä kyberrikostapausten todisteiden keräämiseen ja hyödynnettävyyteen liittyvistä haasteista.
- ▶ Eurojust teki **yhteistyösopimuksen** Moldovan kanssa 10. heinäkuuta ja **yhteisymmärryspöytäkirjat** Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA) kanssa 10. heinäkuuta ja Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) kanssa 3. marraskuuta.
- ▶ **Eurojustin talousarvio** vuodelle 2014 oli 33,6 miljoonaa euroa. Talousarviosta toteutui 99,82 prosenttia.
- ▶ Keskinäisten arviointien kuudes kierros saatiin päätökseen ja neuvosto hyväksyi loppuraportin joulukuussa.
- ▶ Eurojust-päätöksen 41 artiklan mukaisesti laadittu ulkopuolisen arvioinnin hanke käynnistettiin vuonna 2014.
- ▶ Eurojust julkaisi uuden **monivuotisen strategiasuunnitelman 2016 - 2018**
- ▶ Huhtikuussa kollegio osallistui Eurojustin asetusluonnoksen kirjoittamiseen. Joulukuussa neuvosto hyväksyi asetusluonnoksen osittaisen yleisnäkemyksen.

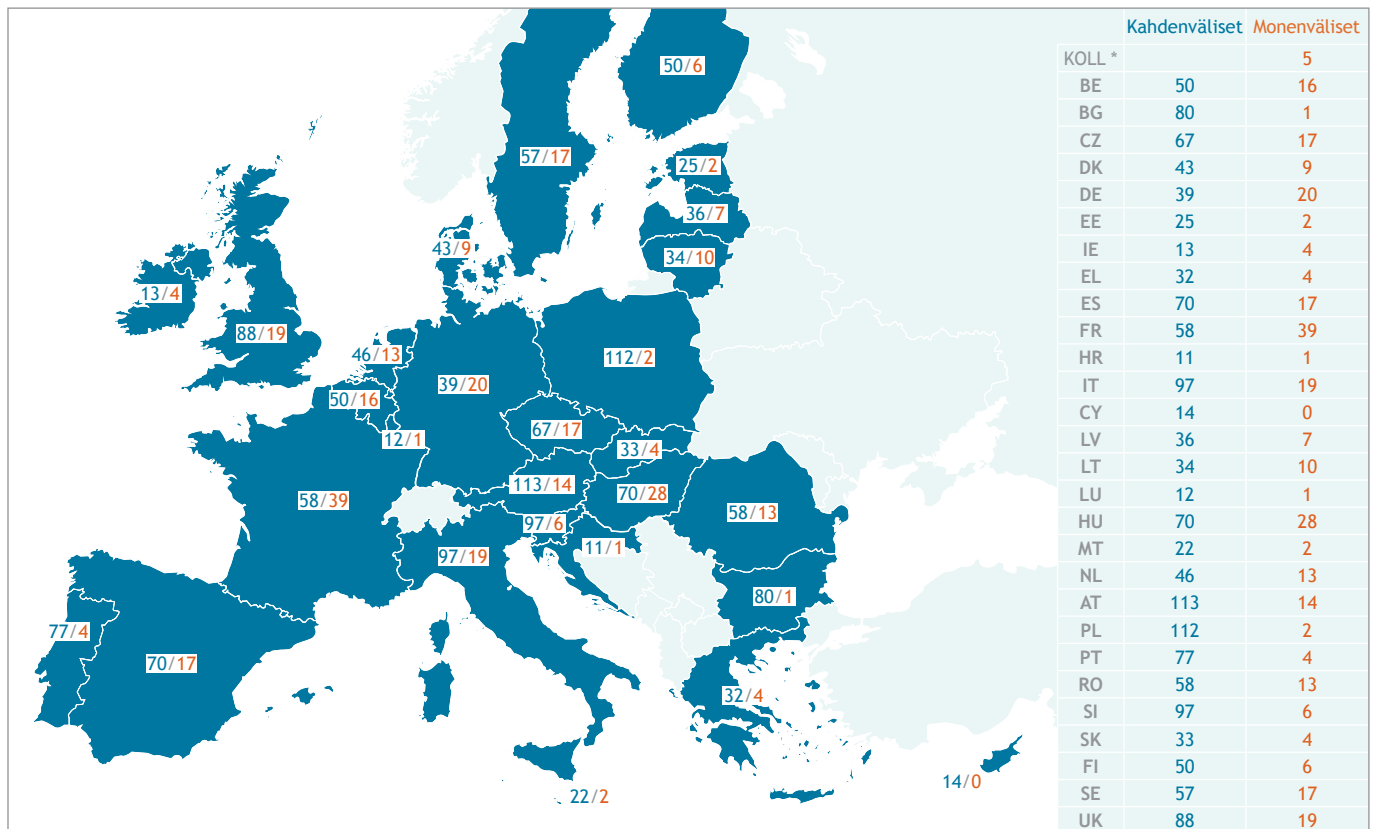
Tapaukset vuosina 2002 - 2014

Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset vuosina 2010 - 2014

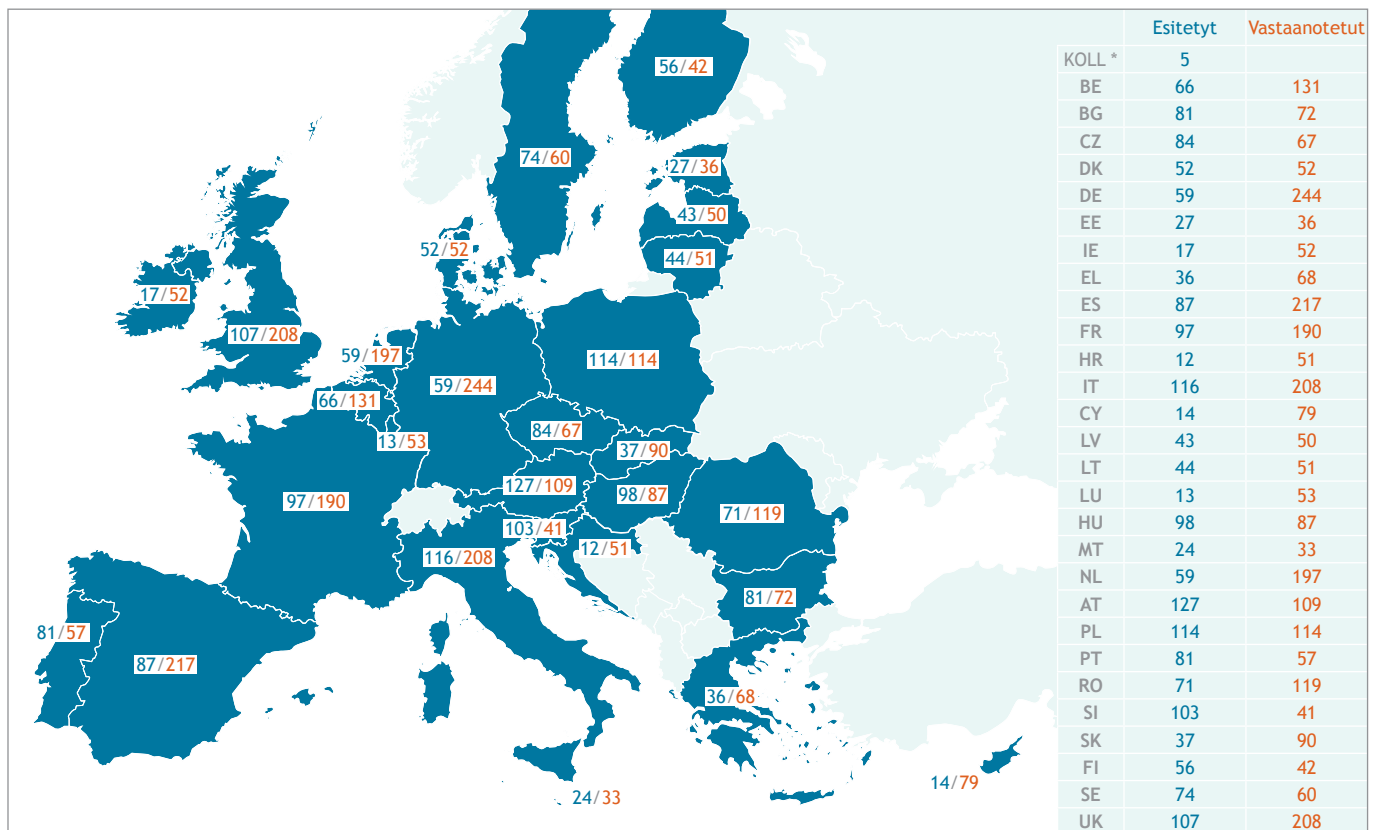

Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset jäsenmaittain

*Kollegion rekisteröimät tapaukset eivät näy kartalla, vaan pelkästään oheisessa taulukossa.

Pyyntöjä esittäneet/vastaanottaneet jäsenvaltiot

*Kollegion rekisteröimät tapaukset eivät näy kartalla, vaan pelkästään oheisessa taulukossa.

Eurojust College of National Members 2014

Michèle Coninsx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenber, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Francesco Lo Voi, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Ingrid Maschl-Clausen, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Eurojust lyhyesti / Eurojustin työkalut

1.1 Eurojust lyhyesti

Mikä? Eurojust on Euroopan unionin oikeudellinen yhteistyöelin. Vuonna 2002 perustetun Eurojustin tavoitteena on edistää ja parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten oikeusviranomaisten tutkinta- ja syytetoimien koordinointia vakavaa rajat ylittävää ja järjestäytyntä rikollisuutta koskevista asioista. Jäsenvaltion niin pyytäessä Eurojust voi myös auttaa tietyn jäsenvaltion ja ei-jäsenvaltion välisissä tutkinta- ja syytetoimissa, jos Eurojustin ja ei-jäsenvaltion välillä on yhteistyösopimus tai jos avusta on olennaista etua. Jäsenvaltion tai komission pyynnöstä Eurojust voi myös avustaa jäsenvaltion ja yhteisön välisissä tutkinta- ja syytetoimissa.

Kuka? Eurojustin kollegio (kollegio) koostuu 28 kansallisesta jäsenestä, jotka ovat kunkin jäsenvaltion nimittämiä syyttäjiä, tuomareita tai vastaavaa toimivaltaa käyttäviä poliiseja. Kansalliset jäsenet työskentelevät Eurojustin toimipaikassa Haagissa.

Useimpia kansallisia jäseniä avustaa varajäsen ja/tai avustaja. Eurojustin tukena on hallinto, ja sen alaisuudessa työskentelevät Euroopan oikeudellisen verkoston (EJN), JIT-verkoston ja joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten vastaisen verkoston sihteerit. Lisäksi yhteyssyyttäjät Norjasta ja USA:sta toimivat Eurojustissa. Kollegiojäseneet mukaan lukien Eurojustissa työskentelee yhteensä noin 350 ihmistä.

Miten? Eurojustin päätehtäviä ovat jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten avustuspyyntöihin vastaaminen. Eurojust voi puolestaan pyytää jäsenvaltioita ottamaan vastuulleen tiettyjä toimia koskevan tutkinnan ja syytetoimet. Jäsenvaltiot toteuttavat Eurojustin mandaattia koordinoita kansallisten viranomaisten työtä kaikissa rikostutkinnan ja syytetoimien vaiheissa.

Koordinaatiokokoukset Koordinaatiokokoukset ovat oikeudellisen yhteistyön ainutlaatuinen ja tehokas väline. Ne kokoavat yhteen jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden oikeus- ja lainvalvontaviranomaisia ja antavat mahdollisuuden tietoon perustuviin ja kohdennettuihin operaatioihin rajat ylittävissä rikostapauksissa. Koordinaatiokokouksissa voidaan ratkaista Euroopan unionin 30 eri oikeusjärjestelmän eroista johtuvat oikeudelliset ja käytännön ongelmat.

Koordinaatiokeskukset Koordinaatiokeskuksilla on tärkeä rooli operaatioissa. Ne edistävät reaaliaikaista tukea yhteisten operaatiopäivien aikana sekä takavarikkojen, pidätyksen, koti- ja yritysetsintöjen, jäädytysmääräysten ja todistajien kuulustelun koordinoitua ja välitöntä seurantaa.

Yhteiset tutkintaryhmät Eurojust tarjoaa rahoitusta ja asiantuntemusta yhteisten tutkintaryhmien perustamiseen ja operatiivisiin tarpeisiin. Yhteiset tutkintaryhmät koos-

tuvat syyttäjäistä, tuomareista ja lainvalvontaviranomaisista. Yhteiset tutkintaryhmät perustetaan määrättyksi ajaksi ja tiettyä tarkoitusta varten ja niistä tehdään kirjallinen sopimus mukana olevien jäsenvaltioiden välillä. Yhteiset tutkimusryhmät mahdollistavat tehokkaamman rikostutkimuksen yhdessä tai useammassa mukana olevassa jäsenvaltiossa.

Ulkosuhteet Eurojustin työ perustuu kestäväään suhteeseen useiden yhteistyökumppanien kanssa. Sopimusten perusteella seuraavat kansalliset viranomaiset ja EU:n toimielimet ja -kumppanit tekevät erityisen tiivistä yhteistyötä Eurojustin kanssa: Euroopan komissio, Euroopan oikeudellinen verkosto (EJN), Europol, Euroopan petostentorijuntavirasto (OLAF), Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA), Euroopan poliisiakatemia (CEPOL), Euroopan juridinen koulutusverkosto (EJTN), Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA), sekä seuraavat kansainväliset elimet: Interpol, la Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional (IberRed), ja YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava toimisto (UNODC). Lisäksi Eurojust on allekirjoittanut yhteistyösopimukset Liechtensteinin, Sveitsin, Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Yhdysvaltojen, Islannin ja Moldovan tasavallan kanssa.

1.2 Eurojustin työkalut

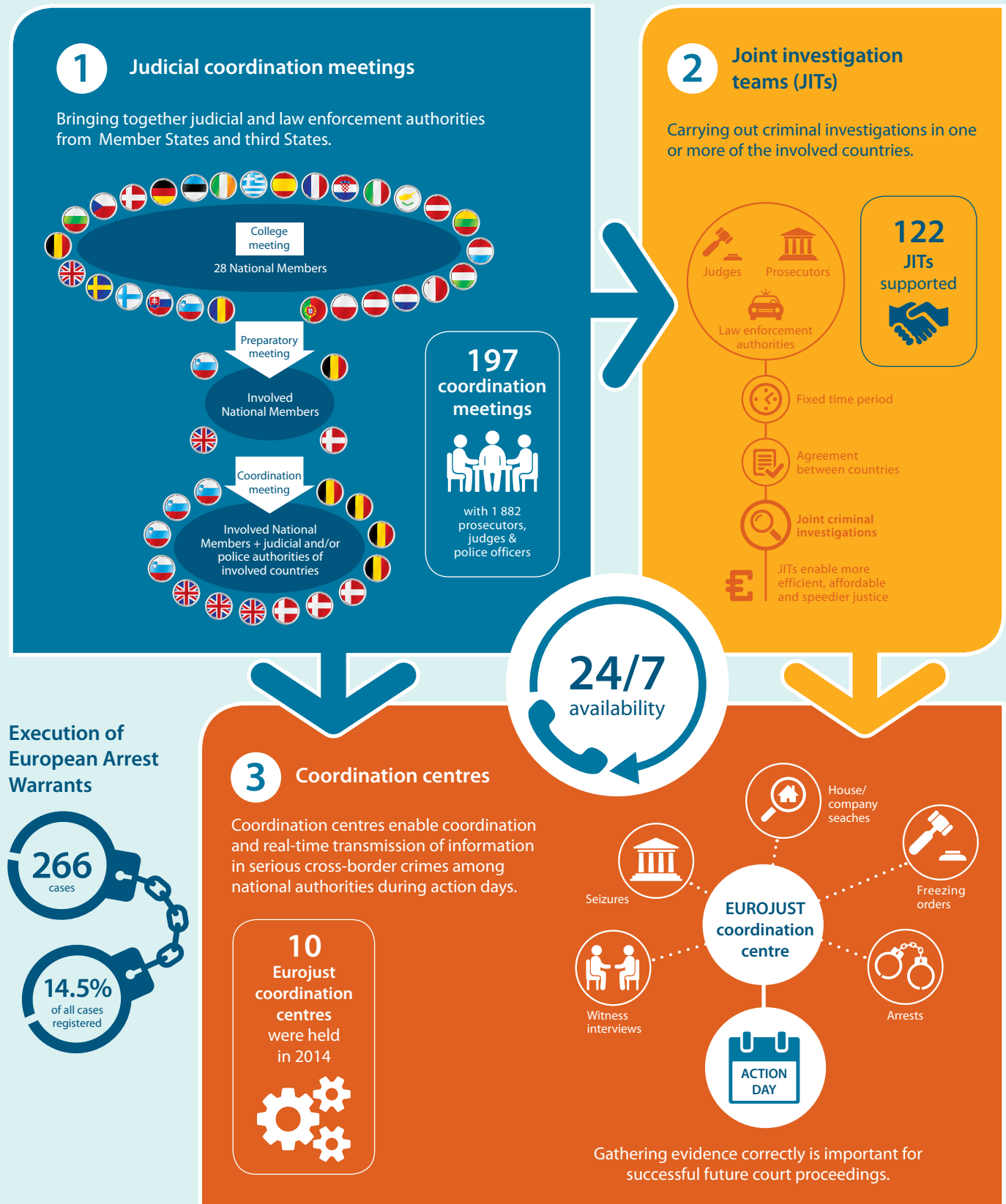
1.2.1 Koordinaatiokokoukset

Eurojustin koordinaatiokokoukset ovat ainutlaatuinen kansainvälisen yhteistyön väline rikostapauksissa. Tarjoamalla oikeudellista ja käytännön asiantuntemusta sekä materiaalista tukea (esimerkiksi kokoushuoneet, laadukkaat käännöspalvelut, majoitus, matkakulujen korvaus korkeintaan kahdelle osallistujalle kustakin jäsenmaasta) Eurojust kokoaa yhteen oikeus- ja tutkintaviranomaisia jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista. Tämä on askel eteenpäin aikoinaan vallankumouksellisesta oikeusviranomaisten välisestä suoran kommunikaation ja keskinäisen luottamuksen periaatteesta.

Epävirallisessa, mutta silti ammattimaisessa työympäristössä tutkijat, syyttäjät ja tuomarit voivat vaihtaa toisiinsa liittyvien tutkimusten tietoja suoraan ja keskustella ja sopia tutkimusten paremman koordinoinnin strategioista ilman kielellisiä esteitä (esimerkiksi suunnittelemalla yhteisiä operaatiopäiviä, mahdollisesti koordinaatiokeskuksen tukemana, perustamalla yhteisen tutkijaryhmän, tunnistamalla toimivaltaristiriitoja ja sopimalla siitä, miten näitä konflikteja voidaan estää ja ratkaista mahdollisilla

Eurojust at work

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime.

menettelyjen siirroilla, tai yksinkertaisesti tutkimalla tapoja estää ja eliminoida oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanoon ja keskinäisen tunnustamisen välineisiin liittyviä ongelmia).

Operatiivisten kysymysten lisäksi oikeudellisia haasteita voidaan käsitellä tehokkaasti (esimerkiksi poliisin vaihta-

Tapausesimerkki

Järjestäytyneen rikollisryhmän epäiltiin harjoittavan skimmausta (maksukorttitietojen varastaminen maksupisteistä) ja vilpillistä rahan nostoa käyttäen tyhjiä kortteja (jotka oli valmistettu muun muassa Kambodžassa, Panamassa, Ecuadorissa ja Kolumbiassa). Romanian kansallinen osasto järjesti koordinaatiokokouksen varmistaakseen, että järjestäytynyt rikollisryhmä toimi Ranskassa, Saksassa, Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa ja Espanjassa, ja että tutkinta oli aloitettu kyseisissä valtioissa. Kaksi romanialaista tapausta liittyi toisiinsa, joten tutkimuksen aikataulu oli tiukka. Onnistuneet syytetoimet, tiivis yhteistyö ja toimien koordinointi muiden valtioiden kanssa oli olennaisen tärkeää.

Koordinaatiokokouksessa vaihdettiin tietoa jäsenmaiden tapauksista ja Romanian lähettämien oikeusapupyyntöjen toimeenpanon mahdollistamisesta ja siihen vaadittavista toimenpiteistä keskusteltiin. Yhdistyneelle kuningaskunnalle oli lähetetty oikeusapupyyntöjä liittyen epäiltyjen paikantamiseen ja telekuunteluun, ja Yhdistynyt kuningaskunta selvensi, että tarvitaan ylimääräinen oikeusapupyyntö. Saksan viranomaiset selittivät, että syyttäjän piti ottaa tapaus käsitelyyn Saksassa varmistaakseen, että lainvalvontatasolla vaihdettuja tietoja voidaan käyttää Romanian tuomioistuinkäsittelyissä. Nämä tiedot olivat arvokkaita Romanian käsittelyissä.

Koordinaatiokokouksessa Eurojust toi esiin järjestäytyneen rikollisryhmän liikkeitä Euroopassa ja valtioissa, joihin ryhmä on iskenyt vasta hiljattain, korostaen lisätutkimusten tarvetta.

Vuonna 2014 tapauksen käsittely oli yhä käynnissä.

mien tietojen oikeudellinen käyttö, pankkisalaisuutta koskevat säännöt ja oikeudellinen neuvonta kuulusteluissa). Siten erittäin pätevät toimijat avustavat kansallisia viranomaisia. Toimijat ovat pääosin itsekin syyttäjiä tai tuomareita ja he tarjoavat Eurojustissa työskennellessään kartuttamaansa asiantuntemusta ja tukevat kansallisia viranomaisiaan eri tutkimuksiin liittyvillä kattavilla analyyseillä, jolloin saadaan kokonaiskuva siitä, miten eri osa-alueet liittyvät yhteen ja työhön saadaan odottamaton tai aiemmin huomiotta jätetty ulottuvuus.

Eurojust on tietoinen tämän työkalun ainutlaatuisuudesta ja tehokkuudesta ja mainostaa ja kehittää sitä jatkuvasti. Vuonna 2014 koordinaatiokokousten määrä pysyi samana vuonna 2011 tapahtuneen huomattavan kasvun jälkeen. Eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot olivat Yhdistynyt kuningaskunta, Ranska ja Saksa, kun taas eniten pyyntöjä esitettiin Alankomaille, Yhdistyneelle kuningaskunnalle ja Espanjalle. 41 koordinaatiokokouksesta joihin osallistui kolmansia valtioita suurin osa käsitteli Yhdysvaltoja, Sveitsiä tai Norjaa. Europol osallistui 98 kokoukseen, OLAF kolmeen ja Interpol yhteen.

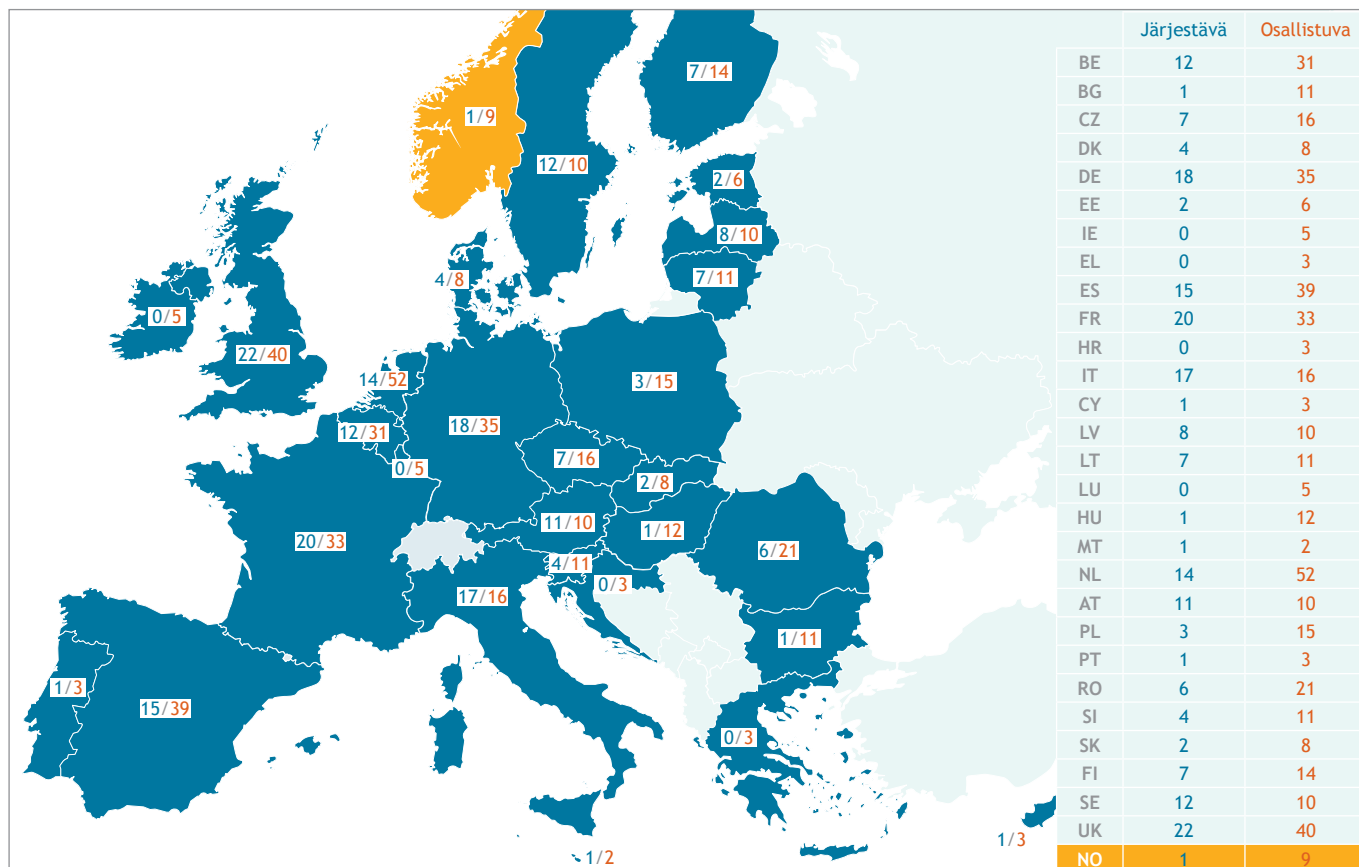
Koordinaatiokokouksen ollessa välttämätön käytetään usein organisointi- ja kustannustyökaluja, kuten: (a) yhdessä johdetut kokoukset, joissa kaksi kansallista osastoa järjestää yhteiskokouksen, jossa käsitellään kahta toisiinsa liittyvää tapausta, (b) yhden kansallisen osaston järjestämät kokoukset, joissa käsitellään samaan aikaan useita toisiinsa liittyviä tapauksia, ja (c) videokokoukset, jotka mahdollistivat yhdeksän koordinaatiokokousta vuonna 2014.

Kollegio hyväksyi *Eurojustin koordinaatiokokouksiin liittyvät luottamuksellisuutta ja salassapitoa koskevat suuntaviivat* 8. huhtikuuta helpottaakseen arkaluonteisten oikeudellisten kysymysten käsittelyä koordinaatiokokouksissa.

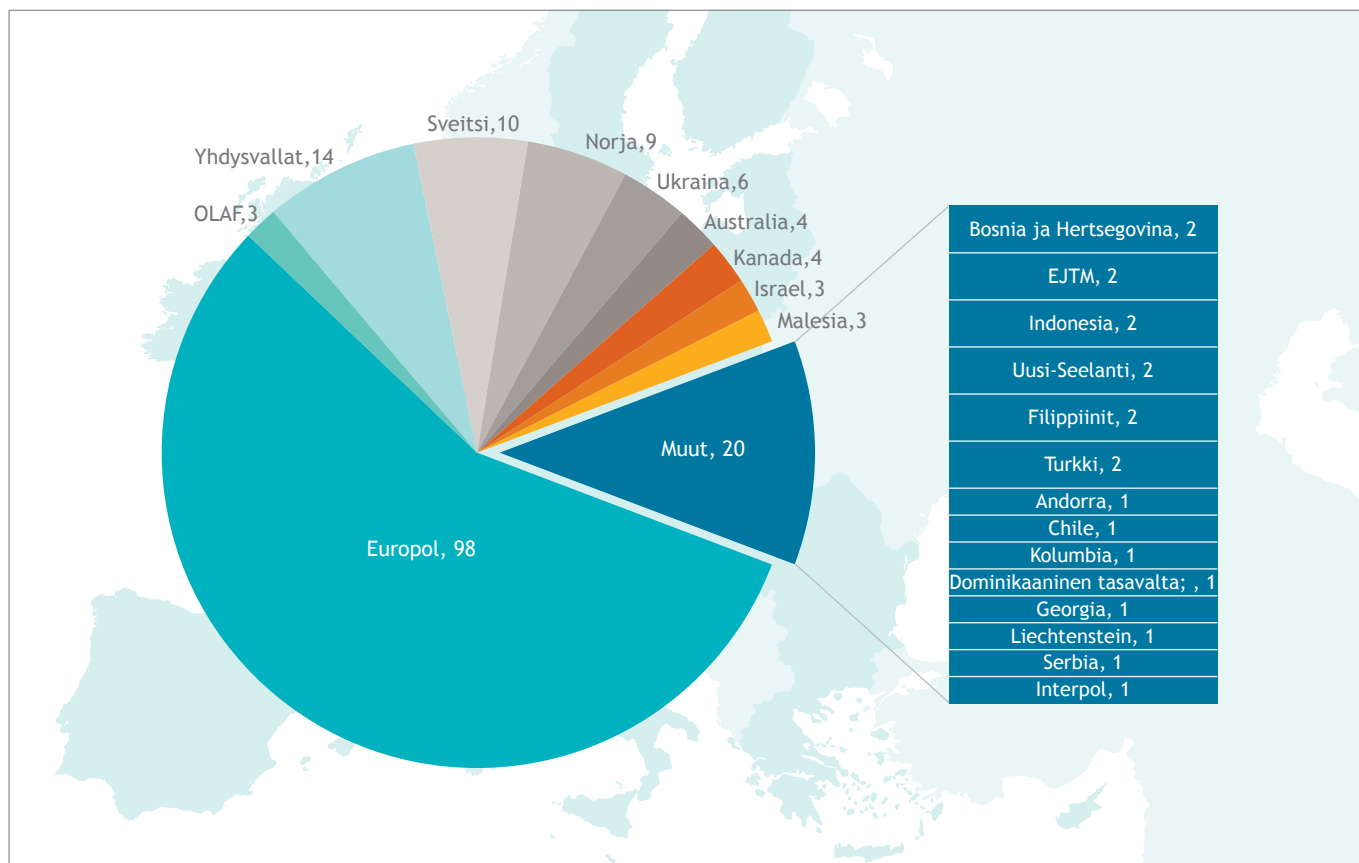
1.2.2 Koordinaatiokeskukset

Koordinaatiokeskukset tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden muun muassa eri valtioiden pidätysmääräykseen, etsintöihin ja takavarikkoihin liittyvään reaaliaikaiseen tietojenvaihtoon ja samanaikaisen toimeenpanon keskitettyyn koordinointiin. Koordinaatiokeskukset nopeuttavat näiden toimien suorittamiseen tarvittavien kiireellisten lisätietojen ja uusien oikeusapupyyntöjen välittämistä.

Eurojust perusti kymmenen koordinaatiokeskusta tukemaan yhteisiä operaatiopäiviä. Niiden järjestäjiä olivat Belgia (1), Ranska (1), Suomi (1), Tšekin tasavalta (1), Espanja (2), Italia (2) ja Alankomaat (2). Niihin osallistui myös muita jäsenvaltioita, kuten Belgia (4) ja Yhdistynyt kuningaskunta

Koordinointikokouksiin osallistuneet kolmannet valtiot ja yhteistyökumppanit

Tapausesimerkki

Belgian viranomaiset tutkivat järjestäytynyttä rikollisryhmää, joka toimi Belgiassa, Bulgariassa, Alankomaissa ja Romaniassa. Sen väitettiin syllistyneen laajamittaiseen petokseen, mukaan lukien sosiaaliturvapetos. Vuodesta 2007 lähtien hollantilaiset ja belgialaiset työllistivät noin sata romanialaista laittomasti Belgian rakennussektorilla. Petoksessa oli mukana belgialaisia ja bulgarialaisia yrityksiä. Useita belgialaisia rakennusalan yrityksiä epäiltiin näiden romanialaisten työntekijöiden palkkaamisesta, mikä rikkoi väliaikaisen työnvälityksen kieltoa. Hollantilaiset yritykset olivat näennäisesti tukenet romanialaisia työntekijöitä bulgarialaisten yritysten kautta tai heidät oli perättömästi rekisteröity yksityisyrittäjiksi belgialaisissa yrityksissä.

Belgian pyynnöstä Eurojust järjesti kaksi koordinaatiokokousta. Ensimmäisessä kokouksessa, toukokuussa 2013, Belgian viranomaiset kertoivat yksityiskohtaisesti Belgiassa meneillään olevista tutkimuksista. Vaikka monet valtiot liittyivät tapaukseen, kokouksessa selvennettiin, että tutkimukset olivat käynnissä vain Belgiassa, eikä siksi ollut todennäköistä, että syytetoimia suoritettaisiin muissa valtioissa. Lisäksi Belgian Alankomaille lähettämää oikeusapupyyntöä oli muokattava. Alankomaiden viranomaiset kertoivat, mitä lisätietoja tarvitaan. Bulgarian viranomaiset selittivät, että bulgarialaisista pankkitileistä pyydettyjen tietojen saaminen vaatisi korkeimman oikeuden suostumuksen Bulgarian salassapitosääntöjen vuoksi.

Toisessa kokouksessa vuoden 2014 helmikuussa arvioitiin oikeudellisia ja käytännön haasteita, jotka liittyivät samanaikaisten kuulustelujen ja etsintöjen täytäntöönpanoon kaikissa asianomaisissa jäsenvaltioissa samana päivänä. Yksi mahdollisista oikeudellisista esteistä liittyi Alankomaissa tehtyihin kuulusteluihin, joissa oli paikalla belgialainen tutkintaviranomainen. Se herätti huolta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Salduzin tapauksen yhteydessä vahvistaman lain yhdenmukaisuudesta, joka on myös kuvattu Belgian Salduz-asetuksessa. Tämän lain mukaan syytetyllä on oikeus oikeusavustajaan ensimmäisessä (poliisi) kuulustelussa.

Tunnustaessaan tämän lain mahdolliset seuraamukset todistajanlausuntojen käytöstä todisteina osallistajat hyväksyivät, että Belgian tutkintatuomari tekee virallisen pyynnön lakimiehen läsnäolosta kuulustelujen aikana. Arvioituaan samanaikaisten toimien mahdollisia lopputuloksia osallistajat päättivät järjestää yhteisen operaatiopäivän huhtikuussa 2014 ja perustaa koordinaatiokeskuksen Eurojustiin.

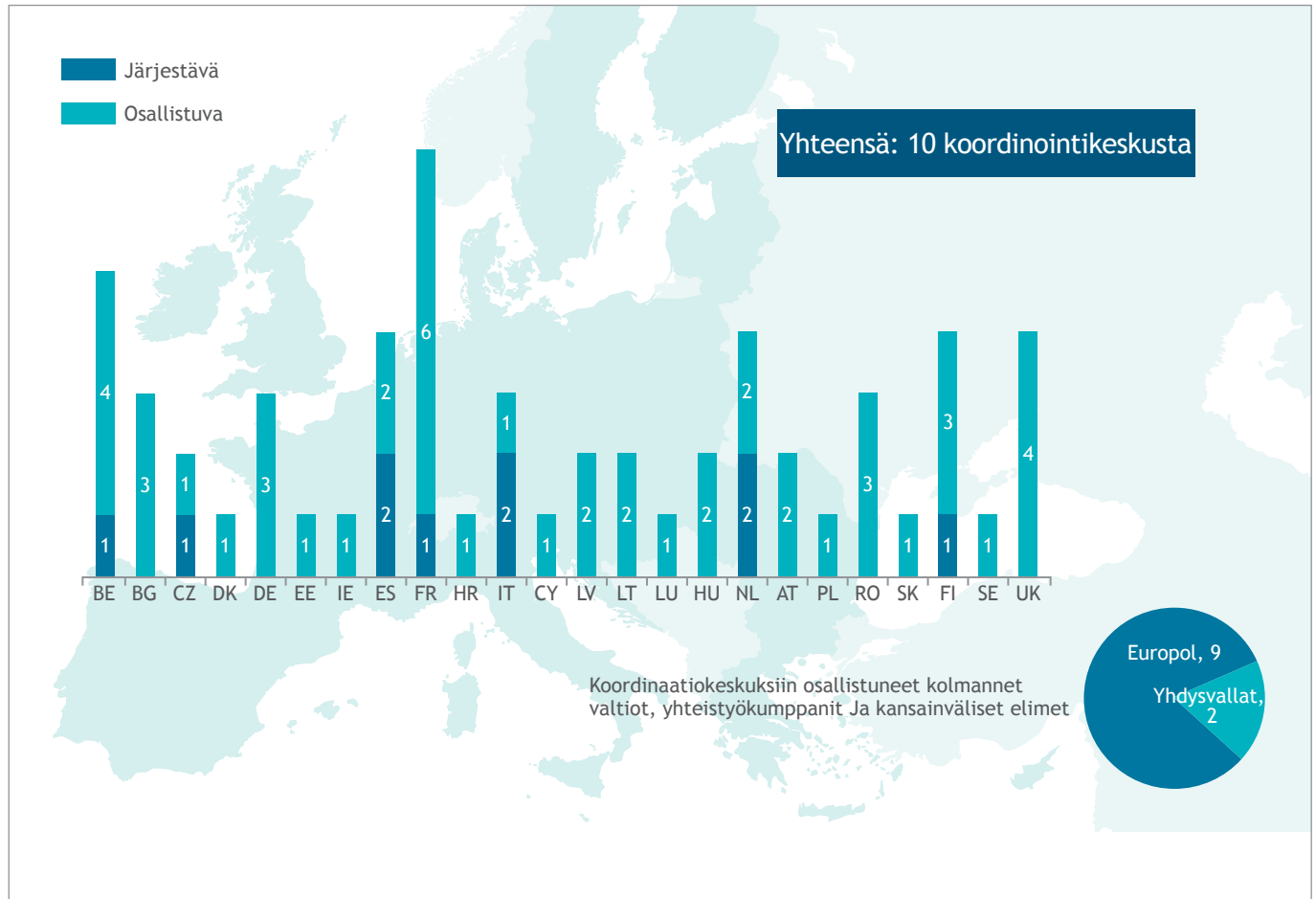
Yhteisen operaation tavoite oli torjua juonittelua ja todisteiden tuhoamista ja ehkäistä Belgian ja Alankomaiden viranomaisten lisätappioita. Samanaikaisista toimista seurasi 19 kotietsintää, 30 rakennustyömaaetsintää ja 42 kuulustelua.

(4). Europol (9) ja Yhdysvallat (2) osallistuivat myös useisiin yhteisiin operaatiopäiviin. Kohteena olleet rikoslajit olivat huijaukset, petokset, kyberrikokset, laitton maahanmuutto ja huumekaupparikokset.

Vuonna 2014 koordinaatiokeskuksia perustettiin kymmenen, verrattuna 2013 perustettuihin seitsemään keskukseseen, mikä kertoo tämän operatiivisen välineen kasvavasta suosios- ta kansallisten viranomaisten ja osastojen keskuudessa, kun taistellaan Euroopan rajat ylittävää rikollisuutta vastaan.

Nämä yhteiset operaatiot, joissa on mukana kansallisia syyttäväviranomaisia, todistavat omalta osaltaan Eurojustin tuoman lisäarvon puolesta.

Operatiivisen lisäarvon lisäksi koordinaatiokeskuksilla on tärkeä rooli tapausten oikeudellisen ulottuvuuden kehityksessä, etenkin ennen yhteisiä operaatiopäiviä esiin nousevien monimutkaisten oikeudellisten ongelmien ennakoinnissa ja nopeassa ratkaisussa. Ongelmat johtuvat muun muassa erilaisista takavarikointiin liittyvistä kansallisista oikeudellisista puitteista ja eurooppalaista pidätysmääräystä varten säädettyistä kansallisen tason menettelymääräyksistä.

Tapausesimerkki

Useiden järjestäytyneiden rikollisryhmien verkosto pyöritti alkoholijuomiin liittyvää monimutkaista karusellipetoshanketta eri jäsenvaltioissa. Alkoholijuomista käytiin kauppaa ympäri Eurooppaa jäljittely- ja haamutoiminnan kautta väärennettyjen saateasiakirjojen avulla, jolloin juomien todellinen määränpää pystyttiin salaamaan. Laittomasti vältetyn valmisteveron määrän arvioitiin olevan kymmeniä miljoonia euroja.

Italian tapaus (Operaatio cocktail) rekisteröitiin huhtikuussa 2013. Siihen liittyivät Belgia, Ranska, Saksa, Alankomaat, Romania, Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Tapauksessa oli kaksi vaihetta. Ensimmäisen vaiheen aikana vuonna 2013 Eurojust keräsi ja analysoi operatiivisia tietoja kansallisilta viranomaisilta (esimerkiksi tulli- ja lainvalvontaviranomaisilta) selvittääkseen rikollisryhmien toimintatavat ja rikolliset käyttäytymismallit. Tarkoituksena oli tarjota mahdollisia vaihtoehtoja oikeudellisille toimille. Lisäksi Eurojust koordinoi oikeusapupyyntöjen liikkeelliskua ja toimeenpanoa ja järjesti kaksi koordinaatiokokousta.

Koko toisen vaiheen ajan, vuonna 2014, Eurojust koordinoi kansallisen tason oikeudellisia toimia järjestäytyneitä rikollisryhmiä vastaan perustamalla kaksi koordinaatiokeskusta, jotka tukivat kahta yhteistä operaatiopäivää kuuden kuukauden välein.

Toukokuussa 2014 perustettua ensimmäistä koordinaatiokeskusta edelsi useita pidätyksiä, etsintöjä ja takavarikointeja Ranskassa ja Saksassa. Keskus keskittyi Belgian tutkimusten kohteisiin. Tämä johti viiteen pidätykseen, mukaan lukien belgialaisen järjestäytyneen rikollisryhmän johtajien pidätykseen. Muita seurauksia olivat kolmen pankkitilin jäädyttäminen Latviassa, 23 etsintää ja käteisen rahan, tietokoneiden, kannettavien tietokoneiden, matkapuhelimien, ajoneuvojen ja muun arvotavaran takavarikointi. Marraskuussa 2014 perustettu toinen koordinaatiokeskus keskittyi Italian oikeudenkäyntien kohteisiin ja sen seurauksena pidätettiin 20 järjestäytyneiden rikollisryhmien jäsentä, mukaan lukien niiden johtajat. Pidätykset tehtiin Italian 14 Italian toimeenpaneman kansallisen pidätysmääräyksen ja kuuden Saksan, Romanian ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimeenpaneman eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella. Lisäksi tutkittiin 30 tilaa ja kiinteistöjä, varoja (mukaan lukien useita pankkitilejä), aseita, tietokoneita, ajoneuvoja, kännyköitä ja asiakirjoja takavarikoitiin.

Tämän yhteistyön tuoma lisäarvo tulee selväksi, kun katsotaan eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyviä olosuhteita. Yksi pääkohteista oli Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva Italian kansalainen. Kaikki pidätysjärjestelyt tehtiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhteisen operaatiopäivän aikana. Kuitenkin kun yhteiset operaatiot aloitettiin, koordinaatiokeskuksessa saatiin selville, että kohde oli matkustanut Espanjaan edellisenä yönä. Koordinaatiokeskuksesta ilmoitettiin välittömästi Espanjan kansalliseen toimistoon, joka taas otti yhteyttä asiaankuuluviin Espanjan viranomaisiin, jotta kohde löydettäisiin. Espanjan viranomaiset etsivät häntä aktiivisesti, mutta häntä ei löydetty. Aikaisin seuraavana aamuna Yhdistyneen kansakunnan viranomaiset huomasivat, että kohteen nimi löytyi Espanjasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lentävän koneen matkustajalistalta. Sen oli määrä laskeutua Gatwickin lentokentälle. Tieto välitettiin eteenpäin koordinaatiokeskuksen kautta Italian ja Espanjan viranomaisille. Operaatio oli kulkenut täyden ympyrän, ja kohde pidätettiin Gatwickin lentokentällä tämän saapuessa Espanjasta.

Tapauksen haasteita olivat järjestäytyneiden rikollisryhmien petoshankkeen monimutkaisuus, niiden kyky siirtää suuria määriä alkoholijuomia jäsenmaiden läpi lainvalvontaviranomaisten huomaamatta sekä jäsenmaiden erilaiset oikeusjärjestelmät. Koordinaatiokeskusten aikana Eurojust tuki toimien kuten pidätysten ja takavarikointien nopeaa ja yhteistä toimeenpanoa kunnioittaen kuitenkin kunkin jäsenvaltion menettelyaikatauluja ja -vaatimuksia. Molemmissa koordinaatiokeskuksissa Europol otti käyttöön liikkuvan toimiston paikan päällä tapahtuvaa lisätukea varten.

1.2.3 Tietojenvaihto ja asianhallintajärjestelmä

Asianhallintajärjestelmän käytäntöjen kehitys ja käyttöönotto

Asianhallintajärjestelmä on räätälöity tietokanta tapauksiin liittyvän tiedon varastointiin ja käsittelyyn. Se helpottaa Eurojustin koordinoitua toimintaa, mahdollistaa tapauksiin liittyville tahoille tiedonhaun ja ristiviittaukset ja helpottaa henkilötietojen prosessoinnin laillisuuden valvontaa. Vuonna 2014 asianhallintajärjestelmästä kehitettiin kaksi päivitettyä versiota parantamaan sen operatiivista kapasiteettia ja käytettävyyttä. Vuoden 2014 ensimmäisellä puoliskolla julkaistiin asianhallintajärjestelmän versio 3.5, jossa oli enemmän toimintoja tietojen syöttämiseen ja prosessoin-

tiin ja joka helpotti tietosuojasäännösten noudattamista. Vuoden 2014 toisella puoliskolla kehitettiin ja testattiin toista päivitystä, versiota 4.0. Asianhallintajärjestelmä 4.0 julkaistaan todennäköisesti vuoden 2015 alussa. Se tarjoaa eri ryhmille mahdollisuuden käyttää järjestelmää joustavasti ja luo edellytykset Euroopan kansallisen koordinoitujen järjestelmien käyttäjien pääsyyn asianhallintajärjestelmään. Se päivittää 13 artiklan mukaisen tietojenvaihdon pdf-lomakkeen automaattisen tuonnin ja parantaa järjestelmän vasteaikaa. Asianhallintajärjestelmän seuraava versio, 4.1, joka sekin otetaan käyttöön vuonna 2015, sisältää tärkeän päivityksen, joka antaa mahdollisuuden tallentaa päätöksiä, jotka perustuvat 19 artiklaan asiakirjassa *Rules of procedure on the processing and protection of personal data at Eurojust* (henkilötietojen suojaamisen ja prosessoinnin työjärjestys Eurojustissa).

Vuonna 2014 kollegio hyväksyi uudet menettelytavat, jotka liittyvät asianhallintajärjestelmän käyttöön ja ylläpitoon, Heinäkuussa käyttöön otettu "tietojensyöttöohjeistus" sisälsi tietojen syöttöön liittyviä yhteisiä normeja ja yhdenmukaisia työtapoja kansallisia osastoja varten. Lokakuussa käyttöön otettu "holistinen ohjeistus" laajensi asianhallintajärjestelmän käsitettä sisältämään komponentteja, jotka lisättiin järjestelmään sen kehityksen eri vaiheissa ja se tarjoaa lähtökohdan useiden järjestelmäkomponenttien ylläpitoon ja muutoksenhallintaan yhdenmukaisella tavalla.

13 artiklan mukaisen tietojenvaihdon pdf-lomake

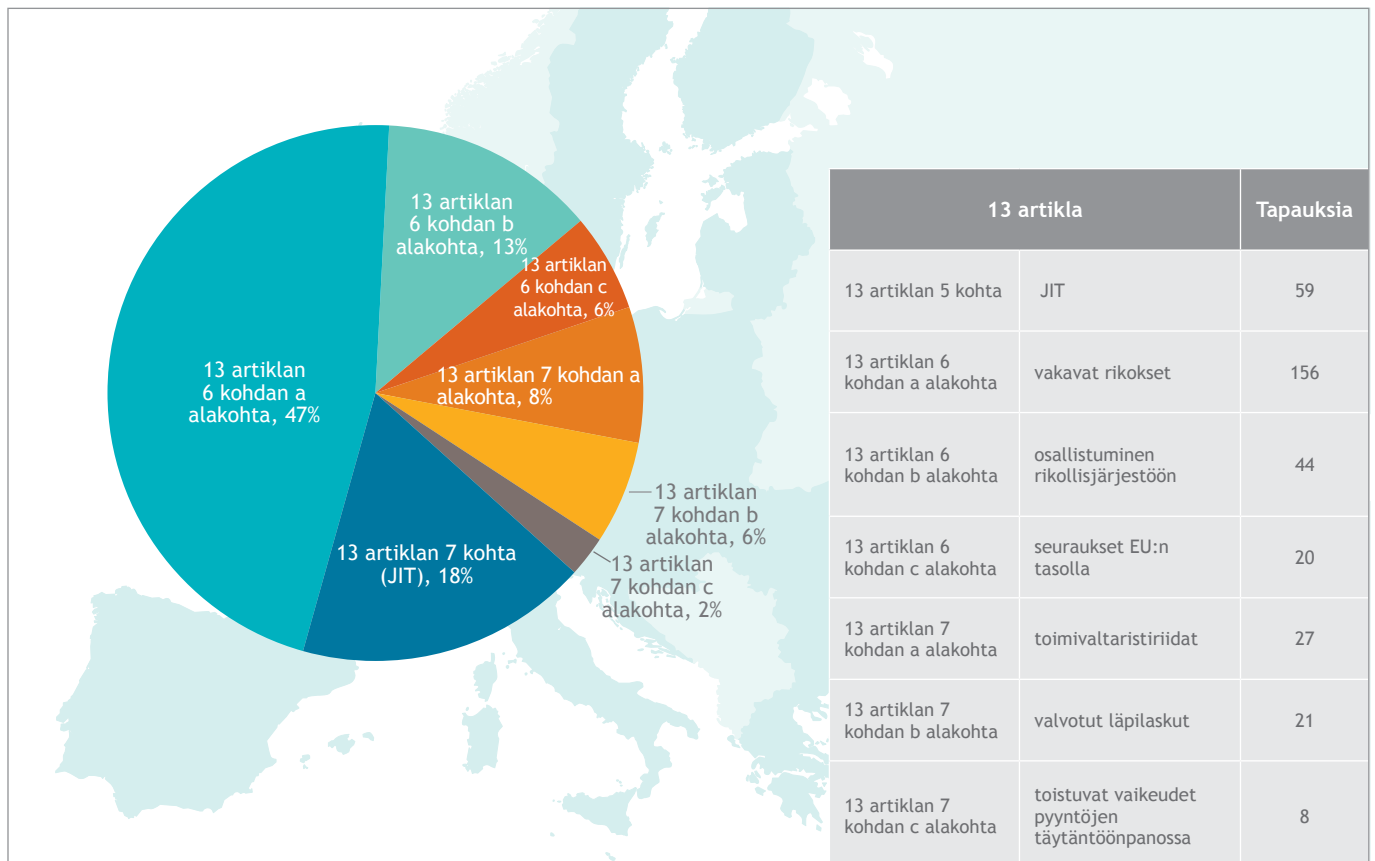
Eurojust-päätöksen 13 artikla velvoittaa kansalliset viranomaiset toimittamaan Eurojustille kaikki Eurojustin operatiivisten tehtävien täyttämisen kannalta välttämättömät tiedot. 13 artiklan mukainen tietojenvaihdon pdf-lomake on sähköinen malli, jonka Eurojust on kehittänyt tietojen järjestelmälliseen siirtämiseen kansallisilta viranomaisilta Eurojustiin. Vuonna 2014 kollegio teki selonteon käytettävistä prosesseista ja kertyneestä kokemuksesta, ja pohti mahdollisia etenemistapoja Eurojust-päätöksen 13 artiklan käyttöönotossa.

Keskinäisten arviointien kuudennella kierroksella korostettiin tarvetta tehdä lomakkeesta käyttäjäystävällisempi ja esiteltiin yksi marraskuussa 2014 järjestetyn kansallisten yhteyshenkilöiden toisen kokouksen lopputuloksista. Vuonna 2014 julkaistiin kolme päivitettyä versiota lomakkeesta. Päivitykset antoivat Kroatialle mahdollisuuden siirtää lomake asianhallintajärjestelmään. Päivityksissä oli muokattu useita kohtia tekstissä lomakkeen selkeyttämiseksi. Vuoden 2014 lopussa Eurojust aloitti toimenpiteet lomakkeen yksinkertaistamiseksi.

Yhteydet ENCS:n ja CMS:n välillä

Jäsenvaltioiden verkkojen yhdistämishanke jatkui vuonna 2014. Hanke keskittyi jokaisen 28 jäsenvaltion verkkojen turvalliseen yhdistämiseen. Yhteydet Belgian, Unkarin, Puolan, Slovenian, Suomen ja Ruotsin kanssa tulivat toimintakuntoon, jolloin toimivat yhteydet olivat käytössä yhteensä 11 jäsenvaltion kanssa (yhteydet Bulgarian, Tšekin tasavallan, Latvian, Alankomaiden ja Romanian kanssa olivat jo käytössä). Turvalliset yhteydet mahdollistavat Eurojust-päätöksen 12 (kunkin jäsenvaltion ENCS:n pääsy CMS:ään) ja 13 (tietojenvaihdon pdf-lomakkeiden vaihto sähköpostitse) artiklan vaatimusten käyttöönoton ja parantavat Eurojustin ja jäsenvaltioiden välisen informaatiovaihdon turvallisuutta.

13 artiklan mukaisten tapausten määrä

1.2.4 Eurojust ja yhteiset tutkintaryhmät

Yhteiset tutkintaryhmät ovat lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten tehokas toiminnallinen väline, joka helpottaa oikeudellista apua rajat ylittävissä tutkimuksissa. Yhteisten tutkintaryhmien jäsenten mahdollisuus jakaa tietoa suoraan ilman muodollisia pyyntöjä ja pyytää tutkintatoimia suoraan toisilta jäseniltä sekä Eurojustin suora tuki ja apu ovat osoittautuneet erittäin arvokkaiksi. Vuonna 2014 kansalliset jäsenet tukivat 102 yhteistä tutkintaryhmää, joista 45 perustettiin vuonna 2014. Kansalliset jäsenet osallistuivat joko kansallisina toimivaltaisina viranomaisina tai Eurojustin puolesta Eurojust-päätöksen 9 f artiklan mukaisesti.

Eurojust-päätöksen 13(5) artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että kansallisia jäseniä informoidaan JIT-ryhmien perustamisesta ja ryhmien tekemän työn tuloksista. Eurojust sai 59 ilmoitusta. Eurojustin tarjoamaan apuun kuului: (i) JIT-sopimusten laatiminen olemassa oleviin sopimuksiin; (ii) neuvonta Euroopan unionin ja kansainväliseen lainsäädäntöön liittyvissä asioissa JIT-ryhmiä perustettaessa; (iii) tietojen tarjoaminen eri menettelyjärjestelmistä; (iv) JIT-ryhmille soveltuvien tapausten määrittäminen; (v) JIT-ryhmien tukeminen koordinaatiokokousten avulla; ja (vi) operaatiopäivien koordinointi.

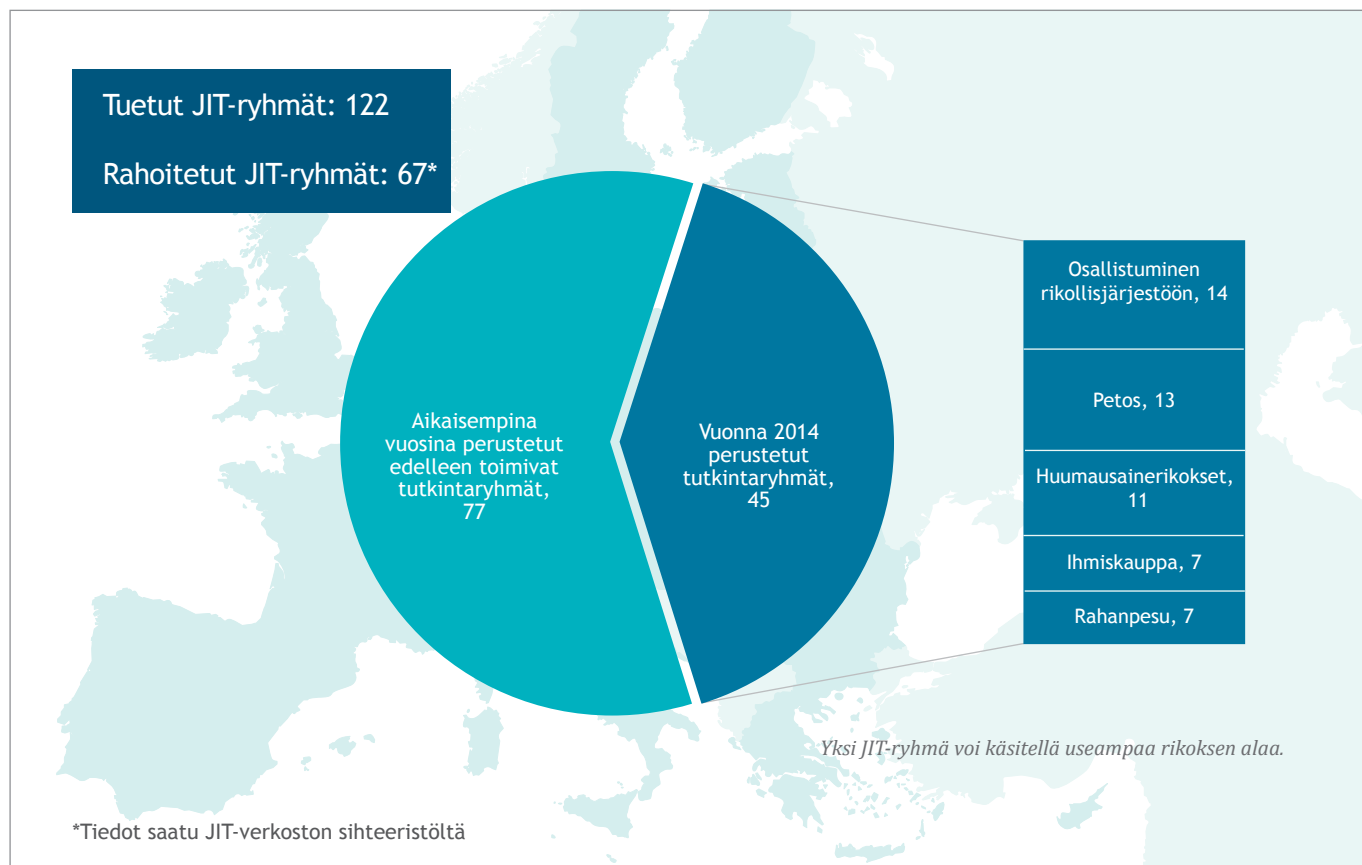
Fiche suédoise -lomakkeet

Fiche suédoise -lomakkeissa esitetään yleiskatsaus ENCS:n rakenteeseen ja toimintaan jäsenvaltioittain. Eurojust päivittää tämän välineen säännöllisesti tukeakseen ENCS:n täytäntöönpanoa ja vaihtaakseen kokemuksia ja parhaita käytäntöjä. Marraskuusta lähtien lomakkeisiin on kuulunut osio, jossa on kokoelma saatavilla olevia kansallisia suosituksia liittyen Eurojust-päätöksen 13 artiklan käyttöönottoon ja tapausten jakamiseen Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston välillä.

JIT-ryhmien työn helpottamiseksi järjestetyt koordinaatiokokoukset auttoivat selvittämään toistuvia esteitä, kuten: i) oikeusjärjestelmien erot todisteiden keräämistä koskevien sääntöjen osalta; ii) todisteiden hyödynnettävyys; iii) tietojen luovutus; ja iv) tietojen säilyttämisen aikarajat.

JIT-ryhmistä on kehittynyt nopea ja joustava väline yhteistyölle kolmansien valtioiden kanssa. Eurojust tuki seitsemän sel-

Eurojustin tukemat JIT-ryhmät ja pääasialliset rikostyypit

laisen tutkintaryhmän perustamista, joihin osallistui kolmansia valtioita. Kolme niistä perustettiin vuonna 2014. Eurojust auttoi selvittämään oikeudellisia ja käytännön esteitä, jotka liittyivät kolmansien valtioiden osallistumiseen.

Huomattuaan tarpeen pohtia haasteita, jotka koskevat yhteistyön syventämistä kolmansien valtioiden kanssa, Eurojust isännöi vuoden 2014 kesäkuussa JIT-verkoston sihteeristön järjestämän kymmenennen yhteisten tutkintaryhmien kansallisten asiantuntijoiden vuosikokouksen. Kokous *JITs 'Beyond the EU': Towards a Greater Use of JITs with Non-EU States* (EU:n rajojen yli: kohti yhteisten tutkintaryhmien parempaa käyttöä ei-jäsenvaltioissa), keskittyi muun muassa oikeudellisiin ja käytännön näkökulmiin, jotka liittyvät JIT-ryhmien perustamiseen ja johtamiseen kolmansien valtioiden kanssa, erityisiin ongelmiin liittyen tietojen ja todisteiden vaihtoon kolmansien valtioiden kanssa sekä JIT-verkoston sihteeristön panokseen JIT-ryhmien tunnetuksi tuomisessa ja kehityksessä naapurimaissa.

Asiantuntijat olivat yhtä mieltä Eurojustin tarjoaman avun tärkeydestä, kun ajatellaan kolmansien valtioiden

osallistumista JIT-ryhmiin. Eurojust määrittää soveltuvia tapauksia, käynnistää ja helpottaa yhteydenpitoa sekä tarjoaa analyyseja, jotka voivat vaikuttaa JIT-ryhmän perustamispäätökseen. Eri oikeusjärjestelmien huomattavista eroista johtuen JIT-ryhmiä koskeva EU:n mallisopimus ei asiantuntijoiden mukaan ole täysin sopiva kolmansien valtioiden tapauksessa ja saattaa tarvita muokkausta. Asiantuntijat suosittelevat, että kaikki jäsenvaltiot ottavat käyttöön vuoden 1959 keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen toisen lisäpöytäkirjan.

Asiantuntijat korostivat turvallista tietojen vaihtoa kolmansien valtioiden kanssa JIT-ryhmien yhteydessä. Eurojust voi lainata teknistä laitteistoa, mikä mahdollistaa turvallisen viestintäkanavan JIT-ryhmien osapuolten välillä. On tärkeää käsitellä kysymystä tietojen ja todisteiden käytöstä, varsinkin jos kyseessä on kolmas valtio, jossa on käytössä kuolemanrangaistus. Lisäksi JIT-verkoston sihteeristön tulee helpottaa kumppaneiden (Europol, CEPOL, EJTN, Kaakkois-Euroopan poliisiyhteistyön sihteeristö) välistä yhteydenpitoa, jotta ne voivat järjestää koulutusta ja lisätä tietoisuutta JIT-ryhmistä Euroopan unionin ulkopuolella.

Toimijat ovat arvioineet saavutettuja tuloksia, oikeudellisia kysymyksiä ja käytännön ongelmia, joita kohdataan JIT-toiminnan eri vaiheissa. JIT-verkoston sihteeristölle on lähetetty useita JIT-arvioita (ks. kohta 6.2).

Eurojustin taloudellinen tuki yhteisille tutkintaryhmille

Eurojust jatkoi taloudellisen ja logistisen avun tarjoamista JIT-hankkeille talousarviostaan. Eurojust tuki 67:ää JIT-ryhmää, joista 48 oli vasta perustettuja ryhmiä.

Vuonna 2014 JIT-ryhmien rahoitusmenettelyihin tehtiin hienosäätöjä, mukaan lukien taloudellisen tuen mahdollistaminen JIT-ryhmissä jäsenvaltioiden kanssa mukana oleville kolmansille valtioille. Vuoden aikana Eurojust vastaanotti 12 hakemusta JIT-ryhmiltä, joissa oli mukana kolmansia valtioita. Lisäksi rahoitusta tarjottiin JIT-ryhmille, jotka on perustettu sellaisten oikeudellisten asiakirjojen nojalla, jotka eivät kuulu Euroopan neuvoston yleissopimukseen jäsenvaltioiden välisestä keskinäisestä avusta rikosasioissa 2002/465/YOS.

Tapausesimerkki

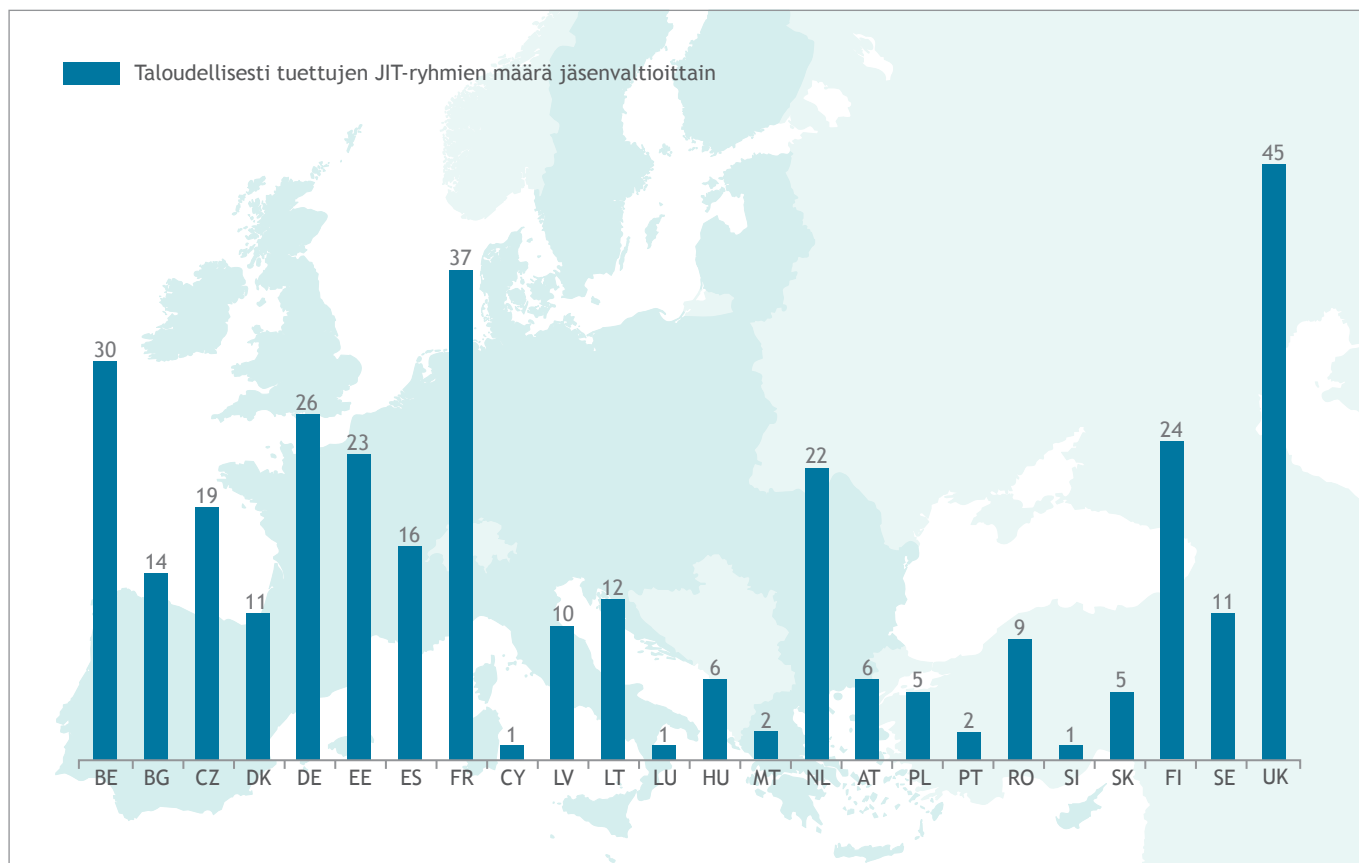
Malaysia Airlinesin lennon 17 onnettomuuteen liittyen Alankomaat, Belgia, Australia ja Ukraina perustivat Eurojustin avustuksella yhteisen tutkintaryhmän, johon myös Malesia osallistui. Myöhemmässä vaiheessa JIT-ryhmän jäsenet päättivät, että Malesiatakin tehtäisiin ryhmän jäsen. Eurojust järjesti kolme koordinaatiokokousta ja auttoi i) määrittämään JIT-ryhmän laillisen perustan liittyen osallistuviin kolmansiin valtioihin; ii) selkeyttämään kolmansien valtioiden rooli JIT-ryhmään osallistujina tai sen jäseninä; iii) laatimaan JIT-sopimusta; ja iv) määrittämään JIT-ryhmään osallistuvien tai sen jäseninä olevien kolmansien valtioiden kelpoisuuden Eurojustin rahoitukseen.

Tapausesimerkki

Useiden liikkuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien hajottamiseksi Entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa perustettiin JIT-ryhmä. Rikollisryhmät myivät suuria määriä pääasiassa heroiniä ja kokaiinia Alankomaihin, Itävaltaan ja Saksaan. JIT-ryhmän toimien ansiosta rikollisryhmien toiminta väheni huomattavasti. Tapauksen tiimoilla tehty yhteistyö johti useisiin pidätyksiin ja tuomioihin Itävallassa, Saksassa, Alankomaissa ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Lisäksi takavarikoitiin huomattavia määriä heroiniä, kokaiinia, leikkausaineita, marijuanaa ja käteistä rahaa.

Eurojustilla oli tapauksessa olennainen rooli. Se koordinoi tutkintatoimia jäsenmaissa ja tuki tutkinnan ja syytetoimien käynnistämistä Entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja Alankomaissa. Eurojust järjesti neljän vuoden aikana yhteensä kahdeksan koordinaatiokokousta. Ne helpottivat yhteydenpitoa tutkintatoimien aikana, JIT-ryhmien perustamisen soveltuvuutta ja suoritettuja toimia. Tätä yhteistyön muotoa pidettiin kannattavana, koska silloin ei tarvinnut tehdä oikeusapupyynnöjä osallistuvien jäsenmaiden ja kolmansien valtioiden välillä. Siksi Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaisilla oli mahdollisuus informoida osallistuvia jäsenvaltioita telekuuntelun tuloksista reaaliaikaisesti. Sitä mahdollisuutta ei olisi tavallisten oikeusapupyynnösten yhteydessä. Eurojust auttoi laatimaan JIT-sopimusta ja selventämään JIT-sopimuksen oikeudellisia edellytyksiä ja erityismääräyksiä. Yhdessä tapaukseen liittyvien vianomaisten kanssa Eurojust laati yleiskatsauksen epäillyistä ja menettelyjen tilasta asianomaisissa jäsenvaltioissa. Lisäksi Eurojust tuki JIT-ryhmää taloudellisesti.

Eurojustin JIT-rahoitus (2009/12 - 2014/8)

2014

lyhyesti

4. - 5. kesäkuuta, Haag
Terrorismia käsittelevä strategiakokous

10. - 11. kesäkuuta, Haag
Eurooppalaista pidätysmääräystä käsittelevä strategiaseminaari ja neuvoa-antavan ryhmän kokous

11. - 12. kesäkuuta
Markkinointiseminaari Ranskassa

24. maaliskuuta, Haag
Eurojust osallistuu ydinturvallisuushuippukokoukseen

25. - 26. kesäkuuta, Haag
Yhteisten tutkintaryhmien asiantuntijoiden 10. vuosikokous

TAMMIKUU

HELMIKUUTA

MAALISKUUTA

HUHTIKUU

TOUKOKUUTA

KESÄKUUTA

14. helmikuuta, Haag
Euroopan parlamentin jäsenen ja Eurojust-asetuksen esittelijän Axel Vossin vierailu

26. helmikuuta, Haag
Euroopan oikeudellisen verkoston (EJN) yhteyshenkilöiden 35. kokous

21. - 22. toukokuuta, Haag
Joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten tutkinnan ja niistä syyttämisen yhteyshenkilöiden verkoston 16. kokous

15. - 16. toukokuuta
Markkinointiseminaari Puolassa

26. - 27. toukokuuta
Markkinointiseminaari Unkarissa

3. marraskuuta, Valletta

Yhteisymmärryspöytäkirja Eurojustin ja Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) välillä

21. syyskuuta

7. Haagin kansainvälinen päivä

29. - 30. syyskuuta, Haag

Huumausainerikollisuutta käsittelevä strategiakokous

19. - 20. marraskuuta, Haag

Kokous, Cybercrime: rising to the challenges of the 21st century (kyberrikollisuus: 2000-luvun haasteisiin vastaaminen).

21. marraskuuta, Bryssel

Tiedotusvälinetilaisuus ja ympäristörikoksia koskevan strategiahankkeen esittely.

HEINÄKUUTA

ELOKU

SYYSKUUTA

LOKAKUUTA

MARRASKUUTA

JOULUKUUTA

10. heinäkuuta, Haag

Yhteistyösopimus Eurojustin ja Moldovan tasavallan välillä

16.- 17. lokakuuta, Haag

Eurojustin yhteyshenkilöiden ja yhteyssyyttäjien kokous, Complementarity, synergies and cooperation (täydentävyys, synergia ja yhteistyö).

11. - 12. joulukuuta, Haag

Rikoksen tuoton jäädyttämistä ja takavarikointia koskeva strategiaseminaari ja neuvoa-antavan ryhmän kokous

15. heinäkuuta, Haag

Yhteisymmärryspöytäkirja Eurojustin ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA) välillä.

Eurojustin tapaukset

2.1 Ensisijaisten rikollisuuden alojen käsittely Eurojustissa

Eurojustin toiminnalliset prioriteetit kaudelle 2014 - 2017 peilaavat huomattavasti Euroopan unionin prioriteetteja taistelussa vakavaa ja järjestäytyneitä rikollisuutta vastaan, jotka Euroopan unionin neuvosto on määrännyt, ainoana poikkeuksena on laiton asekauppa. Eurojustin prioriteetteihin kuuluu kuitenkin tiettyjä rikollisuuden aloja, joita ei ole määritelty EU:n toimintapoliittisen syklin puitteissa, nimittäin korruptio, EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset ja terrorismi.

EMPACT

Kukin Euroopan unionin neuvoston hyväksymä prioriteetti kaudelle 2014 - 2017 siirrettiin monivuotisiin strategiasuunnitelmiin (MASP), joissa määriteltiin strategiset päämäärät. Päämäärien saavuttamiseksi käynnistettiin yhdeksän EMPACT-hanketta (yksi jokaiselle prioriteetille) koordinoimaan jäsenvaltioiden ja EU:n organisaatioiden toimia tunnistettuja uhkia vastaan. Vuosittain EMPACT-hankkeet määrittävät operatiivisen toimintasuunnitelmansa (OAP) saavuttaakseen asetetut strategiset päämäärät.

Eurojust osallistui aktiivisesti vuoden 2015 operatiivisten toimintasuunnitelmien valmisteluun ja laatimiseen. Eurojustin edustajat osallistuivat 33 kokoukseen, jotka järjestettiin kaikista yhdeksästä EMPACT-hankkeisiin kuuluvista ensisijaisista rikollisuuden aloista. Näihin kokouksiin kuului myös marraskuussa järjestetty EMPACT-koordinaattoreiden kokous (ks. neuvoston asiakirja 15930/14). Ensisijaiset rikollisuuden alat ovat laittomassa maahanmuutossa avustaminen, ihmiskaupparikokset, tavaroiden väärentäminen, valmistevero- ja karusellipetokset, synteettiset huumeet, kokaiini ja heroini, laiton asekauppa, järjestäytyneet omaisuusrikokset ja kyberrikollisuus.

Eurojust osallistui vuoden 2015 operatiivisten toimintasuunnitelmien kehittämiseen kollegion vuonna 2013 hyväksymän yhteisen kannan mukaisesti. Kollegio oli ennakoinut Eurojustin osallisuuden seuraavilla kuudella alalla: yhteistyö kolmansien valtioiden kanssa, taloudelliset tutkintatoimet (mukaan lukien rikoshyödyn takaisinsaanti),

tiedotus, koulutus, oikeudelliset/käytännön esteet ja koordinoitujen tutkintojen ja syytetoimien lisääminen.

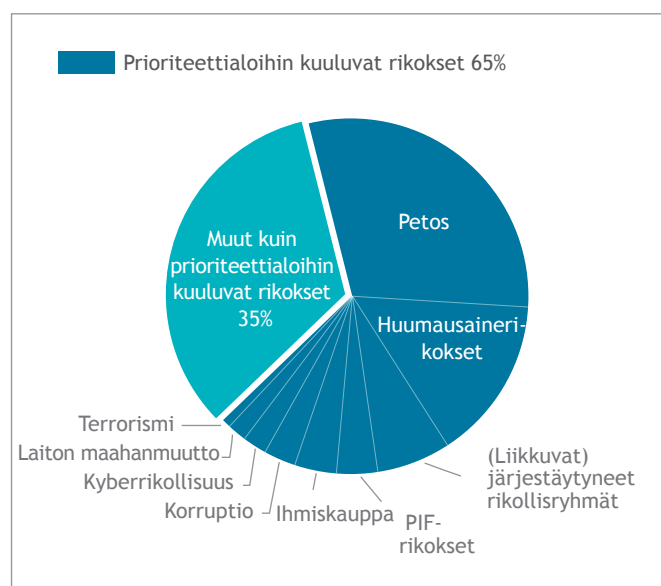
Rikosten tuoton torjuminen

Eurojust tuki toimijoita vakavien rikosten käsittelyssä muun muassa tunnistamalla, jäädyttämällä, takavarikoimalla ja palauttamalla rikosten tuottoja.

22. heinäkuuta 2003 omaisuuden ja todisteiden jäädyttämisestä Euroopan unionissa tehty neuvoston puitepäättös 2003/577/YOS ja 6. lokakuuta konfiskaatiomääräysten keskinäisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta tehty neuvoston puitepäättös 2006/783/YOS ovat tärkeitä välineitä sen varmistamiseksi, että rikos ei kannata. Toimijat saavat kustakin päätöksestä vakiotodistuksen.

Helpottaakseen päätösten toteuttamista ja noudattamista Eurojust on luonut [todistuksista muokattavia](#) malleja, jotka ovat saatavilla toimijoille verkkosivustollamme.

Eurojustin tapaukset prioriteettirikoslajeissa

Ensisijaiset rikollisuuden alat - yleiset tilastot

Rikollisuuden ala	Tapaukset		Koordinaatio- kokoukset		JIT-ryhmät	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Petokset	449	560	60	60	21	32
Korruptio	52	55	16	9	3	4
PIF-rikokset	31	70	8	7	1	2
Liikkuvat järjestäytyneet rikollisryhmät	257	128	66	13	8	13

Rikollisuuden ala	Tapaukset		Koordinaatio- kokoukset		JIT-ryhmät	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Huumausainerikokset	239	283	56	52	26	31
Kyberrikokset	29	42	10	15	9	6
Laiton maahanmuutto	25	32	5	10	7	9
Terrorismi	17	14	3	4	1	2
Ihmiskaupparikokset	84	71	24	12	15	18

2.1.1 Petokset

Petostapausten määrän huomattava kasvu jatkui vuodesta 2012 alkaneen trendin mukaan. Eurojustin rekisteröimät 560 petostapausta olivat lähes kolmasosa koko vuoden tapauksista. Koordinaatiokokousten määrä (60) pysyi samana vuoteen 2013 verrattuna, ja yhteisten tutkintaryhmien määrä (32) kasvoi merkittävästi.

Petostapaukset olivat pääasiassa yksittäisiä rikoksia (348) tai yleisluokkaa "muut petostyyppit", jossa yleisimpiä rikostyyppinä olivat huijaukset (157) ja alv-petokset (141). Petoksiin yleisimmin liittyvät rikokset ovat rahanpesu (83), järjestäytyneeseen rikollisryhmään osallistuminen (48) ja hallintoasiakirjojen väärentäminen (41).

Eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot olivat Unkari, Itävalta ja Slovenia. Eniten pyyntöjä saaneet jäsenvaltiot olivat Yhdistynyt kuningaskunta, Saksa ja Espanja.

Operatiivisen työn lisäksi Eurojust lisäsi EU:n tasolla osuuttaan työssä kaikkia petoksen muotoja vastaan. Osana tätä työtä Eurojust otti vastaan valtuuskuntia Euroopan tilintarkastustuomioistuimesta arvioidakseen EU:n toimien tehokkuutta rajat ylittäviä alv-petoksia vastaan. Eurojust tapasi Terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston (DG SANTE, aiemmin DG SANCO) edustajat keskustellakseen keinoista, joilla tehostetaan yhteistyötä elintarvikkeita, alkoholia, torjunta-aineita ja pakkausmerkintöjä koskevissa petoksissa.

Eurojust teki yhteistyötä Arcadia Internationalin kanssa, joka on Food Chain Evaluation Consortium -arviointikon-sortion (FCEC) jäsen. DG SANTE antoi vuoden 2014 alussa FCEC:n tehtäväksi tutkia torjunta-aineiden väärennöksiä ja laitonta kauppaa ja tehdä tilapäistutkimuksen elintarvikeväärennöksiä koskevan lainsäädännön vaikutuksista viranomaisiin ja -tarkastuksiin. Tutkimusten tavoite

on auttaa neuvostoa sen jatkuvassa työssä torjua vilpillistä toimintaa ravintoketjussa keskittyen sen arviointiin, ovatko EU:n nykyiset menettelytavat ja lainsäädäntö riittäviä, vai vaaditaanko lisätoimia.

Esimerkki petostapauksesta

Saksan viranomaiset tutkivat useita vuosia yrityksiä, joita epäiltiin monimutkaisesta alv-petoksesta. Kölnin ja Augsburgin syyttäjänvirastot pyysivät keskinäistä oikeusapua Alankomaiden viranomaisilta etsintöjen suorittamiseksi. Alankomaiden rikosprosessilaki vaatii, että Alankomaissa takavarikoituja asiakirjoja ei saa luovuttaa ulkomaiselle viranomaiselle ilman tuomioistuimen päätöstä, ja lain mukaan osallisilla on oikeus tehdä asiasta valitus. Tämän vuoksi eräät kohteet, joista osaa edusti sama asianajaja, tekivät valituksen takavarikoista ja voittivat.

Eurojustilta pyydettiin apua samoja henkilöitä tai yrityksiä koskevien useiden oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanon nopeuttamiseen, ja Eurojust rekisteröi tapauksen kahdenvälisenä.

Eurojustissa pidetty koordinaatiokokous helmikuussa 2014 keskittyi täytäntöönpanon nopeuttamiseen ottaen huomioon menettelyjen rajoitukset. Saksan ja Alankomaiden viranomaiset sopivat kokouksessa yhteistyön tehostamisesta seuraavilla keinoilla:

- ▶ Lähettämällä erilliset oikeusapupyynnöt asiakirjojen luovuttamisesta ja etsintöjen suorittamisesta useiden yritysten varastoissa sen sijaan, että sama asiakirja sisältäisi kaksi pyyntöä.
- ▶ Kysymällä ovatko Alankomaiden viranomaiset takavarikoineet aikaisemmissa tutkintatoimissa asiakirjoja, jotka ovat arvokkaita Augsburgissa käynnissä olevalle yritykselle koskevalle tutkinnalle, ja tekemällä oikeusapupyynnön asiakirjojen siirrosta.
- ▶ Peruuttamalla Kölnin syyttäjänviraston oikeusapupyynnöt ja panemalla täytäntöön Augsburgin syyttäjänviraston tekemät kaksi pyyntöä. Kölnin syyttäjänvirasto voi myöhemmin pyytää tietoja, jotka on kerätty Augsburgin tapauksia varten.

Kansallisten viranomaisten yhteinen päämäärä ja rakentava vuoropuhelu olivat avaintekijöitä jäsenvaltioiden väliselle oikeudelliselle yhteistyölle ja menettelyllisten vaatimusten huomioon ottamiselle.

2.1.2 Korruptiorikokset

Korruptiorikostapausten (55) ja niitä koskevien yhteisten tutkintaryhmien (4) määrät nousivat lievästi edellisestä vuodesta, ja koordinaatiokokousten (9) määrä laski huomattavasti.

Korruptiota käsitellään usein yksittäisenä rikoksena (26) tai rahanpesuun (14) tai huijauksiin ja petoksiin (10) liittyvänä rikoksena.

Eniten korruptiotapauksia koskevia pyyntöjä esittivät Espanja, Kreikka, Kroatia, Italia ja Latvia. Eniten pyyntöjä saaneet jäsenvaltiot olivat Yhdistynyt kuningaskunta, Itävalta, Saksa ja Alankomaat.

Vahvistaakseen osallistumistaan korruption vastaiseen toimintaan asiaankuuluvat menettelyt ovat käynnissä Eurojustin osallistumiselle urheilukorruptiota ja varojen palauttamista koskeviin koordinaatiokeskuksiin.

Eurojust osallistui EU:n rajat ylittävän lahjonnan vastaisen toimintatyöryhmän konferenssiin esitelmällä. Toimintatyöryhmä koostuu jäsenvaltioiden lainvalvontatoimijoista ja syyttäjäistä, ja sitä johtaa Lontoon poliisin ulkomaisten korruptionvastainen yksikkö. Sen tarkoitus on yhdistää EU:n virastoja tietojen jakamiseksi nykykäytännöistä ja tapaus-tutkimuksista, tunnistaa yhteisiä tapauksia ja tilaisuuksia yhteisiin tutkintatoimiin, kehittää verkostoja ja suhteita lahjonnan vastaisen työn ammatillaisiin kehittääkseen koko Euroopan unionin kattavaa tietoa eri virastojen lainsäädännöllisistä, oikeudellisista ja operatiivisista ominaisuuksista.

2.1.3 EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset (PIF-rikokset)

PIF-rikoksista tehtiin ensisijainen rikollisuuden ala vuonna 2014, ja Eurojustin rekisteröimien tapausten määrä (70) yli kaksinkertaistui vuodesta 2013 (31). PIF-rikoksia käsiteltiin seitsemässä koordinaatiokokouksessa ja kahdessa yhteisessä tutkintaryhmässä.

Eurojustin käsittelemiin PIF-rikoksiin kuuluu savukkeiden salakuljetus ja niiden väärentäminen sekä kaikki pelkästään EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset. Useimmissa tapauksissa PIF-rikokset käsitellään yksittäisinä rikoksina tai huijauksiin ja petoksiin (35) tai rahanpesuun liittyvinä tapauksina (8).

Jäsenvaltioista eniten pyyntöjä esittivät Unkari, Bulgaria, Malta ja Puola. Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Slovakian tasavalta saivat eniten pyyntöjä.

Euroopan unionin taloudellisten etujen suojeleminen oli kaikille jäsenvaltioille lähetetyn kyselylomakkeen aiheena. Kootut vastaukset esiteltiin kollegiolla joulukuussa 2014. Jäsenvaltioiden vastaukset korostivat seuraavia tekijöitä oikeudellisina ja käytännön haasteina rajat ylittävissä yhteistyössä: oikeusjärjestelmien erojen aiheuttamat jännitteet (kuten hyväksyttävien todisteiden eroavat vaatimukset), keskinäisten oikeusapupyyntöjen (MLA) viivästykset tai noudattamatta jättäminen ja etsintälupien koordinoimaton käyttö.

Vastauksissa pidettiin tärkeänä Eurojustin tukea tällä alalla, johtuen etenkin sen kykyyn auttaa keskinäisten oikeusapupyyntöjen toimintojen ja välineiden valmistuksessa ja täytäntöönpanossa sekä toimivaltariitien ratkaisemisessa.

Esimerkki EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavasta rikoksesta

Liettuan tulliviranomaiset saivat selville tutkiessaan lahjontaa, asiakirjaväärennöksiä ja valmisteveron alaisen tuotteiden laittonta hallussapitoa, että Liettuan kansalaisia oli liittynyt järjestäytyneeseen rikollisryhmään vuonna 2011 tarkoituksena tuoda laittomasti suuria määriä savukkeita Euroopan unioniin maksamatta valmisteveroa tai arvonlisäveroa. Järjestäytynyt rikollisryhmä kuljetti savukkeet tulli- ja valmisteverovaras-tosta toiseen jäsenvaltioiden välillä maksamatta veroja hyödyntämällä porsaanreikiä EMCS-järjestelmässä, joka kehitettiin valvomaan valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja jäsenvaltioissa. Tutkinta paljasti, että savukkeet oli osittain suunnattu Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoille. Liettuassa suoritettuihin rikoksiin liittyvää rikollista toimintaa paljastui myös Bulgariasta, Kyprokselta, Tanskasta, Virosta, Saksasta, Kreikasta ja Puolasta.

Eurojustia pyydettiin tukemaan oikeudellista yhteistoimintaa johtuen osallisten jäsenvaltioiden suu-resta määrästä ja siitä, että rikollisryhmän toimintatapaa ei ollut aiemmin tavattu Liettuassa. Maalis-kuussa 2013 pidettiin koordinaatiokokous, jossa Belgia, Tanska, Saksa, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningas-kunta keskustelivat ehkäisevästä oikeudellisesta yhteistyöstä estääkseen vastaavalla toimintatavalla tehdyt rikokset, hajottaakseen rikollisryhmän ja harkitakseen yhteisen tutkintaryhmän perustami-sesta.

Ruotsissa oli käynnissä tutkinta vastaavista rikoksista, joten Ruotsi ja Liettua tekivät vuoden mittaisen JIT-sopimuksen heinäkuussa 2013 tekijöiden tunnistamiseksi ja syyttämiseksi. Eurojust antoi JIT-ryhmälle rahoitusta, joka käytettiin molempien valtioiden menettelyissä tarvittujen asiakirjojen kääntämiseen. JIT-so-pimusta jatkettiin tammikuuhun 2015 asti.

Syytetoimet aloitettiin 14:ää Liettuan kansalaista kohtaan, ja Liettua siirsi kahta Liettuassa pidätettyä Ruot-sin kansalaista koskevan oikeusmenettelyn Ruotsiin. JIT-ryhmän työn lisäksi kaikkien asianomaisten jäsen-valtioiden välinen oikeudellinen yhteistyö johti todistajien kuulemiseen läpi Euroopan ja miljoonien laitto-mien savukkeiden takavarikointiin.

Liettualainen syyttäjä totesi: "Vuoteen 2014 mennessä saavutettu tulos ei olisi ollut mahdollinen ilman oi-keudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä."

2.1.4 (Liikkuvat) järjestäytyneet rikollisryhmät

Eurojustin rekisteröimien liikkuvien järjestäytyneiden rikol-lisryhmien tapausten (128) ja koordinaatiokokousten mää-rä (13) laski tuntuvasti verrattuna vuoteen 2013. Pudotus liittyi rikostyyppin laskutavan muutokseen, joka otettiin käyt-töön 1. tammikuuta 2014. Uuden laskutavan mukaan tämä rikostyyppi ei enää sisällä tapauksia, jotka liittyvät osallistu-miseen järjestäytyneeseen rikollisryhmään. Siihen kuuluvat vain seuraavat rikokset: järjestäytynyt omaisuusrikollisuus (OPC) mukaan lukien ryöstöt, moottoriajoneuvorikokset ja kulttuuriesineiden laiton kauppa. Rikostyyppiä käsittelevien yhteisten tutkintaryhmien määrä (13) nousi huomattavasti vuodesta 2013.

Järjestäytynyt omaisuusrikollisuus jakautuu enimmäkseen seuraaviin pääryhmiin: järjestäytyneet ryöstöt (58), mootto-riajoneuvorikokset (15) ja kulttuuriesineiden laiton kauppa

(5). Tapauksiin liittyvät muut rikokset olivat useimmin jär-jestäytyneisiin rikollisryhmiin osallistuminen (24) tai hen-kirikokset (9).

Eniten järjestäytynyttä omaisuusrikollisuutta koskevia pyyntöjä esittivät Ranska, Puola, Belgia ja Tšekin tasavalta. Eniten pyyntöjä saivat Ranska, Italia, Tanska ja Romania.

Tapausten käsittelyn lisäksi Eurojust on keskittänyt huomio-ta menettelyllisiin ja oikeudellisiin asioihin oikeuskäsittelyis-sä OPC-rikoksiin erikoistunutta liikkuvaa järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan osana hanketta, joka aloitettiin EM-PACT:n vuoden 2014 operatiivisen toimintasuunnitelman puitteissa. Vuonna 2014 tehtiin raportti, jonka päätavoite oli selvittää lainvalvontaviranomaisten näkemys siitä, missä määrin oikeudelliset ja menettelylliset kysymykset vaikutta-vat OPC-rikoksiin erikoistuneiden liikkuvien rikollisryhmien leviämiseen ja miten nämä kysymykset vaikuttavat poliisin toimintaan liikkuvia rikollisryhmiä vastaan johtaen siihen,

että tuomiot ja syytetoimet ovat harvinaisia. Vuoden 2014 raporttia seuraa syyttäjien ja tuomareiden näkökulmasta tehty raportti, joka oletettavasti valmistuu vuonna 2015.

Tämä Eurojustin tukema hanke huipentuu vuonna 2016 järjestettävään strategiaseminaariin, jossa syyttäjistä, tuomareista ja EMPACT:n OPC-hankkeen edustajista muodotetaan foorumi näkökulmien ja parhaiden käytäntöjen jakamiselle. Sen jälkeen julkaistaan loppuraportti suosituksista jäsenvaltioille.

2.1.5 Huumausainerikokset

Huumausainerikostapaukset lisääntyivät merkittävästi (283), mutta koordinaatiokokousten määrä laski hieman (52). Yhteisten tutkintaryhmien määrä (31) kasvoi vuoteen 2013 verrattuna. Huumausainerikokset olivat toiseksi yleisin Eurojustin käsittelemä rikostyyppi vuonna 2014.

Edellisen vuoden tavoin suurin osa vuoden 2014 huumausainerikostapauksista oli yksittäisiä rikoksia (223). Osallistuminen rikollisjärjestöjen toimintaan (37), järjes-

täytynyt rikollisuus (19) ja rahanpesu (16) olivat yleisimmät huumausainerikoksiin liittyvät rikokset. Tapauksen kohteina olleista valvottavista aineista yleisimpiä olivat kannabis ja kokaiini.

Eniten pyyntöjä yhteistyöstä huumausainerikostapauksissa esittäneet jäsenvaltiot olivat Espanja, Italia ja Slovenia. Eniten pyyntöjä vastaanottaneet jäsenvaltiot olivat Espanja, Alankomaat ja Italia.

Operatiivisen työnsä lisäksi Eurojust on ollut erityisen aktiivinen strategisella tasolla tämän ensisijaisen rikollisuuden torjunnassa. Se on ollut vuorovaikutuksessa alan keskeisten toimijoiden kanssa, joita ovat muun muassa EMCDDA, Pompidou-ryhmä, ja ENPSDP (European Network of Prosecutors on Synthetic Drugs and Precursors).

Eurojust osallistui ENPSDP:n ja Euroopan neuvoston (Pompidou-ryhmä ja HELP) hankkeeseen luoda verkkosivusto, joka on suunnattu synteettisiin huumeisiin erikoistuneille syyttäjille.

Esimerkki järjestäytyntä rikollisryhmää koskevasta tapauksesta

Belgiassa, Ranskassa, Italiassa, Alankomaissa, Romaniassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa aloitettiin tutkintatoimet vuonna 2013 koruliikkeiden ryöstöihin, joita oli tehty vuodesta 2011 lähtien. Tutkintatoimissa paljastui hierarkkinen ja kurinalainen romanialaisista koostuva liikkuva rikollisryhmä, jonka uskottiin toimivan monissa jäsenvaltioissa. Rikokset suunniteltiin huolella, ja niissä käytettiin lekoja sekä harhautuskeinoja kuten polttopulloja, vilkasliikenteisiä katuja ja autojen polttamista. Koruliikkeet valittiin kohteiksi pakoreittien perusteella. Vallalla on se käsitys, että ryöstöistä saadut miljoonat eurot siirrettiin rikollisryhmälle Romaniaan. Tiedonvaihto poliisin tasolla (Interpolin ja Europolin välityksellä sekä suoraan laitosten välillä) ja vaatteiden sekä muiden rikospaikoilta löytyneiden esineiden rikostekninen tutkinta auttoivat löytämään epäiltyjä useissa jäsenvaltioissa tapahtuneisiin lukuisiin ryöstöihin.

Eurojust rekisteröi useita tapauksia, ja koordinaatiokokous Yhdistyneen kuningaskunnan ja Romanian välillä kesäkuussa 2013 johti JIT-ryhmän perustamiseen kuukautta myöhemmin. Belgia liittyi JIT-ryhmään viisi kuukautta myöhemmin. JIT-ryhmä sai rahoitusta Eurojustilta. Eurojustin tuki varmisti sen, että JIT-ryhmä pystyi lähestymään todisteiden käsittelyä käytännöllisesti ja saamaan vaivatta tietoa käynnissä olevista tutkintatoimista. Ryöstöjen yhteydet ympäri Eurooppaa johtivat siihen, että Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta järjestivät toisen koordinaatiokokouksen joulukuussa 2013. Siihen osallistuivat Belgia, Kroatia, Ranska, Unkari, Italia, Alankomaat, Romania, Slovenia, Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta. Kokouksessa jaettiin tuoretta tietoa tutkinta- ja syytetoimista. Kokouksen jälkeen jaettiin ja analysoitiin lisää tietoa saman rikollisryhmän tekemistä uusista ryöstöistä. Vaikka rikollisryhmä ei tehnyt rikoksia Romaniassa, Romanian viranomaisten antamat tiedot muille osallistuville valtioille olivat elintärkeitä tapauksen onnistuneelle oikeudelliselle yhteistyölle.

Useat jäsenvaltiot antoivat eurooppalaisia pidätysmääräyksiä, ja pidätyksiä tehtiin Belgiassa, Ranskassa, Italiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Moni epäillyistä jäi vereksestään kiinni ja myönsi syyllisyytensä. Vuoden 2014 loppuun mennessä yli 20 henkilöä oli tuomittu osallisissa jäsenvaltioissa. Tapaus jatkui vuonna 2014, ja vuodelle 2015 odotetaan lisää oikeudenkäyntejä ja tuomioita.

Esimerkkitapaus huumausainerikoksesta

Vuonna 2013 kaksi Alankomaiden rekisterikilvin varustettua kuorma-autoa, joita kuljetti kaksi Alankomaiden kansalaista, saapui Ranskaan Espanjasta. Ranskan tulliviranomaiset tarkastivat kuorma-autot ja löysivät yhdestä kuorma-autosta 901 kilogrammaa kannabista. Toisesta kuorma-autosta ei löytynyt huumeita, mutta siihen oli tehty piilopaikka niille.

Ranskan viranomaiset pidättivät Alankomaiden kaksi kansalaista, ja heitä kohtaan aloitettiin tutkinta Ranskassa epäilystä huumausaineiden salakuljetuksesta. Kuljettajien lausuntojen mukaan he tekivät töitä samalle rikollisjärjestölle, joka toimi kolmessa jäsenvaltiossa. Huumeet haettiin Espanjasta ja vietiin Alankomaihin Ranskan kautta. Huumeiden salakuljetusverkoston logistiikasta vastannut henkilö tunnistettiin. Myöhemmin kävi ilmi, että Alankomaissa oli käynnissä rinnakkaisia tutkintatoimia samaa järjestäytynyttä rikollisryhmää kohtaan huumausainerikoksesta ja rahanpesusta.

Eurojustia pyydettiin koordinoimaan rinnakkaisia tutkintatoimia ja helpottamaan keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanoa varsinkin rikossyytteiden päällekkäisyyden välttämiseksi. Koordinaatiokokous Ranskan, Alankomaiden ja Espanjan välillä pidettiin maaliskuussa 2014. Kokouksessa päätettiin, että Alankomaat pyytää keskinäistä oikeusapua Ranskalta saadakseen kopion Ranskan tapausasiakirjoista ja kuulustellakseen kahden pidätettyä epäiltyä. Toiseksi päätettiin, että Ranska pyytää keskinäistä oikeusapua Espanjalta varmistaakseen toisen epäillyn tunnustuksen todenpitävyyden ja huumeiden noutopaikkana toimineen yrityksen osuuden tapaukseen. Espanjan viranomaiset vahvistivat noutopaikan todeksi ja tunnistivat yrityksen omistavan Alankomaiden kansalaisen, joka asui Espanjassa. Omistajan yhteys Ranskassa pidätettyihin epäiltyihin tunnistettiin ja hänet pidätettiin järjestäytyneen rikollisryhmän jäsenenä.

Yhteistyö EMCDDA:n kanssa

EMCDDA:n johtaja osallistui kollegion kokoukseen 15. heinäkuuta ja kertoi näkemyksiään yhteistyöstä. Kokouksen pääteeksi Eurojustin puheenjohtaja ja EMCDDA:n johtaja allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan (MoU). MoU tasoittaa tietä vankemmalle yhteistyölle huumausaineisiin liittyvissä asioissa ja se pannaan täytäntöön yhteistoimien avulla. Näistä toimista päätetään yhteistyökumppanien työohjelmien perusteella. EMCDDA osallistui syyskuussa huumausainerikoksia käsittelevään strategiakokoukseen esitelmällä *The EU drug situation. Drug penalties and indicators* (huumausainetilanne EU:ssa. Rangaistukset ja indikaattorit) ja keskustelemalla asiaan liittyvässä työpajassa ratkaisusta lainsäädännön erojen aiheuttamiin kysymyksiin koskien uusia psykoaktiivisia aineita ja lähtöaineita.

2.1.6 Kyberrikokset

Eurojustin rekisteröimien kyberrikostapausten määrä (42) kasvoi huomattavasti. Kyberrikoksiin liittyvien koordinaatiokokousten määrä (15) kasvoi 50 prosenttia, ja yhteisiä tutkintaryhmiä perustettiin kuusi. Vaikka kyberrikokset liittyvät yleensä osallisuuteen rikollisjärjestöön (11) ja

Strategiakokous huumausainerikoksista

Eurojustin järjestämä strategiakokous huumausainerikoksista pidettiin Haagissa 29. - 30. syyskuuta. 80 syyttäjää, lainvalvontaviranomaista ja asiantuntijaa huumausainerikoksista useista jäsenvaltioista pitivät intensiivisiä keskusteluja ja työpajoja kahden päivän ajan. Kokoukseen osallistui myös edustajia Brasiliasta, Yhdysvalloista ja Norjasta sekä EU:n toimielimistä ja kansainvälisistä järjestöistä, kuten Europolista, EMCDDA:sta, Euroopan neuvoston Pompidou-ryhmästä ja UNODC:stä. Strategiakokous oli jatkoa Eurojustin strategiaseminaarille huumausainerikoksista, joka pidettiin Krakovassa lokakuussa 2011 Puolan EU-puheenjohtajakaudella. Kokouksen aiheena oli kansainvälisen oikeudellisen yhteistyön tehokkuuden lisääminen huumausainerikosten käsittelyssä ja erityistä huomiota keskusteluissa kiinnitettiin valvottuihin läpi-

laskuihin, uusiin psykoaktiivisiin aineisiin ja lähtöaineisiin sekä yhteistyöhön kolmansien valtioiden kanssa.

Raportti kokouksen lopputuloksesta, täytäntöönpanoraportti toimintasuunnitelmasta huumausainerikoksia vastaan ja lisämateriaalit ovat saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Ks. kohta 3.2.

huijauksiin sekä petoksiin (16), vuonna 2014 rekisteröitiin 15 yksittäistä tapausta kyberrikoksista.

Romania, Yhdistynyt kuningaskunta ja Unkari esittivät eniten kyberrikoksia koskevia pyyntöjä, ja Ranska, Tanska ja Alankomaat saivat eniten pyyntöjä.

Eurojust ottaa osaa Alankomaiden johtamaan ja EU:n rahoittamaan ITOM-hankkeeseen (hanke laittoman internetissä tapahtuvan kaupan torjunnasta) edistääkseen yhteisen lähestymistavan omaksumista internetissä tapahtuvaan nimettömään kauppaan aloittamalla koordinoituja toimia läheisessä yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten lainvalvontaviranomaisten kanssa, joita ovat muun muassa Euroopan verkkorikostorjuntakeskus (EC3), oikeudelliset viranomaiset, muuta julkiset järjestöt ja yksityinen sektori EU:ssa.

Eurojust osallistuu myös Espanjan vetämään ja EU:n rahoittamaan TOT-hankkeeseen, jonka tarkoitus on merkittävästi parantaa toiminnan tehokkuutta, yhteistyötä ja keskinäistä ymmärrystä lainvalvontaviranomaisten ja syyttäjien välillä kyberrikollisuuden torjunnassa. Hankkeen päätavoitteet ovat järjestää ”kouluttajien koulutus” -kurssi lainvalvontaviranomaisille ja syyttäjille ja luoda puitteet kyberrikosten tutkijoiden ja syyttäjien pätevoitymiselle.

Yhteistyö EC3:n kanssa

Eurojust jatkoi EC3:n työn tukemista osallistumalla EC3:n johtoryhmän kokouksiin ja nimittämällä kollegion jäsenen edustamaan Eurojustia EC3:ssa tiedonvaihdon helpottamiseksi. Yhteistyön parantamiseksi neuvottelut Eurojustin henkilökunnan jäsenen väliaikaisesta nimittämisestä verkkorikostorjuntakeskukseen saatiin valmiiksi ja asiasta tehty sopimus hyväksyttiin.

Väliaikaisen edustajan nimittämisen tarkoitus on edistää tiedonvaihtoa, auttaa todisteiden hyväksyttävyyden varmistamista oikeudellisissa menettelyissä, edistää Eurojustin osallistumista tapauksiin varhaisessa vaiheessa ja optimoida EC3:n oikeudellisen ulottuvuuden kattavuus.

Eurojustin edustajan läsnäolo voi lisätä syytetoimien tehokkuutta ja helpottaa kyberrikoksilla saadun omaisuuden menetetyksi tuomitsemista tilanteen sitä vaatiessa. Tämän saavuttamiseksi Eurojustin edustaja voi osallistua EC3:n operatiivisiin kokouksiin ja edistää Eurojustin roolia ja tehtäviä JIT-ryhmiä perustettaessa.

Eurojustin edustaja avustaa kansallisia viranomaisia, etenkin kun tulee koordinoita samanaikaisia tutkintatoimia ja oikeudellisia toimia. Eurojust alkoi joulukuussa etsiä kiinnostuneita henkilöitä kansallisen asiantuntijan toimeen edustamaan Eurojustia EC:ssä.

2.1.7 Laiton maahanmuutto

Eurojustin rekisteröimät tapaukset laittomasta maahanmuutosta lisääntyivät vuonna 2014 32:een. Kasvavaa trendiä todisti myös vuodesta 2013 kaksinkertaistunut koordinaatiokokousten määrä (10) ja noussut yhteisten tutkintaryhmien määrä (9). Suurin osa tapauksista käsitteli laitonta maahanmuuttoa (22), ja jotkut tapaukset liittyivät osallistumiseen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan (5).

Strategiakokous kyberrikoksista

Eurojust järjesti strategiakokouksen *Cybercrime - rising to the challenges of the 21st century* (kyberrikokset – 2000-luvun haasteisiin vastaaminen) 19. - 20. marraskuuta. Siihen osallistui jäsenvaltioiden oikeudellisia asiantuntijoita ja poliisiasiantuntijoita, jotka jakoivat kokemuksia ja näkemyksiä interaktiivisissa työpajoissa. Kokous keskittyi kyberrikoksiin liittyviin aiheisiin: sähköisten todisteiden hyväksyttävyyteen, rajat ylittävään tiedonsaamiseen ja tietojen säilytykseen.

Eurojustin kyberrikoksia koskevan strategiakokouksen yhteydessä 21. marraskuuta pidettiin kyberrikoksiin erikoistuneille EU:n syyttäjille aivoriini, joka tarjosi tilaisuuden tutkia keinoja ja välineitä yhteistyön parantamiseksi alalla. Ks. kohta 3.3.

Esimerkkitapaus kyberrikoksesta

Eurojustin vuosikertomus 2013 esitteli tapauksen petoksiin ja väärennyksiin erikoistuneesta bulgarialaisesta järjestäytyneestä rikollisryhmästä, joka toimi erityisesti jäljentämällä luottokortteja pankkiautomaatteihin asetettujen sähköisten lukulaitteiden avulla. Rikollisryhmä keräsi tileihin liittyviä tietoja pankkiautomaateista Espanjassa ja muissa jäsenvaltioissa ja loi tietojen avulla väärennettyjä pankki- tai luottokortteja, joilla nostettiin suuria määriä rahaa pankkiautomaateista.

Eurojust järjesti huhtikuussa 2013 koordinaatiokokouksen, johon ottivat osaa Espanjan ja Bulgarian viranomaiset ja Europol. Osapuolten välille perustettiin yhteinen tutkintaryhmä yhteistyön ja tiedonvaihdon helpottamiseksi. Yhteinen operaatiopäivä lokakuussa 2013 itäisessä Espanjassa johti kuuden henkilön pidättämiseen ja kolmeen kotietsintään, joissa takavarikoitiin 15 PIN-koodien kopiointilaitetta, useita pankki- ja luottokorttien magneettiraidalle tietoa tallentavaa laitetta, useita kannettavia tietokoneita ja pankkiautomaattien sijainteja sisältäviä asiakirjoja.

Menestyksen innoittamana yhteinen tutkintaryhmä jatkoi työtään rinnakkaisilla tutkintatoimilla Bulgariassa ja Espanjassa selvittääkseen rikollisryhmän koko rakenteen ja auttaakseen sen hajottamisessa. Tietojen ja todisteiden vaihto yhteisen tutkintaryhmän kautta auttoi tutkintaviranomaisia tunnistamaan pääepäillyt Bulgariassa ja Espanjassa, selvittämään heidän osoitteensa ja keräämään raskauttavia todisteita. Seuraava askel oli järjestää samanaikaiset toimet epäiltyjen pidättämiseksi ja lisätodisteiden keräämiseksi henkilöntarkastuksilla ja kotietsinnöillä.

Eräs tärkeimmistä asioista oli päättää, perustetaanko pidätykset molempien maiden antamiin EAW-pidätysmääräyksiin rikosoikeudellisten menettelyjensä pohjalta, vai ottaako toinen jäsenvaltio tapauksen johdon ja antaa EAW-pidätysmääräyksiä toiselle osapuolelle tarvittaessa. Jälkimmäistä vaihtoehtoa koskeva päätös täytyisi tehdä viime tipassa johtuen tapauksen uusista käänteistä ja kerätyistä todisteista. Tämän vuoksi Eurojustiin perustettiin tammikuussa 2014 Espanjan ja Bulgarian kansallisten osastojen johtama koordinaatiokeskus varmistamaan, että oikeudelliset päätökset tehdään ajallaan, sovitulla tavalla ja että ne pannaan täytäntöön välittömästi. Bulgarian kansallisen osaston neuvosta Espanjan viranomaisten tekemät EAW:t luonnosteltiin ja käännettiin Eurojustin avulla ennen koordinaatiokeskuksen perustamista, sillä Bulgarian lainsäädännön mukaan EAW täytyy antaa 24 tunnin kuluessa pyydetyn henkilön säilöönnotosta. Tieto tästä lainsäädännöllisestä seikasta ja Eurojustin kansallisten osastojen aktiivisuus varmistivat, että EAW-pidätysmääräykset annettiin ajoissa koordinaatiokeskuksen aikana.

Koordinaatiokeskus teki läheistä yhteistyötä EC3:n kanssa. Yhteisoperaatiot johtivat 16 pidätykseen ja 14 kodin ja kahden yrityksen etsintöihin. Operaatioissa takavarikoitiin 19 matkapuhelinta, 21 pankkikorttia, useita kannettavia tietokoneita ja muita laitteita, mukaan lukien pankkikorttien kopiointiin tarkoitettuja laitteita. EC3:n asiantuntijoilla ja Europolin yhteyshenkilöillä oli käytössä liikkuva toimisto, mikä mahdollisti reaaliaikaisen tietojen vaihdon, vertailun ja analysoinnin. Europolin edustajia lähetettiin samanaikaisesti Bulgariaan ja Espanjaan tukemaan kenttäoperaatioita. Toinen yhteisoperaatio helmikuussa johti kolmeen pidätykseen ja neljään etsintään. Kaksi tehdasta ratsattiin, ja niistä takavarikoitiin pankkikorttien kopiointiin käytettäviä esineitä, kuten tyhjiä kortteja, kameroita ja kortinlukijoita.

Taktisten toimien jälkeen Eurojust avusti jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia päättämään oikeudellisista jatkotoimista. 20. helmikuuta järjestettiin koordinaatiokokous, jossa keskusteltiin yhdessä Bulgarian ja Espanjan viranomaisten kanssa todistusaineistosta, kansallisten rikosoikeudenkäyntien edistymisestä ja soveltuvasta kansallisesta aineellisesta ja menettelyllisestä rikosoikeudesta. Osapuolet sopivat, että Espanjan viranomaiset olivat paremmassa asemassa aloittamaan syytetoimet pitkälle edistyneen tutkintansa ansiosta, jota Bulgarian oikeusmenettelyissä kerätyt todisteet voisivat tukea. Tämän saavuttamiseksi Bulgariassa kerätyt todisteet siirrettiin Espanjaan. Osapuolet sopivat, että Espanjan viranomaiset esittävät virallisen pyynnön bulgarialaisille kollegoilleen siitä, että kaikkien epäiltyjen oikeudenkäynnit käydään vain Espanjassa. Kokouksessa keskusteltiin muodollisista ja oikeudellisista vaatimuksista, joita säilöön otettujen epäiltyjen luovutus Bulgariasta EAW-pidätysmääräyksillä vaatii.

Belgia, Yhdistynyt kuningaskunta, Unkari ja Italia esittivät eniten laittomaan maahanmuuttoon liittyviä pyyntöjä, ja Italia, Ranska ja Yhdistynyt kansakunta ottivat eniten pyyntöjä vastaan.

Eurojust nimitti yhteyshenkilön Kansainvälisen siirtolaisjärjestön alueelliselle hankkeelle *Strengthening the fight against trafficking in persons and migrant smuggling in the Western Balkans* (toimien lisääminen ihmiskaupan ja laittoman maahantulon järjestämisestä vastaan Länsi-Balkanilla) ja osallistui ensimmäiseen työpajaan Skopjessa Entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa 17. - 19. joulukuuta. Italian hallituksen rahoittaman hankkeen tavoite on vahvistaa Länsi-Balkanin sidosryhmien toimintakykyä ja rajat ylittävää yhteistyötä rajat ylittäviä rikoksia, kuten ihmiskauppaa ja maahanmuuttajien salakuljetusta, vastaan.

Seuraten 4. joulukuuta annettua komission tiedonantoa Välimeren erityistyöryhmän työstä Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto aloitti toukokuussa kokeiluhankkeen kerätäksään tietoa kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden laittoman maahantulon järjestämisestä. Eurojust on mukana hankkeessa tarkkailijana.

2.1.8 Terrorismi

Eurojustin rekisteröimä terrorismitapausten määrä (14) väheni vuoteen 2013 verrattuna, mutta koordinaatiokokousten (4) ja yhteisten tutkintaryhmien määrä (2) kasvoi. Terrorismia käsiteltiin yleensä erillisinä rikoksina, mutta kahteen tapaukseen liittyi myös henkirikos.

Jäsenvaltioista eniten pyyntöjä esittivät Espanja, Alankomaat, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta. Saksa, Ranska ja Belgia vastaanottivat eniten pyyntöjä.

Ulkomaiset taistelijat: Eurojustin käsitys ilmiöstä ja rikosoikeudelliset vastatoimet - päivitetty raportti

Eurojust keräsi ja analysoi vuonna 2014 tietoa päivittääkseen vuoden 2013 salaisen raporttinsa ulkomaisista taistelijoista. Päivitetty raportti tunnisti haasteet tutkinta- ja syytetoimissa taistelijoiksi pyrkiviä, palaavia taistelijoita, rekrytoijia ja edistäjiä vastaan korostaen eräitä kansallisia käytäntöjä.

Raportti sisältää Eurojustin ajatuksia mahdollisista keinoista tehostaa tiettyjä mekanismeja ja välineitä, joilla voidaan vahvistaa Euroopan unionin ja kansallisen rikos-

politiikan toimien tehokkuutta ilmiötä vastaan. Kollegio hyväksyi raportin, joka on luokiteltu vain Eurojustin ja EU:n käyttöön tarkoitetuksi.

Eurojust osallistui TE-SAT 2014 -raporttiin antamalla tietoja terrorismirikosten tuomioista ja rangaistuksista jäsenvaltioissa ja olennaisista muutoksista terrorismirikoksia koskevassa kansallisessa lainsäädännössä.

Vuosittainen strategiakokous terrorismista

Terrorismirikoksista vastaavat Eurojustin kansalliset asiantuntijat osallistuivat 4. kesäkuuta strategiakokoukseen, joka käsitteli Eurojustin roolia terrorismin vastustamisessa. Osallistujat vaihtoivat tietoja terrorismirikoksista, terrorismin torjunnan strategioista ja keskustelivat keinoista jakaa tietoja tehokkaasti. Uusimmat numerot Eurojustin TCM- ja MPJM-julkaisuista (ks. kohta 2.2), pöytäkirja terrorismin rahoituksesta, CBRNE-käsikirja ja Europolin vuoden 2014 TE-SAT-raportti esiteltiin kokouksessa.

Taktinen kokous terrorismista

Kesäkuun 5. päivänä järjestetyssä taktisessa kokouksessa nimeltä *Current trends in the EU counter-terrorism framework: foreign fighters in Syria – Judicial cooperation with third States in this field* (lisääntyvät ilmiöt EU:n terrorismin vastaisessa työssä: ulkomaiset taistelijat Syyriassa – oikeudellinen yhteistyö kolmansien valtioiden kanssa). Aamuseminaarissa osallistui asiantuntijoita jäsenvaltioista, Yhdysvaltojen ja Norjan valtuutetut ja edustajia Europolista ja EU:n terrorismintorjunnan koordinaattorin yksiköstä. Eurojustin rajoitettu raportti ulkomaisista taistelijoista Syyriassa, sen johtopäätökset ja analyysi aiheen viimeaikaisesta kehityksestä esiteltiin tapahtumassa, ja osanottajat keskustelivat niistä. Iltapäivän seminaarissa keskityttiin oikeudelliseen yhteistyöhön kolmansien valtioiden kanssa ulkomaisia taistelijoita vastaan. Terrorismin torjunnan asiantuntijat Länsi-Balkanilta ja Turkista osallistuivat keskusteluun ja kertoivat kokemuksistaan tutkinnoista ja oikeudenkäynneistä.

2.1.9 Ihmiskaupparikokset

Eurojustin käsittelemien ihmiskaupparikosten (71) ja järjestettyjen koordinaatiokokousten (12) määrä väheni.

Perustettujen yhteisten tutkintaryhmien määrä nousi 18:aan, kun vuonna 2013 niitä oli 15. Seksuaalinen hyväksikäyttö oli edelleen suurin kategoria Eurojustin käsittelemisessä ihmiskaupparikoksissa vuoden 2013 tapaan. Rikostyyppi esiintyi enimmäkseen yksittäisenä rikoksena, vaikka joskus tapaukset liittyivät järjestäytyneitä rikollisryhmiä koskeviin tapauksiin (12).

CBRNE-käsikirja

CBRNE-käsikirja tarjoaa EU:n toimijoille asiantuntevaa monialaista oikeudellista tukea kemiallisia, biologisia ja radiologisia aineita, ydinmateriaalia sekä räjähteitä koskevien monikansallisten rikosten tutkinta- ja syytetoimia varten. Siinä esitetään katsaus eurooppalaiseen ja kansainväliseen hallinto- ja rikosoikeuteen, jota sovelletaan CBRNE-aineisiin, myös jätteisiin. Eurojustin CBRNE-käsikirjaa päivitetään vuosittain ja jaetaan asiaankuuluville ulkoisille toimijoille.

Pöytäkirja terrorismin rahoituksesta

Eurojustin pöytäkirja terrorismin rahoituksesta sisältää katsauksen oikeusperusteista ja standardeista sekä yhteenvedon säännöksistä, jotka ovat käytössä kansainvälisesti ja EU:ssa terrorismin rahoituksen torjunnassa. Se esittelee Eurojustin nykyisen osallistumisen oikeudelliseen yhteistyöhön terrorismin rahoituksen torjunnassa. Eurojust julkaisi pöytäkirjan ensimmäisen kerran vuonna 2006. Neljäs päivitys pöytäkirjasta julkaistiin vuonna 2014, ja edelliset päivitykset tehtiin vuosina 2008 ja 2011.

Terrorismia koskevien tuomioiden seurantaraportti (TCM)

Eurojust on julkaissut TCM-raportin säännöllisesti vuodesta 2008 lähtien. Se on sisäinen julkisiin lähteisiin perustuva raportti, joka sisältää kansallisten viranomaisten neuvoston päätöksen 2005/671/YOS täytäntöönpanossa toimittamia tietoja. Siinä esitetään yleiskatsaus terrorismiin liittyviin tuomioihin ja syytteiden hylkäämiseen koko Euroopan unionissa sekä annetaan analyysi- ja tilastotietoja.

Jäsenvaltioista Bulgaria, Yhdistynyt kuningaskunta ja Romania esittivät eniten pyyntöjä, ja Romania, Saksa ja Italia ottivat niitä eniten vastaan.

Eurojust aloitti strategiahankkeen ihmiskauppaa vastaan (THB-hanke) vuonna 2012. THB-hanke tunnisti syitä vähäisille syytetoimille ihmiskaupasta Euroopan unionissa ja ongelmille oikeudellisessa yhteistyössä ja etsi ratkaisuja tilanteeseen. THB-hanke analysoi Eurojustin osallistumisen tuomaa lisäarvoa ihmiskaupparikostapauksiin ja selvitti muita keinoja, joilla Eurojust voi auttaa jäsenvaltioita saamaan ihmissalakuljettajat tehokkaasti oikeuden eteen.

Eurojust seuraa toimintasuunnitelmalla saavutettua kehitystä ja teki tuloksista [puolivälin arviointiraportin](#). Raportista keskustellaan Eurojustin järjestämässä ihmiskauppaa käsittelevässä strategiakokouksessa vuonna 2015.

Eurojustin verkkosivustolle tehtiin huhtikuussa [THB-hankkeen verkkosivu](#) kertomaan Eurojustin toiminnasta ihmiskauppaa vastaan. Verkkosivu sisältää paljon hankkeelle olennaisia kohtia, kuten [Eurojustin strategiahankkeen raportin ja toimintasuunnitelman](#) sekä [raportin vuoden 2012 strategiakokouksesta](#).

Euroopan komissio julkaisi seitsemäntenä ihmiskaupan vastaisena EU:n teemapäivänä 17. lokakuuta väliraportin *Mid-term report on the Implementation of the EU Strategy towards the eradication of Trafficking in Human Beings 2012 - 2016* (väliraportti ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävän EU:n strategian vuosille 2012 - 2016 täytäntöönpanosta). Väliraportin liitteissä on *Report on Joint Actions in the field of Trafficking in Human Beings* (Raportti yhteisistä toimista ihmiskaupparikoksia vastaan), jonka kehitti seitsemän oikeus- ja sisäasioiden virastoa (CEPOL, EASO, Europol, Eurojust, FRA, Frontex ja EIGE) lokakuuden 2012 - 2014 välillä.

Jatkona ja täydennyksenä komission raportille oikeus- ja sisäasioiden virastot tekivät asiakirjan, jossa lueteltiin virastojen tärkeimmät itsenäisesti kehitetyt toimet ihmiskaupparikoksia vastaan kyseisellä ajanjaksolla. Esimerkki

yhteistoimista on CEPOL:n ihmiskaupparikoksia käsittelevä verkko-oppimiskokonaisuus, jonka kehittämiseen osallistivat Frontex, Europol, Eurojust, FRA ja EIGE, ja joka julkaistiin CEPOL:n verkkosivustolla marraskuun 2013 lopussa.

Esimerkki ihmiskaupparikoksesta

Tutkinnot Alankomaissa, Belgiassa ja Unkarissa osoittivat, että joukko unkarilaista syntyperää olevia henkilöitä pakotti uhreja prostituutioon Alankomaissa ja Belgiassa. Rikollisverkosto valheellisesti lupasi romanisyntyperää oleville unkarilaisille naisille hyvin palkattuja töitä ja järjesti heidän matkansa Alankomaihin ja Belgiaan. Saavuttuaan uhrin pakotettiin prostituutioon. Verkosto otti suurimman osan uhrien ansioista ja siirsi ne Unkariin.

Alankomaat käynnisti tapauksen vuonna 2013 EMPACT-hankkeen yhteydessä, ja vuonna 2014 nähtiin myönteisiä tuloksia. Kaikki pyynnön vastaanottaneet jäsenvaltiot – Belgia, Unkari, Saksa, Itävalta ja Yhdistynyt kuningaskunta – osallistuivat vuonna 2013 ensimmäiseen neljästä koordinaatiokokouksesta. Myöhemmin kävi ilmi, että vain Belgiassa ja Unkarissa yhteys tapaukseen oli tarpeeksi vahva tutkinnan aloittamiseksi.

Eurojustissa pidettiin neljä koordinaatiokokousta. Ennen ja jälkeen kokouksia pidettiin Tason II kokouksia, joiden tarkoitus oli antaa tietoa kansallisille osastoille Alankomaissa tehdystä tutkinnasta ja sen tulevasta vaiheesta sekä keskustella yhteisen tutkintaryhmän perustamisesta.

Kolmannessa koordinaatiokokouksessa keskusteltiin JIT-sopimuksen luonnoksesta ja asianomaisten tahojen halukkuudesta allekirjoittaa sopimus. Europolin koordinaatiokeskus ihmiskauppaa vastaan vertaili raportteja koordinaatiokokousten osallistujille. Operatiivisia kokouksia järjestettiin myös Europolissa niiden kohteiden tunnistamiseksi, joihin tutkinnassa tulisi keskittyä. Viimeisessä koordinaatiokokouksessa joulukuussa 2013 Alankomaat, Belgia ja Unkari allekirjoittivat sopimuksen JIT-ryhmästä. JIT-ryhmä alkoi saada Eurojustin rahoitusta vuonna 2014.

Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalliset osastot tapasivat kahdenkeskisessä Tason II kokouksessa helmikuussa 2014 varmistaakseen JIT-ryhmän toiminnan sulavan jatkumisen. Ihmiskaupan mahdollinen uhri oli matkustamassa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja hänet tarkistettaisiin rajalla. Yhdistyneen kuningaskunnan kansallinen osasto otti yhteyttä valtionsa poliisiin ja varmisti, että rajatarkistus olisi rutiininomainen. Tämä lievittää kokouksessa ilmaistua huolta siitä, että rajatarkistus vaarantaisi tutkinnan.

Unkarissa ja Belgiassa järjestetyssä yhteisoperaatiossa 12. - 13. maaliskuuta tehtiin kuusi kotietsintää samanaikaisesti. Suuri määrä paikallista valuuttaa, seitsemän luksusautoa, koruja, matkapuhelimia, passeja ja muita merkittäviä todisteita takavarikoitiin. Unkarissa pidätettiin kaksi epäiltyä ja Belgiassa kahdeksan. Tapaus oli käynnissä läpi vuoden 2014.

2.2 Eurojustin tuki muilla rikollisen toiminnan aloilla

2.2.1 Rahanpesurikokset

Vaikka Eurojust ei pidä rahanpesua keskeisenä rikollisena alana syklillä 2014 - 2017, Eurojust rekisteröi vuodessa 220 rahanpesutapausta, mikä oli selkeästi enemmän kuin vuonna 2013 (193 tapausta). Tämä Eurojustin operatiivisen työn alue on ollut selvässä kasvussa vuodesta 2012 alkaen (144 tapausta). Rahanpesutapaukset liittyvät usein muihin rikollisuuden aloihin kuten petoksiin (84) tai järjestäytyneisiin rikollisryhmiin osallistumiseen (52). Rahanpesua käsiteltiin myös erillisenä rikoksena (71). Jäsenvaltioista eniten pyyntöjä esittivät Ranska, Espanja ja Italia. Espanja oli eniten pyyntöjä vastaanottanut jäsenvaltio, ja sitä seurasivat Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta.

2.2.2 Ympäristörikokset

Eurojustin rekisteröimä ympäristörikostapausten määrä (5) laski vuoteen 2013 verrattuna (8). Tapauksissa ympäristörikos oli erillinen rikos kolme kertaa, yksi tapaus liittyi petokseen ja yksi laittomaan kauppaan. Ympäristörikoksia koskevia pyyntöjä esittivät eniten Alankomaat, Saksa, Tšekin tasavalta, ja Ruotsi. Eniten pyyntöjä vastaanottaneet jäsenvaltiot olivat Ranska, Kreikka, Irlanti, Latvia, Alankomaat ja Puola.

Eurojust julkaisi marraskuussa raportin [Report on the Strategic Project on Environmental Crime](#) (raportti ympäristörikoksia koskevasta strategiahankkeesta). Raportti on yhteenveto Eurojustin vuonna 2013 aloittamasta ympäristörikoksia koskevasta strategiahankkeesta. Se korostaa kansallisten viranomaisten kohtaamia ongelmia ympäristörikosten syytöissä ja pyrkii ratkaisemaan erityisesti niitä vaikeuksia, jotka liittyvät rajat ylittävään yhteistyöhön. Painopisteenä oli laitton jätekauppa, uhanalaisten lajien kauppa ja pintaveden saastutus. Raportti kertoo myös monenlaisista ympäristörikoksista vastaan toimivista kansallisista organisaatorakenteista ja asiantuntija-avun saannista jäsenvaltioissa.

Eurojust osallistui huhtikuussa neuvoston tiedonantoon EU:n lähestymistavasta vastustaa luonnonvaraisten eläinten kauppaa kertomalla kantansa ympäristöasioiden pääosastolle.

2.2.3 Merirosvouts

Eurojust julkaisi heinäkuussa 2013 ensimmäisen numeron merirosvouden oikeudellista seurantaa koskevasta

Maritime Piracy Judicial Monitor -julkaisusta (MPJM). Kollegio hyväksyi MPJM:n julkaisun jatkamisen ja päätti avata aihetta käsittelevän tapauksen kaikissa jäsenvaltioissa. MPJM:n seuraavan numeron odotettu julkaisuaika on huhtikuussa 2015. Julkaisu seuraa ensimmäisen numeron asettamia tavoitteita tarjoamalla toimijoille välineen, joka auttaa ratkaisemaan ongelmia merirosvouteen liittyvien rikosten tutkinnassa ja syytötoimissa.

Eurojust oli tekemisissä useiden keskeisten toimijoiden kanssa valmistellessaan MPJM:n seuraavaa numeroa. Tarjoituksena on olla yhteistyössä alueellisten ja kansainvälisten elinten kanssa ja seurata niiden merirosvouden vastaista työtä. Nämä elimet ovat Euroopan ulkosuhdehallinto, Euroopan turvallisuus- ja puolustusakatemia, Yhdistyneet kansakunnat, INTERPOL ja CGPCS-yhteysryhmä merirosvouksesta Somalian rannikolla, jonka puheenjohtajana Euroopan unioni toimi vuonna 2014.

2.2.4 Lapsiin kohdistuvien rikosten yhteyshenkilö Eurojustissa

Lapsiin kohdistuvia rikoksia rekisteröitiin 29 tapausta. Tapaukset liittyivät useimmiten lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyviin kuviin (7 tapausta) ja sieppauksiin (7 tapausta). Yhdistynyt kuningaskunta ja Espanja esittivät eniten pyyntöjä, ja jäsenvaltioista Saksa, Romania, Ranska ja Kreikka vastaanottivat eniten pyyntöjä.

Eurojustin määrätietoista työtä torjua kaikkia lasten hyväksikäytön muotoja tukee lapsiin kohdistuvien rikosten yhteyshenkilön toiminta. Yhteyshenkilö edustaa Eurojustia lastensuojeluun liittyvissä asioissa yhteyksissä kansallisiin viranomaisiin, lainvalvontajärjestöihin ja muihin kansallisiin ja kansainvälisiin toimijoihin lastensuojelun alalla.

Yhteyshenkilö osallistui Euroopan parlamentissa järjestettyyn asiantuntijakonferenssiin *Child Alerting in the EU: Saving the lives of endangered missing children* (lasten katoamisilmoitukset EU:ssa: vaarassa olevien kadonneiden lasten pelastaminen) ja Haagissa järjestettyyn konferenssiin *Lawyers in Europe on Parental Child Abduction* (LEPCA).

Yhteyshenkilön tehtävänä on opastaa ja tukea Eurojustin kansallisia osastoja välineiden ja toimien käytössä, jotka on suunniteltu rikostutkintaan ja oikeudenkäynteihin lapsia koskevissa tapauksissa. Näitä toimia ja välineitä ovat muun muassa todistajien tai uhrien suojeleminen ja Interpolin kadonneiden lasten tietokanta.

Operaatio BlackShades: Vuoden tapaus

BlackShades oli organisaatio, joka kehitti ja myi haittaohjelmaa, jonka ostaneet pystyivät muun muassa saastuttamaan tietokoneita, ottamaan saastuneen tietokoneen toiminnot etähallintaan ja tekemään hajautettuja palvelunestohyökkäyksiä (DDoS). FBI:n tutkinnassa paljastui yhteyksiä useisiin EU:n jäsenvaltioihin. Eräs esimerkki haittaohjelman käytöstä rikolliseen toimintaan paljastui Alankomaissa, jossa 18-vuotias mies saastutti vähintään 2 000 tietokonetta ottaakseen tietokoneiden webkameroilla kuvia naisista ja tytöistä.

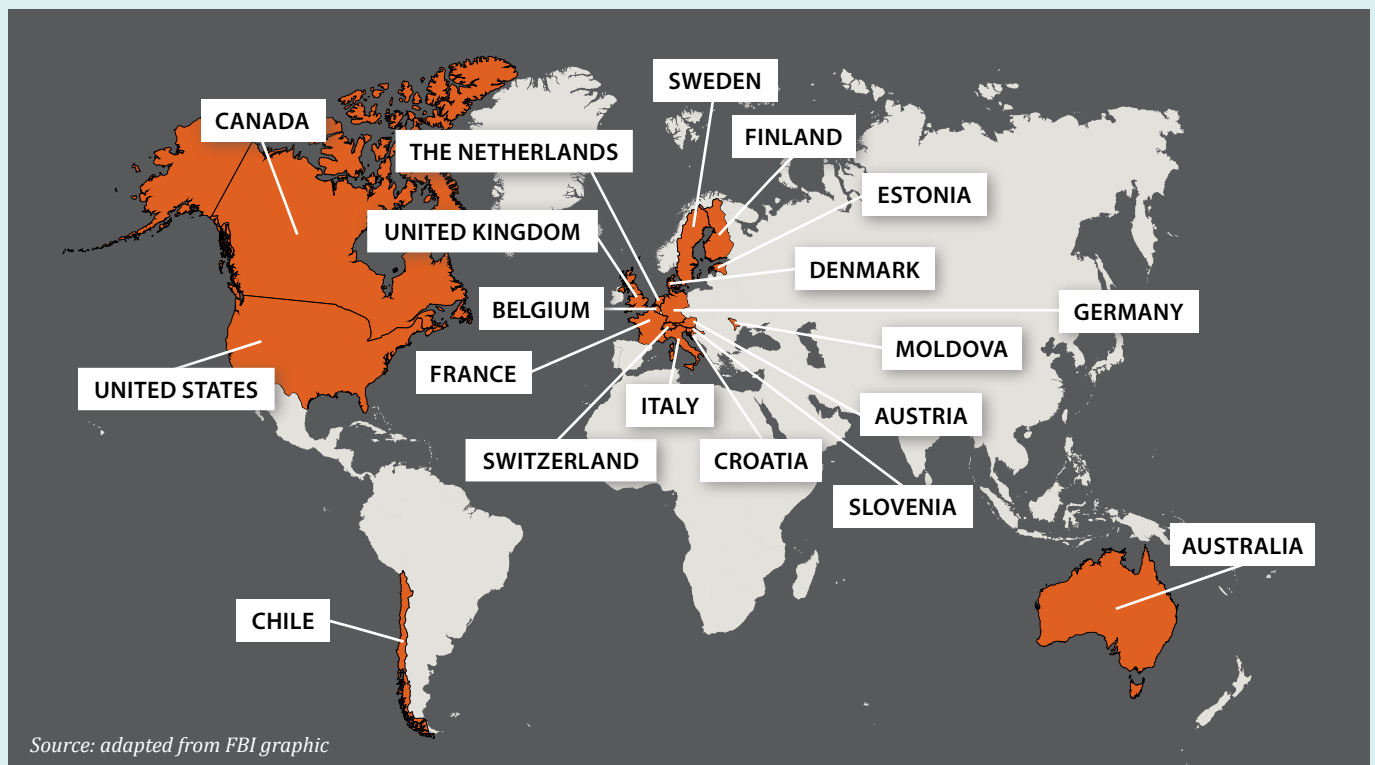
Hollantilainen syyttäjä, joka oli yhteydessä FBI:hin ja Yhdysvaltojen valtakunnansyyttäjänvirastoon koskien tutkintaa, otti yhteyttä Eurojustiin. Yhdysvaltojen viranomaiset aikoiivat poistaa BlackShadesin serverin verkosta, eikä heillä ollut aikomusta aloittaa syytetoimia Yhdysvalloissa ulkomaisten kansalaisia vastaan. Kun BlackShades-haittaohjelman tekijät, myyjät ja käyttäjät otettiin oikeudellisten viranomaisten ja lainvalvontaviranomaisten kohteeksi 16 osavaltiossa kansainvälisessä tutkinnassa, oikeudellisen yhteistyön edut tulivat ilmeisiksi, ja Alankomaat aloitti tapauksen tutkinnan marraskuussa 2013. Koordinaatiokokous pidettiin saman kuukauden aikana. Koordinaatiokokouksia pidettiin kolme lisää, yksi tammikuussa, yksi huhtikuussa ja yksi heinäkuussa 2014.

Ensimmäisen koordinaatiokokouksen tarkoitus oli selvittää, mitkä valtiot voivat ryhtyä oikeustoimiin tunnistettuja henkilöitä kohtaan ja tutkia, onko osallisilla valtioilla mahdollisuutta löytää yhteinen oikeudellinen lähestymistapa. Lyhyestä varoitusaikasta huolimatta kokoukseen osallistui viranomaisia Alankomaista, Yhdysvalloista, Romaniasta, Belgiasta, Saksasta ja Ranskasta. Myös EC3:n ja Europolin edustajat osallistuivat kokoukseen. Eräät valtiot olivat suorittaneet omia tutkintojaan haittaohjelmasta ja huomanneet tarpeen oikeudelliselle yhteistyölle kansainvälisellä tasolla. Oli selvää, että haittaohjelma vaikutti myös maihin, joiden edustajia ei ollut paikalla. Nämä maat kutsuttiin seuraaviin kokouksiin.

Yhdysvaltojen viranomaiset olivat edistyneet tutkinnassa pitkälle ja kertoivat ensimmäisessä kokouksessa kaksiosaisesta suunnitelmasta: BlackShadesin organisaation hajottamisesta ja serverin poistamisesta verkosta kansainvälisesti haittaohjelman myynnin estämiseksi. Koordinaatiokokous edisti Yhdysvaltojen tekemää tutkintaa nimeämällä 20 haittaohjelman ostanutta asiakasta.

Tutkinnot jäsenvaltioissa olivat eri vaiheissa, minkä vuoksi oli pakollista käyttää aikaa kansallisten viranomaisten työn koordinoimiseen. Useat valtiot ilmoittivat, että epäiltyjä oli tunnistettu, mutta lisätietoja vaadittiin syytetoimiin tai kerätyn tiedon syventämiseen.

Kansainvälinen yhteistyö BlackShades -tapauksessa

Kokouksen osallistujille kerrottiin, että eräät epäillyt Yhdysvalloissa ja jäsenvaltioissa olivat entuudestaan syyllistyneet kyberrikoksiin tai olleet osallisia niihin. Eräissä jäsenvaltioissa haittaohjelman hallussapito oli itsessään ratkaisevaa, toisessa sen hallussapito ei ollut riittävä peruste toimiin, sillä oli osoitettava ohjelman olleen luotu pääasiassa laittomiin tarkoituksiin.

Tutkinta huipentui kaksipäiväiseen yhteisoperaatioon toukokuussa 2014, jonka Eurojust koordinoi koordinaatiokeskuksestaan tiloissaan EC3:n tuella. Kahdessa päivässä suoritettiin 359 kotietsintää maailmanlaajuisesti ja 97 henkilöä pidätettiin. Laittomiin tarkoituksiin epäillysti käytettyjä tiedontallennusvälineitä takavarikoitiin yli 1

100 kappaletta, mukana oli muun muassa tietokoneita, kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia, reitittimiä, ulkoisia kiintolevyjä ja USB-muistitikkuja. Merkittäviä määriä käteistä, laittomia tuiaseita ja huu-

meita takavarikoitiin. Viranomaiset onnistuivat myös ottamaan haltuunsa BlackShadesin verkkosivuston verkkotunnuksen. Operaatioon osallistuivat Alankomaat, Belgia, Ranska, Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta, Suomi, Itävalta, Viro, Tanska, Italia, Kroatia, Yhdysvallat, Kanada, Chile, Sveitsi ja Moldovan tasavalta.

Eurojust auttoi asianomaisia valtioita toimittamalla katsauksia tutkintojen etenemisestä jokaisessa valtiossa ja antamalla oikeudellisia neuvoja. Europolin ja FBI:n edustajat olivat paikalla Eurojustin tiloihin perustetussa koordinaatiokeskuksessa, ja EC3 antoi reaaliaikaista apua analyysiin. EC3 oli myös sitoutunut tukemaan seuranta- ja uhrien tunnistamista ja edistämään teknisten ratkaisujen käyttöönottoa, joilla tietokoneita suojellaan tältä haittaohjelmalta.

Tapauksesta vastaava hollantilainen syyttäjä ja Alankomaiden kansallisen jäsenen avustaja kommentoivat yhdessä menestyksestä operaatiota: *”Operaatio BlackShades on hieno esimerkki rajat ylittävästä oikeudellisesta yhteistyöstä käytännössä. Internet ei ole riskitön paikka toimia rikollisille. Tämä tapaus, jossa monet jäsenvaltiot ja kolmannet valtiot yhdistivät voimansa estääkseen kyberhyökkäykset, osoittaa kansainvälisten yhteistoimien tehokkuuden ja näyttää suunnan tulevalle yhteistyölle. Olemme hyvin tyytyväisiä lopputulokseen.”*

Lodewijk van Zwieten ja Koen Hermans

Kokousraporttien ja yhteisoperaation jälkeen tehdyn arvioinnin pohjalta huomattiin lainsäädännöllisiä ja käytännön haasteita, jotka olivat vaikuttaneet tapauksen toiminta-aikatauluun ja

lopputulokseen. Tapauksesta tunnistettiin useita saatuja kokemuksia ja paras käytäntö.

Oikeudelliset ja käytännön kysymykset

- ▶ Tutkinnot eri valtioissa olivat eri vaiheissa, mikä oli koko tapauksen ajan vaikuttanut haaste. Ensimmäisessä koordinaatiokokouksessa tuli selväksi, että eräät valtiot tarvitsivat jopa kaksi kuukautta lisäaikaa saadakseen enemmän tietoa epäillyistä rikoksista.
- ▶ Tapauksen laajentamista useisiin valtioihin mahdollisimman monien rikosten kattamiseksi täytyi punnita niiden epäkohtien kannalta, joita viivästykset ja tutkinnan laantuminen aiheuttivat tutkinnassa pidemmälle ehtineissä maissa.
- ▶ Eurojustin alettua ottaa osaa tapaukseen, eräät valtiot tarvitsivat lisää tietoa keskinäisen oikeusavun kautta saadakseen tarpeeksi todisteita ryhtyä toimiin kansallisella tasolla.
- ▶ Eräiden valtioiden toimia rajoitti se, että haittaohjelman hallussapito ei ollut riittävä peruste oikeudelliseen menettelyyn epäiltyä kohtaan, vaan oli osoitettava, että haittaohjelma oli aiheuttanut vahinkoa ja uhrin oli tunnistettu. Eräissä maissa oli osoitettava, että ohjelman pääasialliset käyttötarkoitukset olivat laittomia.
- ▶ Useat valtiot ilmoittivat tarvitsevansa tietoa tutkintaan nopeasti tietojen säilytyksen määrääjän vuoksi, joka vaihteli valtioiden välillä ja riippui myös siitä, olisiko säilytettävissä tiedoissa vain IP-osoitteita vai myös muuta tietoa.
- ▶ Eräissä valtioissa aloitettiin useita tutkintoja liittyen BlackShadesiin, mikä monimutkaisti tapauksen koordinaatioita. Esimerkiksi Ranskassa, jossa ei ole kansallisen tason syyttäjää kyberrikoksille, tapaus piti koordinoida kahdeksan erityistuomioistuimen välillä, jotka edustivat 161:tä alioikeutta.
- ▶ Joissain tapauksissa lupa lehdistötiedotukseen täytyy hakea useammalta kuin yhdeltä viranomaistaholta. Tietoisuus oikeista yhteyshenkilöistä ja varhainen yhteydenpito takasivat lehdistötiedotteen julkaisun ajallaan.

Kerätty kokemus

- ▶ Kaksipäiväinen yhteisoperaatio vaikutti parhaalta tavalta saavuttaa mahdollisimman hyvä tulos, mutta uutiset leviävät nopeasti internetissä. Tulevissa tapauksissa on parempi synkronisoida kotietsinnät, takavarikot ja pidätykset, varsinkin laajamittaisissa operaatioissa.

Tutkinta huipentuu kaksipäiväiseen koordinaatiokokoukseen Eurojustin-tiloissa toukokuussa 2014. Valokuvat © Eurojustin

- ▶ Tietojen kerääminen uhreista ja taloudellisista menetyksistä huomattiin tärkeäksi, sillä kyberrikosten tuomiot, etenkin Yhdysvalloissa, perustuvat uhrien ja menetysten määrään.
- ▶ Pelkästään kieltotoimenpiteisiin keskittymisen lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta teki voimakasta ehkäisevää työtä sen eteen, että BlackShadesin alustan asiakkaat eivät osallistuisi kyberrikoksiin. Varoittavia sähköpostiviestejä ja kirjeitä lähetettiin noin 500 asiakkaalle, ja kansallinen rikosvirasto NCA ja poliisi tekivät varoituskäyntejä noin sadan asiakkaan luokse.
- ▶ Kyseistä haittaohjelmaa koskevien kotietsintöjen ja haastattelujen tehostamiseksi ja helpottamiseksi Europol jakoi FBI:n haastattelu- ja kotietsintäopasta SIENA-sovelluksensa kautta tapaukseen osallistuville viranomaisille. Kyberrikos-tapauksissa todisteiden kerääminen on usein hankalaa, joten opas koettiin erittäin hyödylliseksi.
- ▶ Jälkipuinnin järjestäminen koordinaatiokeskuksen jälkeen oli hyödyksi tämän koordinaatiovälineen tuoman lisäarvon tunnistamisessa ja yhteisoperaation aikaisen yhteistyökokemuksen arvostamisessa.
- ▶ Tapauksen arviointi viimeisessä kokouksessa osoitti, että Eurojustin analyysi osallistuvien valtioiden oikeudellisesta tilanteesta tapauksen tutkinnan varhaisessa vaiheessa oli eduksi sen lopputulokselle, sillä analyysi auttoi kansallisia viranomaisia valmistautumaan koordinaatiokokouksiin.
- ▶ Eurojustin kautta jaeltu Alankomaiden viranomaisten kirje, jossa vahvistettiin tapauksen tietojen käyttökelpoisuus todistusaineistona oikeudellisessa menettelyssä, nähtiin tervetulleena tukena useissa jäsenvaltioissa käynnissä olleille oikeudellisille menettelyille.
- ▶ Osallistuvien valtioiden halukkuus jakaa tietoja oli merkittävä tekijä tapauksen vaikuttaville tuloksille, ja sitä pidettiin avaintekijänä tulevien kyberrikostapausten käsittelyssä.

Parhaat käytännöt

- ▶ Ensimmäisessä koordinaatiokokouksessa osallistujat kertoivat aikaisessa vaiheessa pidetyn oikeudellisen tason kokouksen myönteisistä vaikutuksista, sillä useimmissa jäsenvaltioissa päätökset koskien kotietsintöjä, takavarikkoja ja pidätyksiä tehdään oikeudellisella tasolla. Jäsenvaltioiden välisellä varhaisen vaiheen koordinoinnilla oikeudellisella tasolla voitiin löytää yhtenäisen lähestymistapa, jonka avulla kerättiin tarpeellinen määrä tietoa tuomioita varten useissa jäsenvaltioissa.
- ▶ Keskustelunaiheiden ilmoittaminen ennen koordinaatiokokousta nähtiin erittäin hyödyllisenä kokouksen tuotteliaisuudelle ja konkreettiselle lopputulokselle.

2.3 Eurojustin yhteistyösuhteet

2.3.1 Yhteistyö Europolin kanssa

Eurojust ja Europol jatkoivat yhteistyön ja tietojen vaihdon tehostamista vuoden [2009 sopimuksen](#) mukaisesti. Lissabonin sopimuksen ennakkoima Eurojustin koordinoitirooli perustuu ”jäsenvaltioiden ja Europolin antamiin tietoihin”.

Operatiivinen yhteistyö

Eurojust teki yhteistyötä Europolin kanssa 44 tapauksessa ja 98 koordinaatiokokouksessa Eurojustin toimitiloissa. Merkittävä lisäys Europolin osallistumisessa koordinaatiokokouksiin (75 kertaa vuonna 2013) kertoo siitä, että Eurojustin pyrkimys vahvistaa operatiivisia suhteita on onnistunut vähintään jossain määrin. Suhteita tehostettiin myös molemminpuolisella ja säännöllisellä Europolin operatiivisten kokousten ja Eurojustin koordinaatiokokousten aikataululistojen vaihdolla.

Sen lisäksi Eurojust alkoi tiedottaa pyyntöjensä käsitteystä, joka suoritetaan SIENA-sovelluksella. Tarkoitus on verrata henkilökohtaisia tietoja CMS:n tietoihin käynnissä olevissa tutkimuksissa. JSB otti käytännön myönteisesti vastaan.

Eurojust osallistui väliaikaisen SOCTA 2015 -uhkakuvaa, SOCTAn ja TE-SAT:n laatimiseen ja oli aktiivisesti mukana vuosien 2014 - 2017 MASP- ja OAP-toimintapolitiikkajen valmistelussa sekä laatimisessa, ks. kohta 2. 1.

Eurojust seurasi Archimedes-operaatiota syyskuussa ja osallistui Europolin päivittäisiin tiedotustilaisuuksiin. Archimedes oli mittava ja kansainvälinen lainvalvontaviranomaisten yhteisoperaatio, joka kohdistettiin vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan Euroopan unionissa koskien mm. ihmiskaupparikoksia, huumausainerikoksia ja aseiden salakuljetusta.

Eurojust solmi kumppanuussopimuksen tuliaseiden koordinaatiokeskuksen kanssa, mikä nostaa kumppanuussuhteiden määrän 21:aan. Prosessi Eurojustin osallistumisesta koordinaatiokeskuksiin terrorismin, matkustajien, urheiluvetoonlyöntikorruption ja varallisuuden takaisinhankinnan saralla on käynnistetty.

Strateginen yhteistyö

Eurojustin ja Europolin edustajat pitivät säännöllisiä kokouksia, joissa käsiteltiin aiheita kuten SIENA, tietojenvaihto, yhteistyö EC3:n kanssa, yhteistyö Europolin terrorisminvastaisen yksikön kanssa, JIT-ryhmien rahoitus, kumppanuus koordinaatiokeskusten kanssa sekä Europolia koskevat asetukset. Europolin viranhaltijat osallistuivat Eurojustin strategisiin seminaareihin, ja Eurojustin edustajat osallistuivat Europolin maakohtaisten yksiköiden johtajien kokouksiin. Työntekijävaihtoa Europolin ja

Eurojustin välillä harrastettiin aktiivisesti, että osallistujat saivat tietoa organisaatioiden rakenteesta, toiminnasta ja palveluista.

Vuoden 2013 vuosikertomus Europolin ja Eurojustin yhteistyöstä (ks. neuvoston asiakirja 11305/14) toimitettiin neuvostolle ja komissiolle 24. kesäkuuta.

2.3.2 Yhteistyö OLAF:n kanssa

Yhteistyötä Eurojustin ja OLAF:n välillä säätelee vuoden 2008 [käytännön sopimus yhteistyöjärjestelyistä](#). Eurojust ja OLAF jakoivat tapausyhteenvedoja ja listan yhteisistä tapauksista ja jatkoivat yhteistyötä taistelussa petoksia, korruptiota ja muita rikoksia vastaan, jotka ovat taloudellisesti haitallisia Euroopan unionille.

Operatiivinen yhteistyö

Eurojust ja OLAF tekivät yhteistyötä neljän tapauksen parissa, ja Eurojust rekisteröi kolme muuta tapausta, jotka liittyivät OLAF:n aikaisempiin tapauksiin. OLAF osallistui kolmeen koordinaatiokokoukseen, joissa käsiteltiin huijauksia, valmisteveropetoksia, tullirikoksia ja korruptiota. Pieni lisäys tapausten ja koordinaatiokokousten määrässä vuoteen 2013 verrattuna (2 tapausta, 1 kokous) kertoi siitä, että yksiköiden yhteistyö saa hyötyä operatiivisen tiedon (tapausyhteenvedot ja lista yhteisistä tapauksista) säännöllisestä jakamisesta.

Strateginen yhteistyö

Eurojustin puheenjohtaja ja OLAF:n pääjohtaja tapasivat vuoden 2014 alussa. Kokous tarjosi tilaisuuden keskustella yhteisesti kiinnostavista käytännön tapauksista ja sopia tapausyhteenvedojen jakamisesta käytännön sopimuksen kohdan 5 perusteella.

Vuonna 2014 jatkettiin säännöllisiä yhteysryhmän kokouksia, joissa määritettiin tapausyhteenvedojen jakamisen yksityiskohtia. Painopisteenä on lisäkoulutuksen järjestäminen OLAF:n tutkijoille perustuen myönteiseen palautteeseen, jota joulukuussa 2013 pidetty ensimmäinen koulutus sai.

2.3.3 Yhteistyö oikeus- ja sisäasioiden virastojen kanssa

Oikeus- ja sisäasioiden virastot CEPOL, EASO, EIGE, EMCD-DA, Eurojust, Europol, FRA, [Frontex](#) ja eu-LISA ovat tehneet kaksi yhteisjulkaisua. Ensimmäinen oli helmikuussa julkaistu uusi monivuotinen oikeus- ja sisäasioiden virastojen ohjelma *Common general considerations by the JHA Agencies* (yleisiä näkökantoja oikeus- ja sisäasioiden virastojen toimintaan), mikä tunnisti virastojen välisiä yhteisen kiinnostuksen kohteita ja käsitteli sitä, miten virastojen välinen yhteistyö helpottaa uusien suuntaviivojen toteuttamista (ks. neuvoston asiakirja 7313/14). Toinen yhteinen lausuma

[From strategic guidelines to actions: the contribution of the JHA Agencies to the practical development of the area of freedom, security and justice in the EU](#) (strategiasta toimintaan: oikeus- ja sisäasioiden virastojen panos vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehitykseen EU:ssa) julkaistiin marraskuussa, ja se on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Lausuma kuvaa Eurojustin roolia ja toimintaa EU:n tavoitteiden toteuttamisen hyväksi vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella Euroopan unionissa. Edellä mainitut asiakirjat on toimitettu Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan neuvostolle.

Eurojust ja muut oikeus- ja sisäasioiden virastot myös osallistuivat julkiseen kuulemiseen koskien uudistettua sisäisen turvallisuuden strategiasuunnitelmaa vuosille 2015 - 2020. Loppuraportti ja tulostaulukko oikeus- ja sisäasioiden virastojen toimista (ks. neuvoston asiakirja 16286/14) esitettiin COSI:lle joulukuussa. Eurojust jatkoi käytäntöä,

jossa se toimittaa työohjelmansa muille oikeus- ja sisäasioiden virastoille, ja saa näiden työohjelman.

Eurojust allekirjoitti [yhteisymmärryspöytäkirjan FRA:n](#) kanssa oikeus- ja sisäasioiden virastojen johtajien vuosikokouksessa Maltalla 3. marraskuuta. Yhteisymmärryspöytäkirja tehtiin myös [EMCDDA:n](#) kanssa 15. heinäkuuta (ks. kohta 2.1).

2.3.4 Suhteet kolmansiiin maihin ja EU:n ulkopuolisiin organisaatioihin

Yhteistyösopimukset

Eurojust solmi heinäkuussa [Moldovan tasavallan kanssa yhteistyösopimuksen](#), joka astuu voimaan allekirjoittaneiden ilmoitettua kirjallisesti, että sisäiset valmistelut on saatu päätökseen. Erityistä huomiota sai Ukrainan kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen vahvistaminen. Eurojust ilmoitti neu-

Eurojust ja koulutus

Kesäkuussa käyttöön otetut neuvoston strategiset suuntaviivat korostavat toimijoiden koulutuksen tarvetta ja painottavat muun muassa syyttäjien, tuomareiden, oikeudellisten toimijoiden ja poliisien kouluttamisen tärkeyttä keskinäisen luottamuksen luomiselle.

Eurojust otti osaa koulutukseen yhteisymmärryspöytäkirjojensa [CEPOL:n](#) (2010) ja [EJTN:n](#) (2008) kautta. Sen lisäksi Eurojust järjesti teemaseminaareja, joissa toimijat jakoivat tietoa kokemuksista ja parhaista käytännöistä.

Eurojust jatkoi yhteistyötä EJTN:n kanssa oikeudellisen koulutuksen alalla. 11 syyttäjää tai tuomaria Bulgariasta (2), Tšekin tasavallasta, Saksasta, Virosta, Espanjasta, Unkarista, Itävallest, Puolasta ja Sloveniasta (2) osallistui Eurojustin pitkäaikaisiin harjoittelujaksoihin ja kansallisten osastojensa päivittäiseen toimintaan. Heinäkuussa EJTN:n pääsihteeri tuomari Postulski vieraili Eurojustissa. Eurojust ja EJTN pitivät kolmikuukautisessa henkilöstön vaihto-ohjelmassa kerättyä käytännön kokemusta arvokkaana ja sopivat virallisesti lyhytaikaisten (viikon) oppivierailujen uudelleen aloittamisesta vuonna 2015.

Kansallisten osastojen edustajat ottivat aktiivisesti osaa kuuteen EJTN-seminaariin, jotka olivat osa rikosoikeushanketta *International Judicial Cooperation in Criminal Matters in Practice: EAW and MLA simulations* (kansainvälinen oikeudellinen yhteistyö käytännössä rikosoikeudellisissa asioissa: EAW- ja MLA-simulaatiot). Nämä menestyksekkäät seminaarit, jotka pidettiin Saksassa, Bulgariassa, Kyproksella, Ranskassa, Italiassa ja Slovakiassa, perustuivat tekemällä oppimisen periaatteeseen. Käytännön tapausesimerkkejä käytetään mittavan keskinäisen luottamuksen ja itseluottamuksen luomiseksi eurooppalaisten tuomareiden ja syyttäjien parissa ja yhteisen oikeudellisen kulttuurin vahvistamiseksi johtaen tehokkaampaan oikeuden jakamiseen rajat ylittävissä syytetoimissa EU:n alueella. Eurojustia koskeva yhteinen opetussuunnitelma saatiin valmiiksi CEPOL:n kanssa. Koulutusmoduulin tavoite on lisätä ymmärrystä Eurojustin tarjoamasta avusta rajat ylittävissä tutkinnoissa ja operaatioissa, mikä johtaa läheisempään ja tehokkaampaan yhteistyöhön oikeudellisten viranomaisten ja lainvalvontaviranomaisten kanssa rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa.

Aiempien vuosien tapaan yhteistyö CEPOL:n kanssa johti useiden internetseminaarien järjestämiseen. Eurojust oli mukana järjestämässä kurssia muun muassa laittomasta maahanmuutosta, lasten suojelusta, järjestäytyneestä liikkuvasta omaisuusrikollisuudesta, huumausainerikoksista, alv-petoksista ja yhteisistä tutkintaryhmistä.

vostolle suunnitelmistaan aloittaa neuvottelut yhteistyösopimuksesta Montenegron kanssa.

Yhteyksiä pidettiin yllä tietosuojalainsäädännön täytäntöönpanon arvioimiseksi, minkä lisäksi tutkittiin mahdollisuutta aloittaa neuvottelut yhteistyösopimuksista Albanian, Bosnian ja Hertsegovinan, Israelin, Serbian ja Turkin kanssa.

Kolmansiin valtioihin liittyvien tapausten käsittely

Eurojust antoi apua 208 tapauksessa, joihin liittyi kolmansia valtioita. Tapausten päärikostyyppejä olivat huijaukset ja petokset, rahanpesu, järjestäytyneeseen rahanpesuun liittyvät tapaukset ja huumausainerikokset. Tapaukset koskivat kolmansista valtioista useimmin Sveitsiä, Norjaa ja Yhdysvaltoja. Kolmansia valtioita oli edustettuina 41 koordinaatiokokouksessa. Useimmin edustettuina kolmansista valtioista olivat Yhdysvallat (14), Sveitsi (10), Norja (9) ja Ukraina (6).

Eurojustin yhteyssyyttäjät

Norjan ja Yhdysvaltojen yhteyssyyttäjien läsnäolo Eurojustissa on huomattu hyödylliseksi, sillä he helpottavat oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja kolmansien valtioiden välillä. Eurojust ja Sveitsi sopivat vuonna 2014 yhteyssyyttäjän nimittämisestä Eurojustiin al-

kaen maaliskuussa 2015. Norjan yhteyssyyttäjä rekisteröi 52 tapausta, joista useimmat koskivat huumausainerikoksia, veropetoksia ja henkirikoksia. Hän järjesti yhden koordinaatiokokouksen ja osallistui yhdeksään koordinaatiokokoukseen. Yhdysvaltojen yhteyssyyttäjä osallistui 14 koordinaatiokokoukseen.

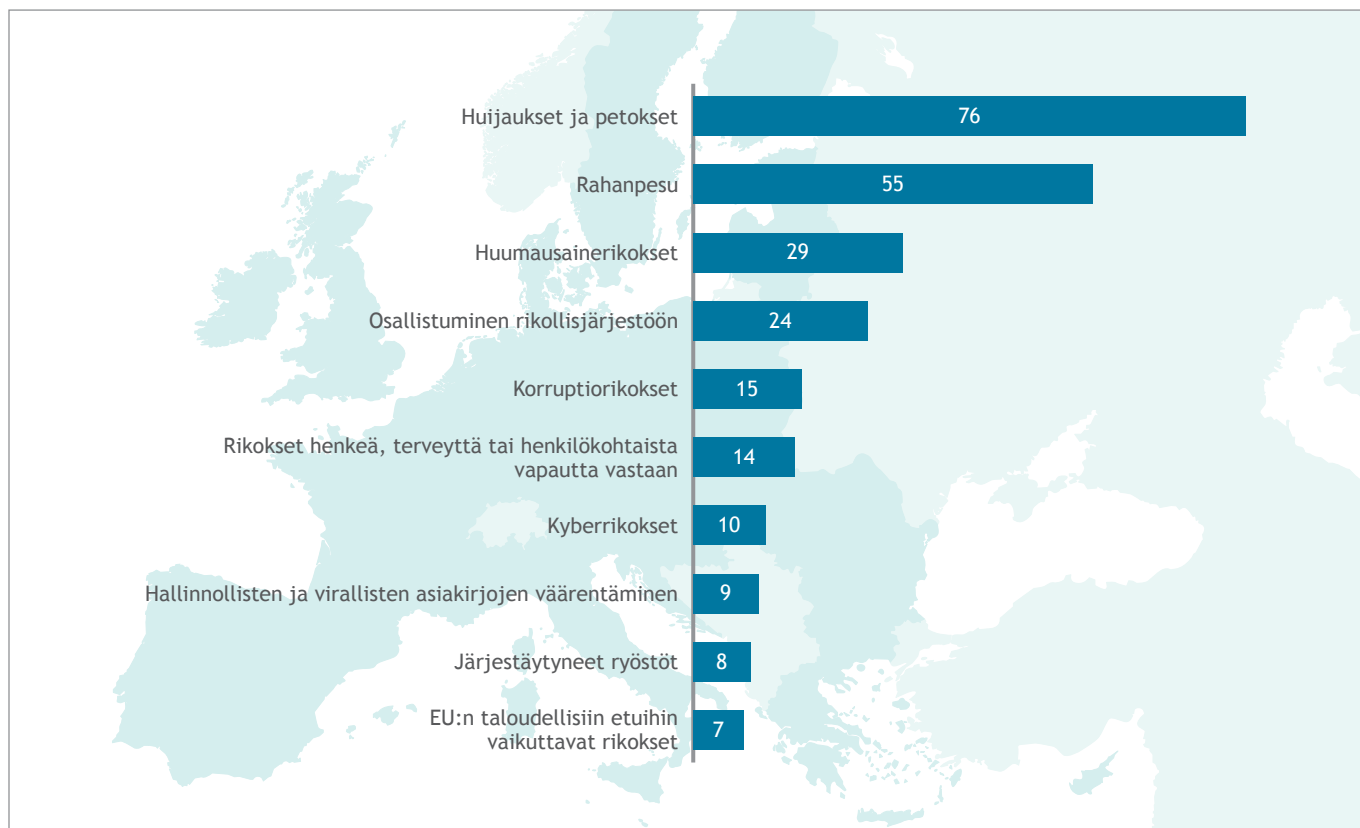
Eurojustin yhteyshenkilöt kolmansissa maissa

Yhteyshenkilöiden nimittäminen kolmansiin maihin on yleinen tapa parantaa yhteistyötä jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä. Yhteyshenkilöt ovat yleensä kolmansien valtioiden syyttäjälaitosten, paikallisten syyttäjänvirastojen, tuomioistuinten tai oikeusministeriön nimittämiä tai ulkomailla toimivia diplomaatteja. 32 valtiota on nimittänyt yhteyshenkilön Eurojustiin. Vuonna 2014 Bolivia ja Peru liittyivät tähän verkostoon.

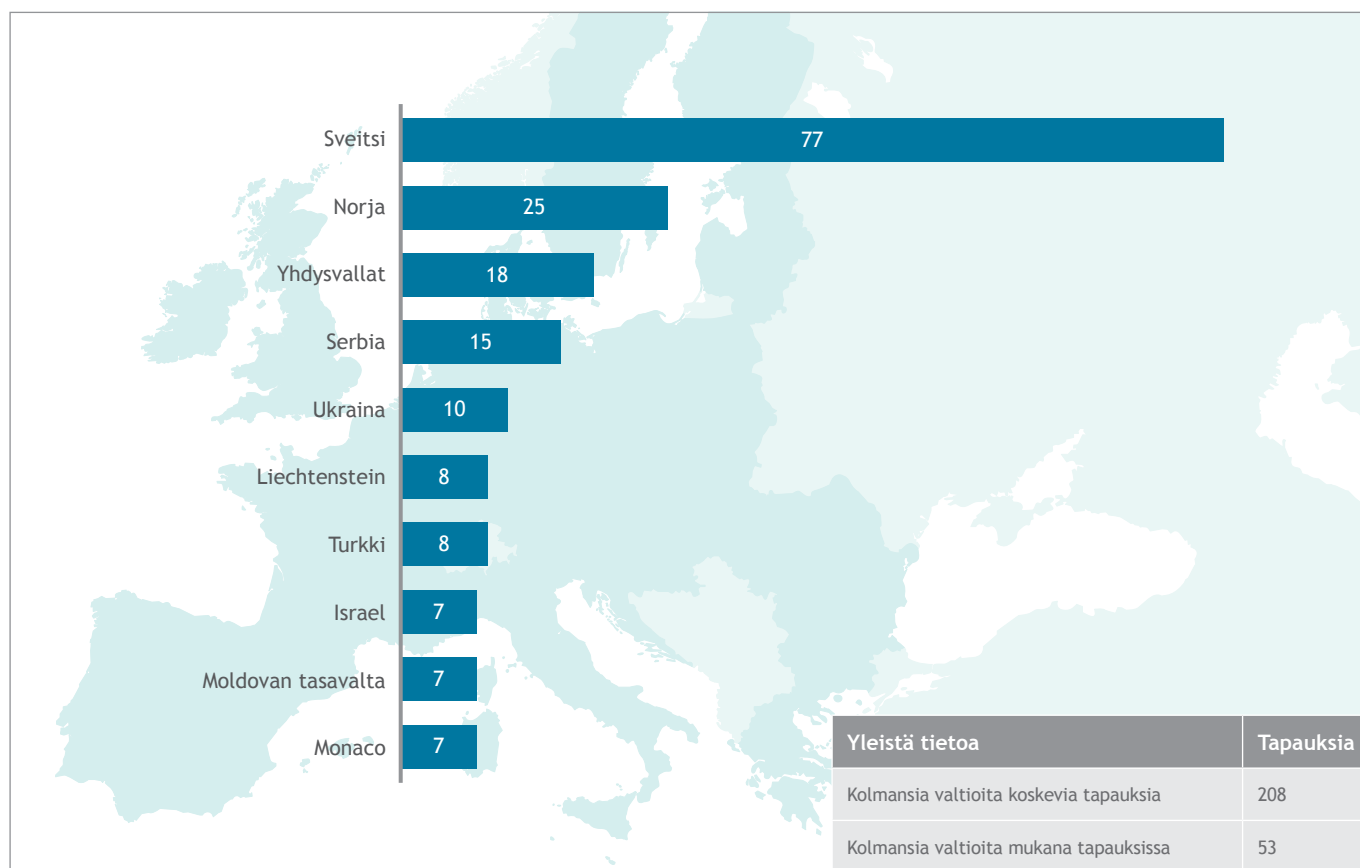
Tuki ulkoisille hankkeille

Eurojust jatkoi aloitteiden tukemista Länsi-Balkanilla, mukaan lukien EU:n rahoittamaa kansainvälisen poliisijärjestön IPA:n vuonna 2010 aloitettua hanketta *Fight against Organised Crime and Corruption: Strengthening the Prosecutors' Network* (järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjunta: syyttäjäverkoston vahvistaminen), joka päättyi huhtikuussa 2014. Hankkeen yhteydessä järjestettiin kokous Eurojustin ja Eurojustin Länsi-Balkanin yhteyshenkilöiden

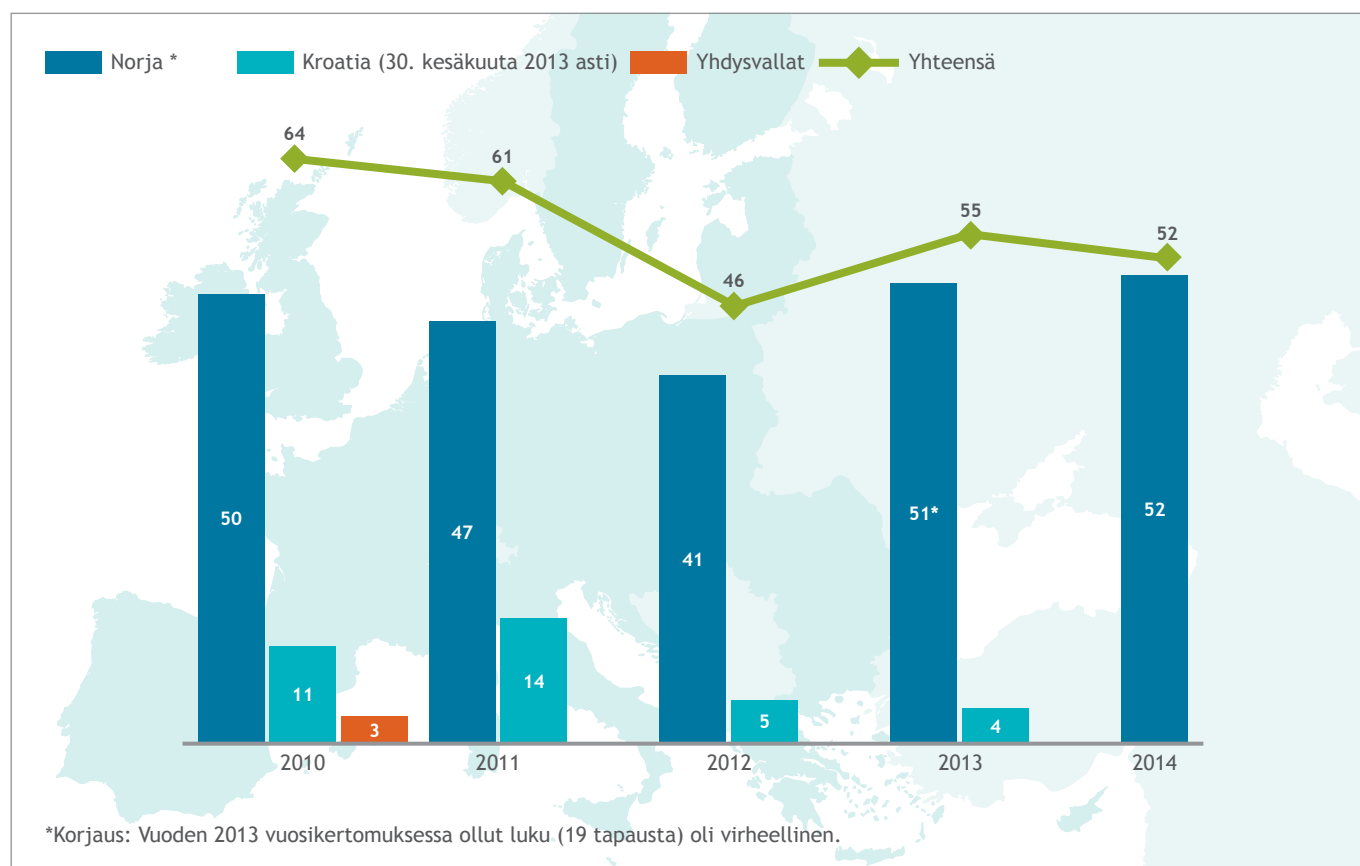
Pääasialliset rikosalat, joihin liittyy kolmansia valtioita

Pääasialliset rikosalat, joihin liittyy kolmansiä valtioita

Yhteyssyyttäjäien vuosina 2010-2014 käsittelemät tapaukset

välillä 20. tammikuuta. Uusien yhteyshenkilöiden koulutus järjestettiin Eurojustin tiloissa 3. heinäkuuta, minkä lisäksi Eurojust osallistui useisiin tietosuojakoulutusseminaareihin Länsi-Balkanilla.

Eurojust osallistui ihmiskaupparikosten torjumiseen Länsi-Balkanilla tehostamalla yhteisten tutkintaryhmien käyttöä paikallisella tasolla sekä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön paikalliseen hankkeeseen *Strengthening the fight against trafficking in persons and migrant smuggling in the Western Balkans* (ihmiskaupan ja maahanmuuttajien salakuljetuksen torjunnan tehostaminen Länsi-Balkanilla), ks. alakohta 2.2.9.

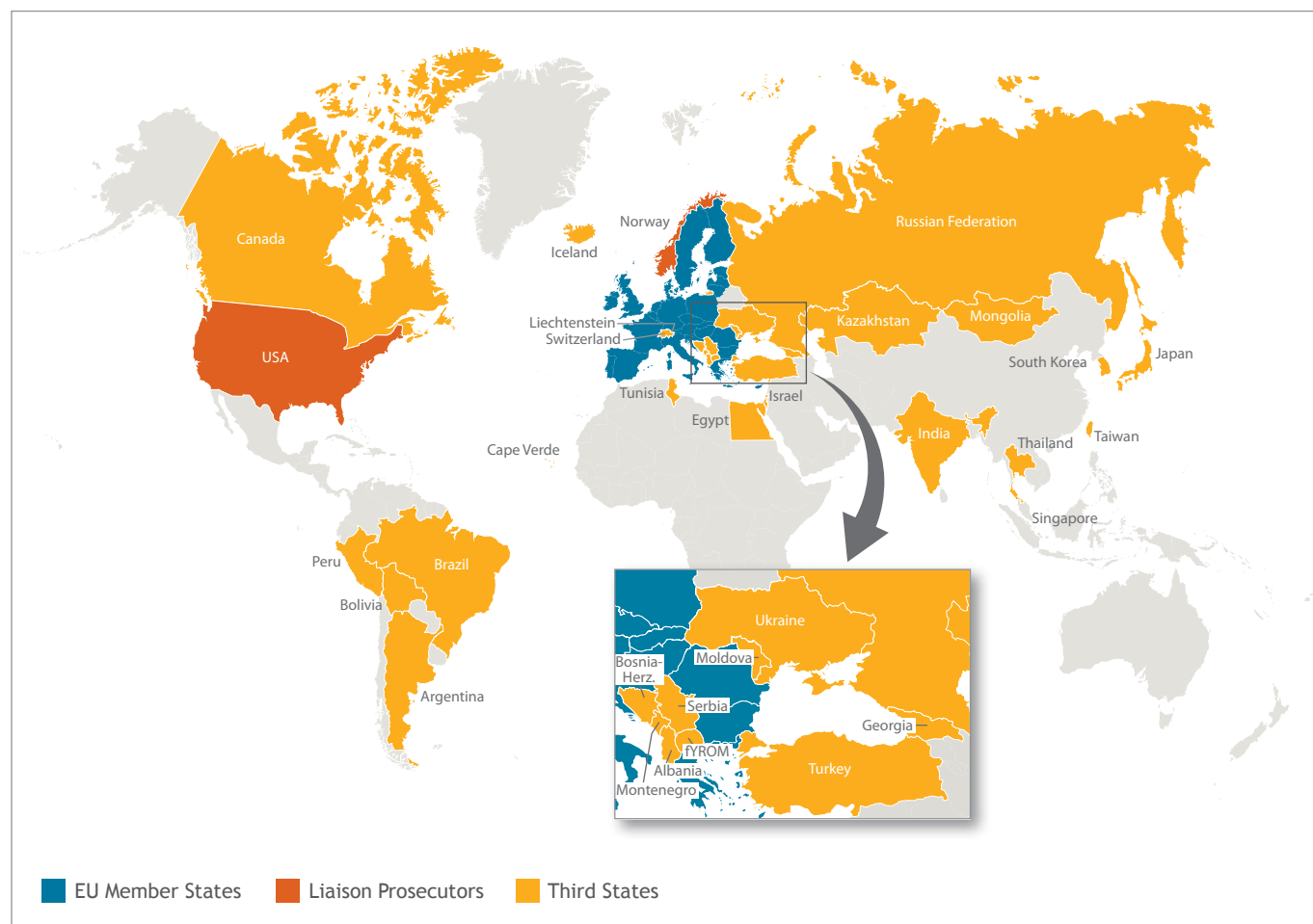
Eurojust avitti EEAS:n tehtäviä tarjoamalla tietoa Eurojustin yhteistyöstä järjestöllisellä ja operatiivisella tasolla Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) kumppanuusvaltioiden kanssa.

Eurojustin yhteyshenkilöiden ja jäsenvaltioiden nimittämien yhteyssyöttäjien kokous

Eurojust järjesti kokouksen yhteyshenkilöiden ja jäsenvaltioiden yhteyssyöttäjien välillä 16. – 17. lokakuuta. Kokouksen tavoite oli keskustella keskinäisestä tuesta, synergiasta ja yhteistyöstä vaihtamalla mielipiteitä esimerkkitapauksista, lisätä tietoisuutta Eurojustin roolista kolmansien valtioihin liittyvissä tapauksissa, keskustella tavoista jakaa tietoa kolmansien valtioiden kanssa ja keksiä keinoja kehittää työtapoja.

Kokoukseen osallistui 17 Eurojustin yhteyshenkilöä ja 20 jäsenvaltioiden nimittämää yhteyssyöttäjää. 18 kolmatta valtiota oli edustettuna.

Eurojust contact points

Esimerkkitapaus lapsiin kohdistuvasta rikoksesta

Tšekin tasavallan ja Yhdysvaltojen viranomaiset ottivat yhteyttä Ruotsin poliisiin keväällä 2013 koskien epäilyjä siitä, että Tšekissä tuotettua kuvamateriaalia lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä on levitetty Yhdysvaltoihin ja muihin valtioihin ruotsalaisen välikäden kautta. Ruotsissa aloitettiin alustavat tutkimukset koskien vakavaa lapsipornografian levittämistä sekä osallisuutta vakavaan lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön pornografisen materiaalin tuotantotarkoituksessa. Ruotsin suorittama tutkimus paljasti epäiltyjä Ruotsissa ja Espanjassa. Tšekin tasavallassa syytteet keskittyivät ihmiskauppaan. Vaikutti siltä, että pornografisia kuvia ja videoita tehtiin asiakkaiden tilausten mukaisesti. Maksusuoritukset tehtiin ruotsalaisen välikäden kautta, joka välitti rahat kuvaajille. Lapsipornografia lähetettiin salatussa muodossa pilvipalveluiden kautta. Salattu viestintätapa ja epäiltyjen tietoturvaosaaminen vaativat läheistä oikeudellista yhteistyötä kansallisten viranomaisten välillä, että epäiltyjen virheet tai heikkoudet rikollisissa toiminnoissa saatiin selville.

Europol järjesti operatiivisen kokouksen tietojen vaihtamisen vuoksi, minkä lisäksi Eurojustissa pidettiin koordinaatiokokous, joka johti Ruotsin ja Tšekin tasavallan yhteisen tutkintaryhmän perustamiseen Eurojustin rahoituksella. Yhteinen tutkimus paljasti, että lapsipornografiaa oli levitetty laajemmalle, mukaan lukien Espanjaan. Oikeudellinen yhteistyö Espanjan kanssa aloitettiin tekemällä keskinäisiä oikeusapupyynnöitä tunnistetusta epäilystä. Espanja liittyi yhteiseen tutkintaryhmään, mikä helpotti yhteistyötä tutkintaryhmän muiden jäsenten kanssa.

Alustavassa tarkkailussa ja erikoistutkintatoiminnoissa selvitettiin muun muassa rahansiirtoja epäiltyjen välillä. Sen jälkeen pidettiin yhteistoimintapäivä JIT-valtioissa sekä Yhdysvalloissa ja Ranskassa, joissa oli löydetty lisää epäiltyjä. Kahdeksan ihmistä pidätettiin ja merkittävä määrä dataa saatiin viranomaisten haltuun. Yhteistoimintapäivää seurasi kauan kestänyt sarja tutkimuksia osallistuvissa valtioissa. Niitä vaikeutti kova-levyissä käytetyt salaukset ja epäiltyjen haluttomuus yhteistyöhön. Kolmansiin maihin tehtiin oikeusapupyynnöitä, että saatiin tietoa epäiltyjen sähköisten palveluiden käytöstä.

Jäsenvaltioiden yhteistoiminnan edistämiseksi pidettiin useita koordinaatiokokouksia, joissa keskusteltiin siitä, missä valtioissa epäiltyjä olisi käytännöllisintä syyttää. Kokouksissa syyttäväviranomaiset keskustelivat myös siitä, miten todisteita tuleviin oikeudenkäynteihin eri valtioissa tulisi kerätä.

Kansallisten viranomaisten suorittamat jatkotutkimukset johtivat pidätyksiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Venäjällä, ja suuri määrä kuvaajien hyväksikäytettäviä lapsia saatiin identifioitua. Kaikki tapaukseen osallistuneet syyttäjät ja tuomarit olivat sitä mieltä, että läheinen yhteistyö Eurojustin ja Europolin kanssa oli olennaista työn onnistumiselle ja tapauksen alkuvaiheessa saaduille tuloksille. Tapauksen tutkimus jatkuu, ja oikeudenkäynnit alkavat olettamusti vuonna 2015 samalla kun saadaan tarkempi analyysi tapauksen tuloksista.

Haasteet ja parhaat käytännöt

3.1 Yleistä

Eurojust on jatkanut käsittelemiensä tapausten ja strategisten aloitteidensa kautta haasteiden ja parhaiden käytäntöjen selvittämistä laaja-alaisesti asioissa, jotka koskevat rikosioikeudellista yhteistyötä.

Näitä asioita ovat oikeusapupyyntöjen toteuttaminen, eurooppalaiset pidätysmääräykset, varojen jäädyttäminen ja muut vastavuoroista tunnustamista edistävät keinot. Oppeja voi soveltaa myös tiettyihin rikostyypeihin, tutkintatapoihin tai yhteistyöhön kolmansien valtioiden kanssa. Tavoite on parantaa koordinoitua ja yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltuisten viranomaisten välillä liittyen tutkimuksiin ja syytetöimintaan, joissa Eurojust on pätevä auttamaan.

Tämä luku käsittelee haasteita ja parhaita käytäntöjä, jotka on tunnustettu valvotuissa läpilaskuissa, uusissa psykoaktiivisissa aineissa ja niiden lähtöaineissa sekä todisteiden käyttökelpoisuudessa kyberrikostapauksissa.

3.2 Huumausainerikokset

Vuonna 2014 rajat ylittävien valvottujen läpilaskujen oikeudelliset puolet ja yhteistyö koskien uusia psykoaktiivisia aineita ja lähtöaineita olivat osa strategiahankkeessa [Enhancing the work of Eurojust in Drug Trafficking Cases](#) (Eurojustin toiminnan tehostaminen vastaan huumausainerikoksia). Oikeudellisen yhteistyön parhaat käytännöt ja haasteet selvitettiin kyselylomakkeilla, jotka lähetettiin kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Vastaukset kyselylomakkeissa analysoitiin, ja niistä keskusteltiin Eurojustin huumausainerikoksia koskevassa strategiakokouksessa 29. - 30. syyskuuta. Tuloksista julkaistiin [raportti](#), jotta kaikki jäsenvaltiot saavat niistä mahdollisimman suuren hyödyn.

Valvotut läpilaskut

Analyysi ja keskustelut paljastivat merkittäviä eroja jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmissä koskien valvottujen läpilaskujen auktorisointia ja suorittamista. Nämä erot

Esimerkkitapaus ihmiskaupparikoksesta

Eurojustin apua pyydettiin vuonna 2013 ihmiskauppatapauksessa, joka koski Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Ruotsia. Yhteinen tutkintaryhmä perustettiin maaliskuussa 2013 vuoden ajaksi, ja koordinaatiokokous järjestettiin heinäkuussa 2013. Elokuuhun 2014 mennessä oikeustoimet olivat alkamassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja oikeudenkäynti Ruotsissa oli saatu loppuun. Tapauksen tässä vaiheessa pidettiin toinen koordinaatiokokous Eurojustissa yhteisen tutkintaryhmän sisäisen yhteistyön arvioimiseksi ja tietojen vaihtamiseksi. Erityisen tärkeää oli Ruotsissa tehtyjen telekuuntelujen mahdollinen käyttö todisteina Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Keskustelussa korostuivat erot rikosprosessin suorittamisen säännöissä. Telekuuntelu on sallittua Ruotsissa, jos syyttäjä saa siihen oikeuden päätöksen. Kuunnellut puhelut kirjoitetaan puhtaaksi ja niistä ilmoitetaan tuomioistuimelle, minkä jälkeen ne luetaan tai toistetaan oikeudenkäynnissä. Tapauksessa oli myös tärkeää tietojen säilytyskausi. Tapauksen käsittelyn päätyttyä täytyy tuhota materiaali, jota ei käytetty alustavassa tutkinnassa. Yleisesti ottaen Ruotsin viranomaisten täytyy ilmoittaa puolustukselle telekuuntelun kohdepuhelinnumerot sekä kuunteluajanjakso kirjallisesti tutkinnan päätyttyä.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa telekuunteluja käytetään harvoin todisteina. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset halusivat selvittää, voiko Ruotsin viranomaisten telekuuntelulla saamia tietoja käyttää todisteina oikeudenkäynnissä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Koordinaatiokokoukset Eurojustissa mahdollistivat keskustelun aiheesta ja ratkaisuehdotuksen. Ruotsalainen poliisi tai asianajaja voisi esiintyä todistajana oikeudenkäynnissä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Todistajanlausunto osoittaisi, että telekuunteluun oli haettu lupa, se oli suoritettu lain puitteissa, ja että tallennettu materiaali oli saatu sallituin keinoin. Ruotsin viranomaiset pitivät ehdotusta toteuttamiskelpoisena. Vaikka pitävää päätöstä asiasta ei tehty, kokouksessa mietittiin Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten lähettämistä Ruotsiin kuuntelemaan telekuuntelussa saatu materiaali, ja toimenpiteen toteuttavuutta ja hyötyjä. Vuoden 2014 päättyessä materiaalin tarkistelun tarve oli vielä käsittelemättä.

ovat usein esteinä oikeudelliselle yhteistyölle, varsinkin jos kyseessä on i) valvotun läpilaskun auktorisointi, kun huume-erän reitti tai kuljetuksen aika on tuntematon, ii) luvan saaminen GPS-paikantamislaitteen asentamiseen ajoneuvoihin, joita saatetaan käyttää huumeiden salakuljetukseen, iii) toimivaltaisten viranomaisten tunnistaminen muissa jäsenvaltioissa tai viranomaisten auktorisoinnin saaminen, iv) huumeiden vaihtaminen vaarattomiin aineisiin v) huumetakavarikkojen lykkääminen, vi) rajat ylittävät peiteoperaatiot, vii) valvottujen läpilaskujen yhteydessä kerätyn todistusaineiston kelpaaminen oikeudessa, viii) tietolähteiden tai ilmiantajien käyttö, ix) aseistautuneiden poliisien sijoittaminen muihin jäsenvaltioihin ja x) valvottujen läpilaskujen yhteydessä saadun julkisen tiedon jakaminen. Yhteistyö valvotuissa läpilaskuissa kolmansien valtioiden kanssa voi olla hankalaa, ja yhteisten tutkintaryhmien kokemus valvotuista läpilaskuista voi olla puutteellinen.

Ratkaisuina näihin ongelmiin ovat parempi kommunikointi, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäinen luottamus, valvottuja läpilaskuja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen; toimivaltaisten viranomaisten kartoitus ja valvottujen läpilaskujen laillisten vaatimusten selvittäminen kaikissa jäsenvaltioissa, mietteiden kerääminen valvottujen läpilaskujen yhteisistä vaatimuksista, Eurojustin ja Europolin suurempi osallistuminen rajat ylittävissä operaatioissa, etenkin operatiivisten kokousten ja koordinaatiokokousten järjestämisessä, yhteyshenkilöiden löytäminen jäsenvaltioissa valvottuja läpilaskuja varten, tiedon analysointi ja oikeudellinen, taktinen sekä tekninen tuki.

Raportti tulee sisältämään tietoa siitä, onko keskinäinen oikeusapupyyntö vaatimus luvan saamiselle valvottuun läpilaskuun jäsenvaltioissa, ja se sisältää listan toimivaltaisista viranomaisista ja luettelee asian vaatiessa keskeiset yhteyshenkilöt, joilta luvan valvottuihin läpilaskuihin jäsenvaltioissa anotaan.

Uudet psykoaktiiviset aineet ja lähtöaineet

Eurojustin saama analyysi huumauserikoksista johti vakavien haasteiden tunnistamiseen syytetoiminnassa, kun kyse oli uusista psykoaktiivisista aineista ja lähtöaineista,

varsinkin jos aineet eivät olleet valvottuja EU:ssa tai kansainvälisesti. Näissä tapauksissa lainsäädäntö ja lähtökohdat jäsenvaltioissa eroavat usein toisistaan, mikä johtaa ongelmiin oikeudellisessa yhteistyössä.

Eurojustin kyselylomakkeen vastaukset viittasivat myös vaikeuksiin uusien huumauserikosten tunnistamisessa ja puutteisiin tiedossa sekä teknisessä kapasiteetissa.

Kyselylomakkeeseen vastanneet kertoivat mahdollisista lähestymistavoista tilanteisiin, joissa aine ei ole lain mukaan lähtöaine, mutta on viitteitä siitä, että ainetta tuotetaan tai tuodaan maahan synteettisten huumauserikosten valmistustarkoituksessa. Sellaisissa tilanteissa syytetoiminta on yhä mahdollista useissa jäsenvaltioissa joko niin sanotun "samankaltaisuusperiaatteen" perusteella tai pitämällä näiden aineiden valmistusta "esiastetekona" huumauserikoksiin.

Joissain jäsenvaltioissa uusia psykoaktiivisia aineita koskeva syytetoiminta perustuu lääketieteellisiin lakeihin. Uusia mahdollisuuksia syytteiden nostamiselle tutkittiin sille omistetussa seminaarissa strategiakokouksessa. Niitä olivat hallinnollisten lakien käyttö (esimerkiksi kauppojen myyntilupien epääminen), kuluttajalainsäädäntö sekä elintarviketurvallisuutta koskeva lainsäädäntö.

Raportti *Issue in focus 2* (painopiste 2) sisältää tietoa ajankohtaisista tuomioista ja katsauksen kansallisiin järjestelyihin ja lähtökohtiin koskien uusia psykoaktiivisia aineita ja lähtöaineita jäsenvaltioissa.

Syyttäjäien neuvoa-antavan ryhmän 8. vuosittaisessa kokouksessa tunnistettiin kansallisten viranomaisten kohtaamia vaikeuksia sellaisten tapausten syytetoimissa, jotka koskevat valvomattomia lähtöaineita. Yksi ryhmän jäsenistä nosti esille uhan, jota erään valvomattoman lähtöaineen leviäminen Eurooppaan aiheuttaisi. Kyseistä ainetta käytetään mitta-vaan metamfetamiinin valmistukseen eräissä jäsenvaltioissa. Neuvoa-antavaa ryhmää pyydettiin tukemaan aloitetta, jolla kyseisestä lähtöaineesta tehdään valvottu EU:n lähtöaineita koskevan lainsäädäntökehyksen mukaisesti.

3.3 Kyberrikokset

Todisteiden kerääminen ja niiden hyväksyttävyyden kyberrikostapauksissa

Kun on kyse todisteista, jotka on saatu yksityiseltä sektorilta tai erikoistutkintatoimissa, joita kyseinen jäsenvaltio ei salli, täytyy tehdä selkeä ero tiedon ja ahtaassa merkityksessä olevien todisteiden välillä. Tietoa voi käyttää tutkinnan aloittamiseen mutta ei välttämättä todisteena oikeudenkäynnissä.

Rajat ylittävä datan kerääminen voi olla ongelma kyberrikostapausten tutkinnassa ja syytetoimissa, varsinkin koska käytännöt jäsenvaltioissa vaihtelevat suuresti (ja Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevaa yleissopimusta ETS 185 sovelletaan epäyhtenäisesti). Eräissä jäsenvaltioissa vaaditaan tuomioistuimen päätös ja toisissa keskinäinen oikeusapupyyntö, jos tieto on tallennettu toisessa valtiossa sijaitsevalle palvelimelle. Ongelmat toimivallassa tunnistettiin tapauksissa, joissa tieto on tallennettu pilvipalveluun.

Näissä ongelmissa voisi auttaa lainsäädännön laajamittainen tulkinta, sillä toimivalta voitaisiin määrätä olennaisen datan saatavaksi tekevän laitteen fyysisen sijainnin perusteella. Jäsenvaltioilla on myös erilaisia lähestymistapoja oikeudellisiin keinoihin kerätä todisteita tietokoneilta, sillä eräät jäsenvaltiot katsovat sen osaksi kotietsintää, joka vaatii joissain tapauksissa tuomioistuimen päätöksen.

Eroja on nähtävissä myös siinä, miten syyttäjät keräävät tietoa verkkokeskusteluista. Eräissä jäsenvaltioissa tarvittaisiin televiestintälain vaatima tuomioistuimen päätös, ja toisissa vaadittaisiin syyttäjien aloite (ei välttämättä tuomarin). Yleisesti ottaen suorat yhteydet ja spontaani tiedonvaihto toimivaltaisten viranomaisten välillä (tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen 26 artiklan

mukaisesti) voivat olla erittäin hyödyllisiä ongelmien selvittämisessä ja ratkaisemisessa.

Haasteita voi myös syntyä tilanteissa, joissa sisältödata on yksityisten yritysten hallussa, varsinkin koska yritysten pääkonttorit ovat usein kolmansissa valtioissa. Se yleensä johtaa aikaa vaativiin toimiin tietojen keräämiseksi, mikä haittaa tutkintaa ja syytetoimia kyberrikollisuustapauksissa, joissa data voi muutenkin hävitä helposti. Yhteistyötä voi helpottaa nimittämällä yksi jäsenvaltion yhteyshenkilö, jonka tehtävä on kommunikoida yritysten kanssa. Lisäksi voi olla erittäin hyödyllistä, jos yrityksen pääkonttori kolmannessa valtiossa antaa virallisesti luvan haarakonttoreille jäsenvaltioissa vastata syyttäväviranomaisten pyyntöihin. Johtuen kyberrikosten luonteesta ja yksityisten yritysten ratkaisevasta roolista viranomaisten tulisi harkita monialaista lähestymistapaa kyberrikosten tutkinnassa ja syytetoiminnassa.

Yhteisten tutkintaryhmien hyödyllisyys on huomattu, varsinkin jos ne perustetaan aikaisessa vaiheessa tutkintaa. Syyttäjien on hyvä osallistua tapaukseen alusta alkaen, etenkin jos siihen liittyy takavarikointeja, ja syyttäjät voivat auttaa varmistamaan todisteiden hyväksyttävyyden oikeudessa. Eurojust voi vastaavasti tukea kansallisia viranomaisia, etenkin tapauksen varhaisessa vaiheessa, esimerkiksi tapauksissa joissa tutkinta toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa on alkamassa. Eurojust voi myös tukea kansallisia viranomaisia rinnakkaisten tutkintatoimien koordinoinnissa.

Todisteiden kerääminen ja hyväksyttävyyden kyberrikostapauksissa olivat puheenaiheiden joukossa jäsenvaltioiden edustajien tavatessa seminaarissa [Cybercrime: rising to the challenges of the 21st century](#) (kyberrikokset: 2000-luvun haasteisiin vastaaminen), joka pidettiin 19. – 20. marraskuuta. Seminaarin tuloksista koostetaan raportti.

Eurojustin vuoden painopisteala:
eurooppalainen pidätysmääräys

Ei ollut yhteensattumaa, että Eurojustin vuoden painopisteala oli eurooppalainen pidätysmääräys (EAW). Eurojust jatkoi vuonna 2014 osallistumista vastaavuoisen tunnustamisen periaatteelle tärkeiden pidätysmääräysten nopeampaan täytäntöönpanoon operatiivisella ja strategisella tasolla. Eurooppalaisia pidätysmääräyksiä käsiteltiin myös EU:n hallinnon tasolla. Eurojust juhlisti pidätysmääräyksen kymmenettä vuotta ja osallistui keskusteluun järjestämällä strategiaseminaarin *The European Arrest Warrant: which way forward?* (eurooppalainen pidätysmääräys: miten tästä eteenpäin?) yhteistyössä EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Kreikan kanssa.

Vuonna 2014 Eurojust rekisteröi 266 tapausta, jotka koskivat EAW-pidätysmääräysten toimeenpanoa. Määrä oli 14,5 prosenttia kaikista tapauksista. Yhdistyneen kuningaskunnan osasto teki eniten pyyntöjä, seuraavina olivat Puola ja Bulgaria. Yhdistynyt kuningaskunta myös otti vastaan eniten pyyntöjä Italian ja Espanjan ollessa seuraavia.

Eurojustin kollegio käsitteli kahta eurooppalaisen pidätysmääräyksen toimeenpanoon liittyvää aihetta. Ensimmäinen liittyi neuvoston EAW-puitepäättöksen 2002/584/YOS (eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat kieltäytymisperusteet) 3 artiklan 2 kohdan toteuttamiseen. Kyse oli oikeudellisen ja käytännön tiedon keräämisestä seurauksista, jotka koituvat pidätysmääräyksen poistamatta jättämisestä Schengenin tietojärjestelmästä (SIS) ja Interpolin tietokannoista tapauksessa, jossa henkilöstä oli tehty eurooppalainen pidätysmääräys tai luovutuspyyntö, mutta hänet oli tuomittu samalla perusteella toisessa jäsenvaltiossa.

Toinen aihe koski oikeudellisen ja käytännön tiedon keräämistä siitä, miten jäsenvaltiot toteuttavat EAW-puitepäättöksen 24 artiklaa (luovuttamisen lykkääminen tai ehdollinen luovuttaminen). Tämä tarkoitti sitä, onko säännös otettu täysmittaisesti käyttöön ja mitä ehtoja jäsenvaltioiden oikeusviranomaiset ovat asettaneet salliessaan ”väliaikaisen luovutuksen”.

Eurojust pysyi avainasemassa jäsenvaltioiden rikosasioita koskevan yhteistyön parantamisessa (3 artikla, 1 kohta, b alakohta, Eurojust-päätös). Tämä tapahtui erityisesti i) helpottamalla pidätysmääräysten toteuttamista ja kansallisten viranomaisten välistä tiedonvaihtoa, ii) luomalla viestintäkanavia kansallisten viranomaisten välille, että kansalliset erot eurooppalaisen pidätysmääräyksen puitepäättöksen toteuttamisesta selkenevät, iii) selkeyttämällä esittäjien ja täytäntöönpanijoiden oikeudellisia velvollisuuksia iv) antamalla neuvoja pidätysmääräysten laatimisesta ennen niiden antamista ja niiden muuttamisen aikaan ja v) koordinoimalla eurooppalaisten pidätysmääräysten antamista ja täytäntöönpanoa sekä auttamalla välttämään mahdollisia toimivaltaristiriitoja.

Eräitä Eurojustin kohtaamia oikeudellisia ja käytännön haasteita eurooppalaisissa pidätysmääräyksissä olivat:

- i) eri tulkinnoista ja käytännöistä johtuvat haasteet koskien erityissääntöä (27 artikla, 2, 3(g), 4 kohdat, EAW-puitepäättös) tapauksissa, joissa kolmas jäsenvaltio pyytää pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota kuulemaan luovutettavaa henkilöä, mutta pyyntö evätään sen perusteella, että suostumus ”epäillyn kuulusteluun” tulisi hakea luovutuksen toimeenpanevalta jäsenvaltiolta. Samalla kolmannen jäsenvaltion mukaan ”kuulustelu” ei vastaa ”syytetoimia”, joten suostumusta ei tarvita.
- ii) erityissääntöön (27 artikla, 4 kohta, EAW-puitepäättös) liittyvät haasteet tapauksissa, joissa pidätysmääräyksen antava jäsenvaltio pyytää suostumusta täytäntöönpanevalta jäsenvaltiolta, 27 artiklan 4 kohdan mukaisesti, nostaa pikaisesti syyte (aikaraja oli lähestymässä) ja aloittaa oikeudenkäynti luovutettavaa henkilöä vastaan tapaukseen liittymättömästä rikoksesta. Keskustelua jatketaan niiden keinojen selvittämiseksi, joita pidätysmääräyksen antaneella jäsenvaltiolla on syytetoimien aikarajan väliaikaiseksi kumoamiseksi, jos suostumus evätään.
- iii) tapaukset, joissa jäsenvaltioiden lainsäädäntö vaatii luovutettavan kuulemista ennen pidätysmääräyksen antamista, ja tapaukset, joissa luovutettavan henkilön sijainti on tutkivan jäsenvaltion ja sen jäsenvaltion tiedossa, jossa henkilö sijaitsee, mutta pidätystä ei voida vielä suorittaa.
- iv) eri tulkinnot luovuttamisen ehdoista EAW-puitepäättöksessä, 5 artikla 3 kohta (henkilön palautus täytäntöönpanojäsenvaltioon suorittamaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty rangaistus), sekä kiistat siitä, pitäisikö pidätysmääräyksen antaneen vai täytäntöönpanneen jäsenvaltion kattaa palautuksen kulut oikeudenkäynnin jälkeen (näkökantaero oikeudellisena perustana käytettävästä puitepäättöksestä, joko EAW-puitepäättös tai puitepäättös 2008/909/YOS, vastaavuoisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöönpanemiseksi Euroopan unionissa).
- v) haasteet, jotka liittyvät eurooppalaisen pidätysmääräyksen peruuttamiseen, kun syyt toimelle eivät ole selkeät täytäntöönpanevalle jäsenvaltiolle ja pidätysmääräyksen täytäntöönpanoon on jo kulutettu huomattavasti resursseja.
- vi) haasteet suhteellisuusperiaatteen toteuttamisessa, jos eurooppalainen pidätysmääräys annetaan uuden oikeudenkäynnin suorittamiseksi lievistä rikoksista.

vii) haasteet perusoikeuksien turvaamisessa; ovatko vankilaolosuhteet sopivat mielenterveydellisistä ongelmista kärsivälle, ja onko antavalla jäsenvaltiolla valmiudet antaa lisätietoa vankilaolosuhteita koskevista takuista.

Eurojust on myös jatkanut jäsenvaltiolle annetun avun kehittämistä samanaikaisten eurooppalaisten pidätysmääräysten suhteen (16 artikla, 2 kohta, EAW-puitepäättös). Puitepäätöksen määräyksen mukaan täytäntöönpanosta vastaava viranomais voi pyytää Eurojustia antamaan neuvoja luovutuspaikasta, kun henkilöstä on annettu eurooppalaisia pidätysmääräyksiä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa. Vuonna 2014 Eurojustilta pyydettiin virallisesti apua neljässä sellaisessa tapauksessa. Eurojust antoi asiantuntija-apua varhaisessa vaiheessa joko neuvottelemalla tai suoralla yhteydellä asianomaisiin viranomaisiin Eurojustin koordinaatiokokouksissa. Koordinaatiokokoukset olivat olennainen kohtaustapa, sillä ne mahdollistavat keskustelun tapauksen tilanteesta ja haasteista. Kokouksissa voidaan sopia strategiasta, esimerkiksi eurooppalaisten pidätysmääräysten tärkeysjärjestyksestä, ja jos samasta tapauksesta on käynnissä rinnakkaisia tutkinta- tai syytetoimia, kokouksissa voidaan tehdä sopimuksia, joilla estetään *ne bis in idem* -periaatteen rikkominen ja toimivaltaristiriidat.

Puitepäättös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä, 17 artikla 7 kohta määrää, että jos jäsenvaltio ei pysty noudattamaan 17 artiklassa määrättyjä määräaikoja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, sen täytyy ilmoittaa viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle. Vuonna 2014 Eurojust rekisteröi 123 määrääjän ylittämistä, joista kuusi tapausta vaati jatkotoimenpiteitä. Irlandi ilmoitti suurimman määrän viivästyksiä viidentenä vuonna peräkkäin. Myös Tšekin tasavalta, Espanja, Latvia, Bulgaria, Kroatia ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittivat viivästyksistä.

Eurojust teki raportin *Report on Eurojust's casework in the field of the EAW* (eurooppalaisten pidätysmääräysten käsittely Eurojustissa), joka kattoi vuodet 2007 - 2013. Raportti oli osoitettu Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan komissiolle. Se käsitteli Eurojustin roolia eurooppalaisten pidätysmääräysten käsittelyssä operatiivisella ja strategisella tasolla, sekä Eurojustin tunnistamia pidätysmääräysten toteuttamisen oikeudellisia ja käytännön haasteita, jotka liittyvät pidätysmääräysten sisältöön ja laajuuteen, hylkäämisperusteisiin ja takuihin, luovutusmenettelyyn ja luovutuksen vaikutuksiin (ks. neuvoston asiakirja 10269/14).

Eurojust teki myös huomautuksen *Note on Notifications to Eurojust of breaches of time limits in the execution of EAWs* [huomautus eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanon viivästyksen ilmoittamisesta Eurojust-

Strategiaseminaari eurooppalaisista pidätysmääräyksistä

Eurojust ja Euroopan puheenjohtajavaltio Kreikka järjestivät 10. kesäkuuta strategisen seminaarin *The European Arrest Warrant: Which way forward?* (eurooppalainen pidätysmääräys: miten tästä eteenpäin?), joka pidettiin samassa yhteydessä kuin syyttäjien neuvoo-antavan ryhmän seitsemäs kokous, jonka järjesti Kreikan valtiosyyttäjä Eurojustin tuella. Seminaarin tavoite oli rohkaista oikeudellisia toimijoita vaihtamaan mielipiteitä eurooppalaisen pidätysmääräyksen haasteista ja parhaasta käytännöstä huomioiden Eurojustin roolin pidätysmääräysten nopean ja sujuvan täytäntöönpanon edistämiseksi. Tapahtumiin otti osaa edustajia kaikista jäsenvaltioista, EU:n instituutioista ja Eurojustista.

Eurooppalaisen pidätysmääräyksen seminaarissa järjestetyt neljä työpajaa käsittelivät: i) eurooppalaisen pidätysmääräyksen laajuutta ja sisältöä, ii) perusteita luovutuksesta kieltäytymiselle ja takuille, iii) luovuttamismenettelyä ja iv) luovutuksen vaikutuksia. Tulokset esiteltiin syyttäjien neuvoo-antavan ryhmän kokouksessa 11. kesäkuuta, ja ryhmän jäsenet jatkoivat keskustelua niiden pohjalta. Syyttäjien neuvoo-antava ryhmä päättyi seuraaviin lopputuloksiin: i) eurooppalainen pidätysmääräys on EU:n rikosoikeudellisen alueella esimerkillisen hyödyllinen väline, joka merkittävästi edistää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen perustamisesta, ja ii) huolimatta eurooppalaisen

yksikölle (17 artikla, 7 kohta, ensimmäinen lause, EAW-puitepäättös)], joka osoitettiin Euroopan neuvostolle ja Euroopan komissiolle (ks. neuvoston asiakirja 10270/14). Huomautus perustuu Eurojustin kansallisten osastojen kokemuksiin kansallisten viranomaisten ilmoituksista viivästyksistä, ja se kattaa palvelut, joita Eurojust tarjoaa operatiivisella ja strategisella tasolla rohkaistakseen jäsenvaltioita noudattamaan velvoitteitaan ilmoittaa Eurojustille viivästyksistä ja niiden syistä. Huomautus käsittelee myös näiden ilmoitusten suurimpia haasteita.

pidätysmääräyksen myönteisestä arviosta sen toimivuutta voidaan parantaa, ja työpajoissa käsiteltyihin ongelmiin on parempi käydä käsiksi pehmeän sääntelyn välineillä ja käytännön menetelmien kehittämällä kuin lainsäädännöllisillä muutoksilla.

Syyttäjien neuvoa-antava ryhmä katsoi, että Eurojust on ollut, ja sen tulisi jatkossakin olla keskeisessä roolissa eurooppalaisten pidätysmääräysten käytössä i) edistämällä keskinäistä yhteisymmärrystä jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmistä ja rohkaistemalla sekä helpottamalla neuvonpitoa jäsenvaltioiden välillä, ii) koordinoimalla kansallisia viranomaisia ja antamalla niille asianmukaista oikeudellista tietoa ja iii) antamalla apua eurooppalaisten pidätysmääräysten kääntämiseen. Ryhmä päätyi myös siihen johtopäätökseen, että Eurojustin roolia eurooppalaisten pidätysmääräysten käytön oikeudellisen ja käytännön osaamisen keskipisteenä tulisi edistää.

Eurojust on myös kehittänyt hyödyllisiä välineitä, joista voi olla apua eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskevis-
sa monimutkaisissa tapauksissa, esimerkiksi *Guidelines for Deciding on Competing EAWs* (suuntaviivat samanaikaisia pidätysmääräyksiä koskevan päätöksen tekemiseksi), joka julkaistiin Eurojustin vuosikertomuksessa 2004. Eurojust tuottaa jatkossakin päivitettyä tietoa eurooppalaisesta tapausoikeudesta, perustusoikeudellisista aiheista ja toistuvista käytännön ongelmista, jotka liittyvät eurooppalaisten pidätysmääräysten käyttöön.

Raportti seminaarista ja syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän 7. kokouksen johtopäätökset julkaistiin neuvoston asiakirjana 13581/14 ja Eurojustin verkkosivustolla.

Tapausesimerkki

Italia antoi eurooppalaisen pidätysmääräyksen Tunisian kansalaisesta, joka oli aiemmin tuomittu vuosina 2009 - 2010 tapahtuneesta huumausainerikoksesta. Kyseinen henkilö pidätettiin lentokentällä Belgiassa maaliskuussa 2014. Pidätyksen jälkeen Belgia otti vastaan toisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen Luxemburgilta. Tämä pidätysmääräys koski tutkintaa heroisiin, kokaiiniin ja kannabiksen salakuljetuksesta vuosina 2013 – 2014. Eurojustin Belgian osasto sai pyynnön avustaa sen selvittämisessä, kumpi samanaikaisista eurooppalaisista pidätysmääräyksistä asetettaisiin etusijalle. Tapausta alettiin tutkia Italian ja Luxemburgin kannoilta. Kysymys oli ratkaistava, sillä Italian pidätysmääräyksen kohdistama henkilö oli jo saanut lainvoimaisen tuomion Italiassa ja Luxemburgin viranomaisilla oli syytä epäillä, että kyseinen henkilö johti huumeita myyvää rikollisjärjestöä. Jos henkilö ei luovutettaisi Luxemburgiin, se voisi olla haitallista tutkinnalle ja vaikeuttaa rikollisjärjestön osallisten roolien selvittämistä.

Belgian syyttäväviranomainen teki virallisen pyynnön Eurojustille puitepäätöksen eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä 16 artiklan 2 kohdan perusteella. Belgian, Italian ja Luxemburgin kansallisten osastojen välillä pidettiin tason II kokous, ja Eurojustia pyydettiin antamaan neuvoa siitä, kumpi pidätysmääräys saisi etusijan. Oikeudellisia neuvoja tarvittiin nopeasti, sillä belgialainen tuomioistuimien oli päättämässä italialaisen pidätysmääräyksestä lähipäivinä, joten Eurojust ilmoitti näkemyksensä samanaikaisista eurooppalaisista pidätysmääräyksistä mahdollisimman nopeasti. Tapaukseen liittyvien seikkojen pohjalta Eurojust suositeli, että pyydetty henkilö luovutetaan ensin Luxemburgiin. Luxemburg voisi sen jälkeen luovuttaa kyseisen henkilön Italiaan suorittamaan vankeusrangaistustaan perustuen eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepäätöksen 28 artiklaan.

Brysselin käräjäoikeus ja hovioikeus pitivät Luxemburgin antamaa eurooppalaista pidätysmääräystä ensisijaisena. Eurojust antoi lisäapua tapauksessa edistämällä Italian antamaa pidätysmääräystä, jotta pyydetty henkilö voitaisiin luovuttaa Luxemburgista Italiaan.

Freezing & Confiscation Strategic Seminar, 11 December 2014

Eurojustin hallinto

Tuki operatiiviselle ja strategiselle työlle

Eurojustin hallinto tukee Eurojustin kollegion ja johtokunnan toimintaa. Vuonna 2014 järjestettiin 28 kollegion operatiivista kokousta ja 10 johtokunnan kokousta. Vuoden lopussa Eurojustin hallinnossa oli noin 260 työntekijää.

Kansallisia osastoja tuetaan tapausten käsittelyssä ja koordinaatiokokousten sekä koordinaatiokeskusten valmisteluissa ja ylläpitämisessä. Tämä tapahtuu muun muassa toimittamalla alustavia tapausyhteenvedoja, muita tapausyhteenvedoja tai tapausanalyysseja, koordinaatiokeskusasiakirjoja ja analyysseja tuomioista. Eurojust antaa myös oikeudellista tietoa ja mielipiteitä sekä neuvoja oikeudellisen yhteistyön välineiden hyödyntämisestä. Vuonna 2014 tukea annettiin myös operaatiokäsikirjan ja manuaalisten arkistojen käytön ohjeiden ensimmäisten lukujen hahmottelussa. Kollegio otti ohjeet käyttöön parantaakseen ja yhdenmukaistaakseen Eurojustin operatiivista työtä koskevia sisäisiä käytäntöjä.

Hallinto tarjoaa myös suoraa tukea Eurojustin strategiahankkeiden toiminnalle, esimerkiksi Eurojustin työtä huumausainerikostapauksissa edistäville hankkeille tai ihmiskaupparikoksia koskevalle strategiahankkeelle. Hallinto tukee kollegiota Eurojustin strategiaseminaarien, kokousten ja taktisten kokousten sekä syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän puolivuosisuorituksen kokousten järjestämisessä. Hallinto tukee EU:n sidosryhmiä ja toimielimiä tarjoamalla asiantuntija-apua, joka käsittelee myös EU:n toimintapoliittista sykliä.

Hallinto myös tukee kollegiota toimissa, joilla vahvistetaan Eurojustin yhteistyötä oikeus- ja sisäasioiden virastojen, kolmansien valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tukea annetaan Eurojustin tulevan kehityksen suhteen. Vuonna 2014 hallinto auttoi kollegiota valvomaan ja analysoimaan käynnissä olevia neuvotteluja Eurojustia, Europolia ja EPPO:a koskevista määräyksistä ja valmistelemaan asiaan liittyviä Eurojustin mielipiteitä ja tukea.

Talousarvio ja henkilöstö

Eurojustin talousarvio vuodelle 2014 oli 33,6 miljoonaa euroa. Taloudellinen suoritus jatkui nousujohteisena, ja talousarvion toteutuma viimeisten neljän vuoden aikana on ollut keskimäärin 98 prosenttia. Vuonna 2014 Eurojustin talousarvion toteutuma oli 99,82 prosenttia. Eurojust toteutti talousarvioviranomaisen vaatimuksen vähentää toimia 5 prosentilla lakkauttamalla neljä toimea, jotka olivat täyttämättä. Tämä noudatti yksikön linjaa olla päättämättä henkilöstön työsopimuksia.

Kollegio ja johtokunta

Eurojustin kollegio toteutti sisäisen arvioinnin toimista, jotka otettiin käyttöön vuonna 2013 tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Arvion lopputulos oli myönteinen, sillä kollegion täysistuntojen määrää oli supistettu ja johto-

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Alinde Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla Garcia Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, EJN Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Vincent Jamin, JfTs Network Secretariat

kunnan asioihin käytettyä aikaa oli vähennetty huomattavasti. Kollegion toimien suunnittelua, mielipiteiden esittämistä kirjallisena alustavien konsultointitoimien avulla ja päätöksenteon suorittamista kirjallisena tehostettiin.

Eurojustin uudet toimitilat

Eurojustin uusien tilojen rakentaminen eteni vuonna 2014, ja rakennus- ja huoltosopimus solmittiin 15 vuodeksi viiden vuoden jatkoajalla. Rakennustyö alkoi neljännellä kvartaalilla, ja sisäinen sisustussuunnitteluhanke aloitettiin kaikkien Eurojustin toimihenkilöiden osallistuessa siihen.

Konsolidoitu vuosittainen toimintakertomus

Hallintojohtajan vuoden 2014 konsolidoitu toimintakertomus, jota tehdään Eurojustin toimintakertomuksen julkaisun ajankohtana, sisältää yksityiskohtaista lisätietoa hallinnon saavutuksista Eurojustin [vuosityöohjelman 2014](#) (saatavilla Eurojustin verkkosivustolla) toteuttamisessa. Toimintakertomus kuvaa menestyksiä hallinnon ja sisäisen valvonnan välineiden käytössä keskittyen tuloksiin, jotka saavutettiin

toteuttamalla vuosityöohjelman linjaamat tavoitteet ja toimet, ja henkilöstön ja taloudellisten resurssien käyttöä tässä työssä.

Ulkoinen viestintä

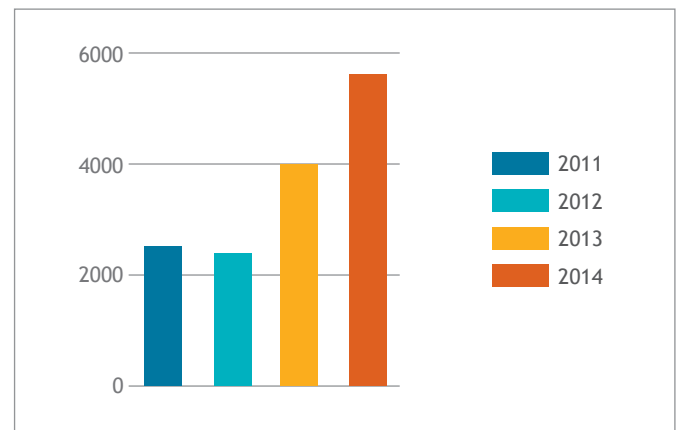
Eurojust otti käyttöön uuden lähestymistavan toimintaansa tutuksi tekevässä viestinnässä keskittyen kuuteen osa-alueeseen: i) talousviestintä ja identiteetti, eli brändäys, markkinointi ja asemointi, ii) ulkoiset suhteet ja suhteet EU:n sisällä, iii) mediavaikutuksen ja -näkyvyyden laajentaminen Euroopassa, iv) Eurojustin sähköisen viestinnän vahvistaminen, v) julkaisut, eli tutkimukset, raportit ja esitteet ja vi) sisäinen viestintä. Uusi lähestymistapa sisälsi kahden uuden osion, *In Focus* ja *Success Stories*, laittamisen luettaviksi internetissä. Ne antavat tietoa ja muistuttavat avainasemassa olevista tarinoista pidemmällä aikavälillä. Eurojust julkaisee säännöllisesti lehdistötiedotteita operatiivisesta toiminnastaan ja uutisia toimista, jotka eivät ole osa operatiivista toimintaa. Näiden toimien näkyvyyden lisäämiseksi julkaistujen uutisten määrää lisättiin merkittävästi vuonna 2014.

Eurojust järjesti markkinointiseminaareja ja kiertueita jäsenvaltioissa. Seminaarit keskittyivät kiertueita enemmän käytännön asioihin, sillä niissä käsitellään Eurojustin tapaus-työskentelyä yksityiskohtaisesti sekä sitä, miten Eurojust voi auttaa toimijoita. Kiertueet sen sijaan antavat yleiskuvauksen Eurojustin työstä. Markkinointiseminaarit ja kiertueet ovat osa jatkuvaa Eurojustin aloitetta korostaa Eurojustin toimia ja antaa toimijoille jäsenvaltioissa tietoa Eurojustin avun arvosta ja tehokkuudesta rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa.

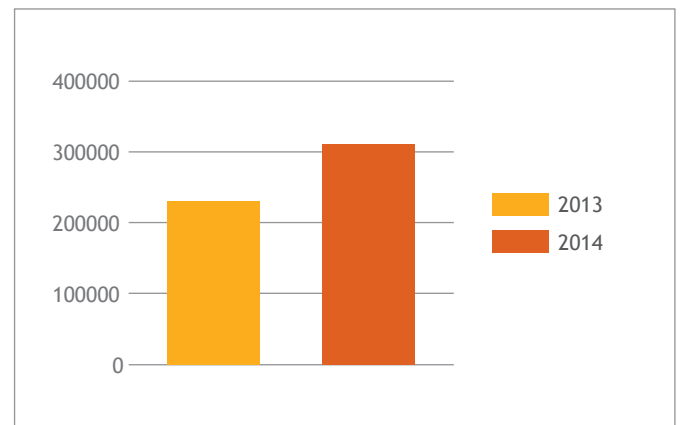
Vankka mediaprofiili lisää luottamusta, uskottavuutta ja tunnettavuutta, ja se on edellytys suhteille sidosryhmiin, mukaan lukien toimijoihin. Vuonna 2014 julkaistiin 5 619 artikkelia, joissa mainittiin Eurojust, kun edellisenä vuonna niitä julkaistiin 3 982.

Vuoden 2014 aikana Eurojust julkaisi strategiaraportteja, [Eurojust News](#) -uutiskirjettä ja esitteitä. Eurojustin julkaisut ovat saatavilla sen verkkosivustolla.

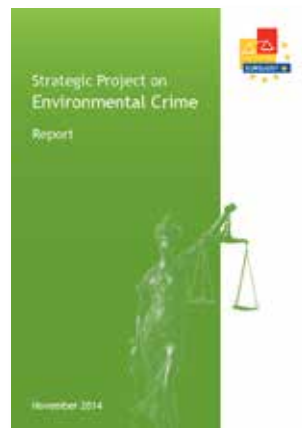
Maailmanlaajuinen medianäkyvyys

Käynnit verkkosivustolla

Ote Eurojustin julkaisuista

Eurojust ja toimijaverkostot

Eurojust toimii isäntänä EJN-sihteeristölle, JIT-sihteeristölle ja joukkotuhonnan vastaisen verkoston sihteeristölle ja edistää vuorovaikutusta kansallisten osastojen ja verkostojen välillä niiden välisessä ydintoiminnassa. Sihteeristöt hyödyntävät Eurojustin hallintoresursseja palvelujen tarjoamisessa verkostoille. Eurojust tukee myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtionsyyttäjien ja johtavien yleisten syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän toimintaa.

6.1 Euroopan oikeudellinen verkosto

Euroopan oikeudellinen verkosto [EJN](#) on vuonna 1998 perustettu kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto, jonka tarkoitus on helpottaa rikosasioita koskevaa oikeudellista yhteistyötä. EJN-sihteeristö aloitti toimintansa Eurojustissa vuonna 2003.

Kokoukset Vuonna 2014 pidettiin kaksi täysistuntoa. Täysistunto Ateenassa kesäkuussa käsitteli EAW-pidätysmääräyksiä ja marraskuun täysistunto Roomassa yhteistyötä kolmansien valtioiden kanssa. EJN-sihteeristö järjesti täysistunnot ensimmäistä kertaa yhteistyössä EU:n puheenjohtajavaltioiden kanssa ja Eurojustin tuella. Alueellisia kokouksia järjestettiin Itävallassa, Suomessa, Unkarissa ja Sloveniassa. Belgiassa, Saksassa ja Romaniassa järjestettiin kansallisia kokouksia, joissa keskusteltiin ja pyrittiin kehittämään kansainvälistä oikeudellista yhteistyötä koskien alueellisia tai kansallisia aiheita. Kansallisten osastojen edustajat ottivat osaa näihin kokouksiin.

EJN:n ja Eurojustin yhteinen asiakirja EJN ja Eurojust hyväksyivät [yhteisen asiakirjan](#) *Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners* (kansainvälisen yhteistyön keinot toimijoille rikosasioissa), jossa kuvataan EJN:n ja Eurojustin tarjoamat palvelut ja autetaan toimijoita päättämään, mitkä tapaukset pitäisi käsitellä EJN:ssä tai Eurojustissa. Asiakirja tehdään saatavaksi kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

EJN:n puheenjohtajatroikka Neuvoston puheenjohtajavaltio ja seuraavat kaksi puheenjohtajavaltiota (EJN:n puheenjohtajatroikka) tekevät läheistä yhteistyötä EJN:n sihteeristön kanssa. EJN:n ja Eurojustin suhteen vahvistamiseksi EJN:n puheenjohtajatroikka ja EJN-sihteeristö tapasivat joulukuussa Eurojustin puheenjohtajiston ja hallintojohtajan keskustellakseen yhteisesti merkittävistä aiheista ja vaihtakseen mielipiteitä.

EJN:n verkkosivusto Oikeudellista Atlasta kehitetään sisältämään toimivaltaiset viranomaiset kaikille vastavuoroisen tunnustamisen välineille rikosasioihin liittyvässä oikeudellisessa yhteistyössä sekä perinteisille keskinäisille oikeusapupyynnöille.

Koulutus EJN-sihteeristö järjesti yhteyshenkilöille 5. englannin kielen koulutustilaisuuden, jonka tavoite oli lisätä tietoa eri oikeusjärjestelmistä, kehittää yhteisen kielen taitoja, luoda ja ylläpitää suhteita ja lisätä keskinäistä luottamusta.

Euroopan oikeusportaali EJN:n verkkosivusto yhdistetään Euroopan oikeusportaaliin, tulevaan sähköiseen palveluun vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella.

6.2 JIT-ryhmien verkosto

JIT-ryhmien kansallisten asiantuntijoiden verkosto perustettiin edistämään JIT-ryhmiä koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä. Verkosto täytti kymmenen vuotta vuonna 2014. Verkoston sihteeristö on toiminut Eurojustin yhteydessä tammikuusta 2011 alkaen.

Vuosikokous Kansallisten asiantuntijoiden 10. vuosikokous järjestettiin 25. - 26. kesäkuuta. Kokouksen painopiste oli keskustelu JIT-ryhmien uusista tuulista, kuten JIT-ryhmien kehittämisestä kolmansien valtioiden kanssa.

Hankkeet JIT-toimijoiden saaman tuen parantamiseksi aloitettiin useita hankkeita, kuten *Fiches Espagnoles*, jonka tarkoitus oli kerätä ja tehdä saataville yhteenvetoja jäsenvaltioiden kansallisista lainsäädännöistä liittyen JIT-ryhmien toimintaan ja perustamiseen. Sisällön yhdenmukaisuuden takaamiseksi luotiin vakioimuotoinen malli, ja ensimmäiset kansalliset yhteenvedot, jotka koskivat Espanjan, Bulgarian, Belgian ja Ruotsin lainsäädäntöä, julkaistiin joulukuussa JIT-ryhmien verkoston rajoitetulla yhteydenpitofoorumilla Eurojustin verkkosivustolla. 9. vuosikokouksessa otettiin käyttöön JIT-ryhmien arviointilomake, jonka avulla toimijat voivat arvioida JIT-ryhmien suoritusta. Lomakkeen interaktiivinen versio julkaistiin huhtikuussa. Ensimmäiset toimivaltaiset arvioinnit on otettu vastaan, ja niiden analysointi on aloitettu. Hankkeen tavoitteet ovat syvällisemmän tietotason luominen yhteisistä tutkintaryhmistä EU:n tasolla ja osallistuminen JIT-työkalun arvioimiseen, ja sitä tuetaan tietokannan kokoamisella.

Koulutus JIT-ryhmien verkostolla on merkittävä rooli JIT-ryhmien tunnetuksi tekemisellä ja uusien trendien tunnistamisessa JIT-yhteistyössä. Osallistuminen koulutukseen Euroopassa ja sen ulkopuolella pohjautuu erityisesti menestyksekkäisiin yhteistyösuhteisiin CEPOL:n ja EJTN:n kanssa.

Rajoitettu yhteydenpitofoorumi JIT-ryhmien verkoston rajoitettu yhteydenpitofoorumi internetissä toimii keskitetynä keräyspaikkana JIT-ryhmiin liittyvälle tiedolle, etenkin liittyen JIT-lainsäädäntöön ja JIT-ryhmien arviointiin. Vuonna 2014 foorumia uudistettiin käyttäjäystävällisyyden parantamiseksi ja tietojen hakemisen helpottamiseksi.

JIT-ryhmien rahoitus JIT-ryhmien rahoituksessa otettiin käyttöön uusi menettely, jonka tarkoitus oli edistää toimijoille annetun rahoituksen tehokkuutta (esim. yksinkertais-tamalla lomakkeita, lisäämällä joustavuutta varojen käytös-sä ja kattamalla kolmansien valtioiden kuluja). Vuoden 2014 lopussa saatiin valmiiksi uusi hakulomake, jossa on auto-maattinen laskutoiminto sekä kulukaton seuranta. JIT-ryh-mien rahoitus on tehty Eurojustin talousarviosta syyskuusta 2013 lähtien. JIT-ryhmien sihteeristö otti vastaan ja käsitte-li 146 uutta hakemusta, mikä kertoo toimijoiden kiinnostuk-sesta tähän rahoitusohjelmaan ja sen hyödyllisyydestä.

6.3 Joukkotuhonnan vastainen verkosto

Joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikos-ten ja sotarikosten tutkinnan ja niistä syyttämisen yhteys-henkilöiden verkosto perustettiin vuonna 2002 varmista-maan kansallisten viranomaisten välinen tiivis yhteistyö kyseisten rikosten tutkinta- ja syytetoimissa. Joukkotuhon-nan vastaisen verkoston sihteeristö perustettiin Eurojustin yhteyteen heinäkuussa 2011.

Vuosikokoukset Eurojust isännöi tiloissaan joukkotuhon-nan vastaisen verkoston 16. ja 17. kokousta. Kokoukset tar-joavat ainutlaatuisen foorumin vaihtaa tietoja, keskustella parhaista käytännöistä ja kokemuksista ja avustaa toisiaan joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikos-ten ja sotarikosten tutkinta- ja syytetoimissa. Kokousten pääaiheita olivat muun muassa seksuaalisuuteen ja suku-puoleen perustuvat rikokset, taloudellinen tutkinta ja varo-jen palauttaminen kansainvälisissä hirtuteoissa sekä käyn-nissä olevan Syyrian konfliktin seuraukset.

Strategia-asiakirja Voimistaakseen kansainvälisten rikosten tutkinta- ja syytetoimia joukkotuhonnan vastainen verkosto julkaisi asiakirjan *Strategy of the EU Genocide Network to combat impunity for the crime of genocide, crimes against humani-ty and war crimes within the European Union and its Member States* (joukkotuhonnan vastaisen verkoston strategia taiste-lussa joukkotuhontaa, ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia ja sotarikoksia vastaan Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltiois-sa), joka on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Asiakirja kertoo näiden rikosten yhteyksistä EU:n maa-alueeseen ja haasteista, joita tutkijat ja syyttäjät kohtaavat kansainvälisten rikosten ominaisen kontekstin, luonteen ja lainsäädännöllis-ten puitteiden vuoksi. Asiakirja esittelee kattavan listan toi-mia, joihin EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä tukeakseen kansallisia viranomaisia, että syylliset saadaan oikeuden eteen ja uhreille saadaan oikeutta.

Koulutus Joukkotuhonnan vastaiseen verkoston sihteeris-tö ja kansalaisyhteiskunnan edustajat järjestivät lokakuussa toisen seminaarin vakavien kansainvälisten rikosten uhrien oikeuksista jäsenvaltioissa. Seminaarin tavoite oli keskustella parhaista käytännöistä ja asiantuntemuksesta kansallisten vi-ranomaisten kanssa koskien uhrien oikeuksia, kuten oikeutta osallistumiseen, suojeluun, tukeen ja korvauksiin. Eurojustin kansallisten osastojen edustajia osallistui seminaariin.

6.4 Neuvoa-antava ryhmä

EU:n jäsenvaltioiden valtakunnansyyttäjien ja johtavien yleisten syyttäjien neuvoa-antava ryhmä (neuvoa-antava ryhmä) perustettiin vahvistamaan kansainvälistä oikeu-dellista yhteistyötä ja keskinäistä luottamusta, jakamaan kokemuksia ja antamaan asiantuntijatietoa EU:n toimieli-mille vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen luomi-sesta. Eurojust jatkoi lainsäädännöllisen, hallinnollisen ja taloudellisen tuen antamista neuvoa-antavalle ryhmälle.

Neuvoa-antava ryhmä piti 7. ja 8. kokouksensa vuonna 2014 Eurojustin tuella. Kesäkuun kokous järjestettiin Eu-roopan puheenjohtajavaltio Kreikan avulla samassa yh-teydessä kuin Eurojustin strategiaseminaari *The European Arrest Warrant: Which way forward?* (eurooppalainen pidä-tysmääräys: miten tästä eteenpäin?) Neuvoa-antava ryhmä teki lainsäädännöllisiä ja käytännön johtopäätöksiä, jotka johtavat kehitykseen Eurooppalaisten pidätysmääräysten käytössä ja taistelussa korruptiota vastaan. **Kokouksen lopputulos** ja **neuvoa-antavan ryhmän päätelmät** ovat saa-tavissa Eurojustin verkkosivustolla, ja ne annettiin asian-mukaisille EU:n toimielimille käytettäväksi keskustelussa EU-tasolla (ks. asiakirja 13581/14).

Joulukuun kokouksessa, joka järjestettiin puheenjohtaja-valtio Italian alaisuudessa, neuvoa-antava ryhmä keskusteli rikoksella saatujen varojen jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta ja vastavuoroisen tunnustamisen paran-tamisesta. Keskustelun aiheina olivat myös haasteet ja par-haat käytännöt, jotka liittyvät ihmiskaupparikoksiin ja lait-tomien maahanmuuttajien salakuljetukseen, mukaan lukien meritse tapahtuvaan salakuljetukseen. Kokous järjestettiin samassa yhteydessä kuin Eurojustin strategiaseminaari *To-wards Greater Cooperation in Freezing and Confiscation of the Proceeds of Crime: a Practitioners' Approach* (kohti parem-paa yhteistyötä rikoshyödyn jäädyttämisessä ja menetetyksi tuomitsemisessä: toimijan näkökanta). Neuvoa-antavan ryh-män **johtopäätökset ja kokouksen tulos toimitetaan asian-mukaisille EU:n toimielimille** vuoden 2015 alussa.

Meetings of the Consultative Forum

Arviointi ja tulevaisuudennäkymät

Teema

Kuudes keskinäinen arviointikierros

Arviointikäynnit jäsenvaltioihin toukokuussa 2012 aloitetun [kuudennen keskinäisen arviointikierroksen](#) puitteissa koskien Eurojust-päätöksen (2002/187/YOS) ja Euroopan oikeudellista verkostoa koskevan päätöksen (2008/976/YOS) täytäntöönpanoa ja toimintaa jäsenvaltioissa saatiin päätökseen toukokuussa. Neuvoston yleisten kysymysten ja arvioinnin GENVAL-työryhmä sai viimeiset jäsenvaltioita koskevat raportit marraskuussa, ja [kuudennen arviointikierroksen loppuraportti](#) saatiin Euroopan neuvoston käyttöön 17. joulukuuta. Eurojustin kollegio ryhtyi aktiivisesti toteuttamaan Eurojustille esitettyjä suosituksia ja otti käyttöön toimintasuunnitelman ja sen toteutumisen määrääjän perustuen asetettuun tärkeysjärjestykseen. Useita toimia ehdotettiin otettaviksi mukaan loppuraporttiin ja valmisteluiksi Eurojustin yhteyshenkilöiden (NCE) 2. kokousta varten.

Ulkopuolinen arviointi Eurojust-päätöksen täytäntöönpanosta

Eurojust-päätöksen 41 a artiklan mukaan kollegion tulee määrätä aikarajaan 4. kesäkuuta 2014 mennessä viiden vuoden välein toistuva riippumaton ulkopuolinen arviointi neuvoston päätöksen täytäntöönpanosta ja Eurojustin suorituksesta. Arviointien tulee arvioida Eurojust-päätöksen vaikutusta, Eurojustin suoritusta päätöksen kuvaamissa päämäärissä sekä Eurojustin tehokkuutta. Kollegio kuuli Euroopan komissiota tehtävän määrityksestä 18. helmikuuta 2014.

Kollegio päätti ohjauskomitean muodostamisesta tammikuussa 2014. Ohjauskomitean tehtävä on antaa arvioijalle ajankohtaisia kommentteja arviointiraportista ja tiedottaa kollegiota säännöllisesti raportin edistymisestä. Ohjauskomitean tulee myös osallistua lopullisen arviointiraportin laadun tarkkailuun ennalta määrättyjen kriteerien pohjalta vaarantamatta arvioijan riippumattomuutta. Ohjauskomitea

NCE:n 2. kokous

NCE:n kokous pidettiin 27. marraskuuta Eurojustin tiloissa. Osallistujat keskustelivat kansallisista suuntaviivoista, kokemuksista ja parhaista käytännöistä jakaa tapaukset Eurojustin tai EJN:n toimivallan alaisiksi (ks. kohta 6.1). Keskustelua käytiin myös *fiche suédoise* -lomakkeista ja 13 artiklan mukaisesta tietojenvaihdon pdf-lomakkeesta, ja mielipiteitä esitettiin palautteesta, jota Eurojustin tulee antaa 13 a artiklan mukaisesti.

Eurojustin extranet-palvelu

Eurojustin extranet-palvelu julkaistiin NCE-kokouksessa. Se on kansallisille yhteyshenkilöille tarkoitettu Eurojustin verkkosivuston rajoitettu osio, joka sisältää toimijoiden työlle tärkeitä asiakirjoja, kuten kansallisia ohjeita tapauksien jaosta Eurojustin ja EJN:n välillä, Eurojust-päätöksen 13 artiklan toteuttamisesta ja *fiche suédoise* -lomakkeiden käytöstä.

tea esittelee arviointiraportin kollegiolle keskustelua varten ja tekee loppuraportin levittämissuunnitelman.

Eurojust solmi sopimuksen 22. syyskuuta 2014 Ernst and Young Accountants LLP:n kanssa ulkopuolisten konsultointipalvelujen toimittamisesta. Arviointihankkeessa on kolme vaihetta: aloitus, tietojen keruu sekä analyysi ja raportointi. Arvioinnin ensimmäinen askel saatiin valmiiksi joulukuussa 2014, kun aloitusvaiheen raportti hyväksyttiin

Seuraava askel on tietojen keruu, joka alkoi tammikuussa 2015. Aikataulun mukaan viimeinen vaihe valmistuu kesäkuussa 2015. Lopullinen arviointiraportti annetaan Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle heinäkuussa 2015 ja sen tuloksista tehdään julkisia.

Eurojustin monivuotinen strategiasuunnitelma

Eurojust julkaisi [monivuotisen strategiasuunnitelman](#) (MASP) vuosille 2012 - 2014 tulevaisuuden haasteiden kohtaamiseksi. MASP tunnisti strategisia tavoitteita, jotka saavutetaan panemalla täytäntöön monivuotisia strategisia päämääriä. Strategiset päämäärät liittyvät Eurojustin operatiiviseen toimintaan vuotuisissa työohjelmissa, jotka toimivat pohjana varojen ja resurssien käytölle. MASP kattaa vuodet 2012 - 2014, ja kollegio päätti ulottaa sen vuoteen 2015 asti. Asiakirja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla.

Kollegio hyväksyi uuden [monivuotisen strategiansa](#) (MAS) vuosille 2016 - 2018 13. toukokuuta. Eurojustia koskevan asetustalon hyväksyminen ja Euroopan syyttäjänviraston EPPO:n perustaminen ovat ratkaisevia vaiheita Eurojustin kehityksessä. Eurojustin MAS 2016 - 2018 määrää suunnan, jonka Eurojust ottaa näiden haasteiden edessä, ja selvittää jatkuvaa tarvetta vahvistaa operatiivisia valmiuksia entisestään sen sopeutuessa muuttuvaan ympäristöön. Asiakirja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla, ja siitä on yhteenveto alla.

Eurojust-asetus

Kuten 85 artikla sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) ennakoi, heinäkuussa 2013 komissio esitti ehdotuksen uudesta Eurojust-asetuksesta, jonka tarkoitus on vahvistaa Eurojustia ja lisätä sen vaikuttavuutta. Ehdotetussa Eurojust-asetuksessa noudatetaan tavallista yhteispäätösmenettelyä.

Kollegio esitti heinäkuussa 2014 näkemyksensä ehdotuksesta kirjallisena rikosasiayhteistyön työryhmälle (COPEN) antaen vastauksia puheenjohtajavaltion kysymyksiin ja kertoen näkemyksiään sekä huomioitaan ehdotuksen merkittävistä osa-alueista. Käsitellyt aiheet olivat muun muassa tehtävät ja toimivaltaisuudet, operatiivinen tarkoitus, jäsenvaltioiden asema ja valtuudet, rakenne ja hallinto, OCC, ENCS, tietojen vaihto, JIT:t, tietosuojat ja tuleva suh-

de Euroopan syyttäjänvirastoon (ks. neuvoston asiakirja 8488/14). Eurojust antoi lisätietoja tietosuojajärjestelmästä (ks. neuvoston asiakirja 10622/14).

Neuvosto hyväksyi joulukuussa 2014 osittaisen yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat Euroopan syyttäjänvirastoa, tietosuojaa ja luottamuksellisuus- ja turvallisuusohjeita salaisesta ja julkisesta arkaluonteisesta tiedosta.

Keskustelu jatkui SEUT-sopimuksen 86 artiklasta, jonka mukaan tuleva Euroopan syyttäjänvirasto voidaan muodostaa "Eurojustista". Komissio ehdotti uudistuksen toteuttamista "pakettina", johon kuuluu asetus Eurojustin "lissabonisatiosta" ja Euroopan syyttäjänviraston perustaminen.

Visiomme – mikä on oikea suunta Eurojustille?

Eurojustin visio vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueesta on kehittää ja parantaa oikeudellista yhteistyötä, koordinointia ja keskinäistä luottamusta Euroopan unionissa taistelussa vakavaa rajat ylittävää rikollisuutta ja terrorismia vastaan ja varmistaa, että oikeusvaltion periaatteita kunnioitetaan.

Eurojustilla on ajanjaksolla 2016 - 2018 kolme pääasiallista strategista *tavoitetta:

Tavoite 1 – Operatiivinen työ

Eurojust toimii operatiivisen oikeudellisen tuen keskuksena Euroopan unionissa. Se vaalii ja edistää jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä ja koordinointia vakavissa rajat ylittävän rikollisuuden tapauksissa, tarjoaa sidosryhmien tarpeita vastaavia korkealaatuisia palveluja ja neuvoja ja saavuttaa erinomaiset operatiiviset tulokset.

Tavoite 2 – Strateginen työ

Eurojust jatkaa kehittymistään, ja se tunnistetaan oikeudellisen ja lainsäädännöllisen asiantuntemuksen keskuksiksi Euroopan unionissa. Se neuvoo sidosryhmiä oikeudellisessa yhteistyössä rikosasioissa operatiivisen kokemuksensa perusteella.

Tavoite 3 – Organisaation kehittäminen

Eurojust jatkaa kehittymistään, ja se tunnistetaan tehokkaana, vaikuttavana, erittäin pätevänä, asiakasystävällisenä ja joustavana organisaationa.

Neuvoston päätelmien seuranta

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi 2. kesäkuuta päätelmät Eurojustin 12. vuosikertomuksesta. Aiempien vuosien tapaan Eurojust tiedottaa näiden päätelmien täytäntöönpanosta. Seuraavasta taulukosta käy ilmi, mistä saa lisätietoja

asioista, joista neuvosto antoi suosituksia. Sen alla on toinen taulukko neuvoston päätelmissä korostetuissa aiheista ja niihin liittyvästä Eurojustin toiminnasta.

Neuvoston suositukset	Seuranta
Tiedotetaan neuvostoa yhteyssyyttäjiä tilapäisen käytön odotetuista tuloksista Eurojustin operatiivisessa työssä ja siitä, onko yhteyssyyttäjiä käytöstä konkreettisia suunnitelmia.	Keskustelu jatkui yhteyssyyttäjiä komennuksista kolmansiin valtioihin, mukaan lukien talousarvion kannalta, ja puitteiden luomisen valmistelu etenee.
Jatketaan asianhallintajärjestelmän tehokkuuden parantamista ja täytetään tekniset vaatimukset asiaankuuluvien jäsenvaltioiden kanssa.	Ks. kohta 1.3. Vuoden 2014 lopussa käytössä oli 11 turvallista yhteyttä.
Toimitaan 13 artiklan ja 13 a artiklan velvoitteiden mukaisesti ja jatketaan työtä, jolla kehitetään käyttäjäystävällisiä tapoja siirtää tietoa järjestelmällisesti jäsenvaltioilta Eurojustille.	Ks. kohta 1.3 Eurojust aloitti toimet lomakkeen yksinkertaistamiseksi vuoden 2014 lopussa.
Ilmoitetaan neuvostolle kiireellisiä tapauksia varren tarkoitetun päivystävän koordinoinnin (OCC) arvioinnin tuloksista.	OCC on väline, jota tulee käyttää vain hätätilanteissa tai erikoislaatuissa olosuhteissa. Useimpiin kansallisiin osastoihin saa yhteyden tavallisen toimistoajan ulkopuolella soittamalla suoraan henkilöiden matkapuhelimiin käyttämättä OCC:tä. Kuudes keskinäinen arviointikierros vahvisti Eurojustin kannan siitä, että tästä työvälineestä tulee tehdä joustavampi. Eurojust on ilmoittanut tästä EU:n lainsäätäjälle (ks. neuvoston asiakirja 8488/14, sivut 23 – 25). Eurojust-päätöksen 41 a artiklan mukainen ulkopuolinen arviointi Eurojustista, johon OCC sisältyy, on meneillään.
Jatketaan pitkäaikaisten oikeudellisten harjoittelujaksojen kehittämistä yhteistyössä EJTN:n kanssa ja harkitaan niiden laajentamista.	Ks. alakohta 2.4.3, kehys ”Eurojust ja koulutus”. Pitkäaikainen henkilöstön vaihto-ohjelma sai myönteisen arvion. Kuukauden jatkoaika otettiin harkintaan ja lyhytaikaiset opintovierailut aloitetaan uudestaan vuonna 2015.
Neuvoa-antavan ryhmän tulee käsitellä toistuvia haasteita eurooppalaisia pidätysmääräyksiä ja keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen käsittelyssä.	Ks. luku 4, Eurojustin vuoden painopisteala Neuvoa-antavan ryhmän kokoukset 11. kesäkuuta ja 12. joulukuuta keskittyivät eurooppalaiseen pidätysmääräykseen ja keskinäisiin oikeusapupyyntöihin.

Huomioitavat aihealueet	Seuranta
Kuudes keskinäinen arviointikierros Eurojust-päätöksen ja Euroopan oikeudellista verkostoa koskevan päätöksen täytäntöönpanosta ja toiminnasta.	Ks. Teema: Arviointi ja tulevaisuudennäkymät Kaikki tulokset raportit annettiin ulkopuolisen arvioijan käyttöön (41 a artikla, Eurojust-päätös).
JIT-verkoston rajoitettu yhteydenpitofoorumi ja JIT-ryhmien arviointihanke.	Ks. kohta 1.4.
Yhteistyö Europolin ja OLAF:n kanssa.	Ks. kohta 2.4.
Eurojustin osallistuminen EMPACT-foorumiin.	Ks. kohta 2.1.
Ympäristöririkoksia koskeva strategiahanke.	Ks. kohta 2.3.2.

Asiakirjojen julkinen saatavuus

Eurojustin asiakirjoihin tutustumista koskevien pyyntöjen määrä pysyi samana vuonna 2014. Ensimmäisiä pyyntöjä saatiin 25 kappaletta, joista Eurojust sai suoraan 24. Eurojustia kuultiin kolmantena osapuolena yhdessä tapauksessa, jossa pyyntö oli osoitettu toiselle Euroopan unionin toimielimelle. Vuonna 2014 ei vastaanotettu uudistettuja pyyntöjä.

Yhteensä 22 pyyntöä 25:stä koski tapauksiin liittymättömiä asiakirjoja. 17 pyynnössä tapauksiin liittymättömistä asiakirjoista myönnettiin täydellinen saatavuus. Yhdessä tapauksessa saatavuus asiakirjaan evättiin, koska sen julkaisu olisi yleisen edun vastaista (4 artikla, 1a kohta, Eurojustin asiakirjojen julkaisuutta koskevien sääntöjen hyväksymisestä vuonna 2004 tehdyn päätös).

Toisessa tapauksessa pyyntö evättiin, koska se ei täyttänyt vaatimuksia, jotka on esitetty asiakirjojen julkaisuutta koskevien sääntöjen 2 artiklan 1 kohdassa. Lopuissa kolmessa tapauksessa Eurojustilla ei ollut pyydettyjä asiakirjoja (kaksi pyyntöä), tai asiakirjan tunnistaminen vaati lisätietoja

(yksi pyyntö). Jälkimmäisessä tapauksessa Eurojust lähetti selvennyspyynnön (asiakirjojen saatavuutta koskevien sääntöjen 6 artiklan 2 kohta), mutta hakija ei jatkanut tiedustelua.

Kolmessa pyynnössä tapauksiin liittyvistä asiakirjoista Eurojustilla ei joko ollut pyydettyjä asiakirjoja (kaksi pyyntöä), tai asiakirjan tunnistaminen vaati lisätietoja (yksi pyyntö). Jälkimmäisessä tapauksessa Eurojust lähetti selvennyspyynnön (asiakirjojen saatavuutta koskevien sääntöjen 6 artiklan 2 kohta), mutta hakija ei jatkanut tiedustelua.

Eurojust perusti uuden [julkisen asiakirjarekisterin](#), jota voi selata Eurojustin verkkosivuilla. Joulukuun loppuun mennessä julkisessa rekisterissä oli yli 650 Eurojustin hallussa olevaa asiakirjaa. Julkista rekisteriä päivitetään säännöllisesti uusien asiakirjojen tullessa saataville. Julkisen rekisterin tarkoitus on tehdä Eurojustin asiakirjat helpommin kansalaisten saataville, lisätä läpinäkyvyyttä ja antaa tietoa Eurojustin toiminnasta.

Kiitos ja näkemiin

Haluamme kiittää **Mariana Ilieva Lilovaa**, *Bulgarian* entistä kansallista jäsentä, **Annette Böringeriä**, *Saksan* entistä kansallista jäsentä, **Sylvie Petit-Leclairia**, *Ranskan* entistä kansallista jäsentä, **Robert Sheehania**, *Irlannin* entistä kansallista jäsentä, **Francesco Lo Voita**, *Italian* entistä kansallista jäsentä ja **João Manuel Da Silva Miguelia**, *Portugalin* entistä kansallista jäsentä, heidän työstään ja arvokkaasta tuestaan Eurojustin toiminnassa.

© Eurojust, 2015

Kaikki oikeudet pidätetään. Tätä julkaisua tai sen osia ei saa jäljentää tai käyttää missään muodossa tai millään keinoin graafisesti, sähköisesti tai mekaanisesti eikä valokopioida, tallentaa, nauhoittaa tai siirtää tietojärjestelmämuotoon ilman Eurojustin lupaa.

Kiitos kaikille yksiköille niiden panoksesta.

Muotoilu/taitto: Michèle Wilks-Speer

Valokuvat: Jakov Minic (Eurojust); Shutterstock

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB Haag, Alankomaat

Puhelin: +31 70 412 5000 - Sähköposti: info@eurojust.europa.eu - Verkkosivusto: www.eurojust.europa.eu